

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.7.2016
COM(2016) 467 final

2016/0224 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi
Direktive 2013/32/EU**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Ozadje in razlogi za predlog

EU si prizadeva za integrirano, trajnostno in celovito evropsko migracijsko politiko, ki temelji na solidarnosti in pravični delitvi odgovornosti ter deluje učinkovito tako v mirnih kot kriznih obdobjih. Evropska komisija se od sprejetja evropske agende o migracijah¹ zavzema za izvajanje ukrepov za spoprijemanje s takojšnjimi in dolgoročnimi izzivi učinkovitega in celovitega upravljanja migracijskih tokov.

Skupni evropski azilni sistem temelji na pravilih za določitev države članice, ki je odgovorna za prosilce za mednarodno zaščito (vključno s podatkovno zbirko prstnih odtisov azilantov), skupnih standardih za azilne postopke, pogojih za sprejem prosilcev za azil ter priznanju in zaščiti upravičencev do mednarodne zaščite. Poleg tega države članice pri izvajanju skupnega evropskega azilnega sistema podpira Evropski azilni podporni urad.

Pri razvoju skupnega evropskega azilnega sistema je bil dosežen pomemben napredek, vendar še vedno obstajajo znatne razlike med državami članicami glede vrste uporabljenih postopkov, pogojev za sprejem prosilcev za azil, odstotkov priznanih statusov za azil in vrste zaščite, ki je priznana upravičencem do mednarodne zaščite. Ta razhajanja prispevajo k sekundarnim gibanjem in izbiranju najugodnejše azilne ureditve (*asylum shopping*), ustvarjajo privabljajoče dejavnike ter vodijo v neenakomerno porazdelitev odgovornosti med državami članicami glede nudenja zaščite tistim, ki so potrebni pomoči.

Nedavni množični prihodi so pokazali, da Evropa potrebuje uspešen in učinkovit azilni sistem, ki lahko zagotovi pošteno in trajnostno delitev odgovornosti med državami članicami za zagotovitev ustreznih in dostojnih pogojev za sprejem prosilcev za azil po vsej EU, hitro in učinkovito obdelavo prošelj za azil, vloženih v EU, ter zagotovitev kakovosti sprejetih odločitev, da tisti, ki potrebujejo mednarodno zaščito, to tudi dejansko pridobijo. Hkrati mora EU ukrepati proti neregularnim in nevarnim gibanjem ter onemogočiti poslovni model tihotapcev ljudi. Zato je treba po eni strani hitro obravnavati prošnje za azil tistih prosilcev, ki niso upravičeni do mednarodne zaščite, in te migrante nato hitro vrniti. Po drugi strani pa morajo biti odprte varne in zakonite poti v EU za tiste iz tretjih držav, ki potrebujejo zaščito. To je tudi del širšega partnerstva s prednostnimi izvornimi in tranzitnimi državami.

Komisija je 6. aprila 2016 predstavila svoje prednostne naloge za strukturno reformo evropskega okvira azilne in migracijske politike v svojem sporočilu „K reformi skupnega evropskega azilnega sistema in krepitvi zakonitih poti v Evropo“², ki opisuje različne korake, ki jih je treba sprejeti za bolj humano, pravično in učinkovito evropsko azilno politiko ter boljše upravljanje politike na področju zakonitih migracij.

Komisija je 4. maja 2016 predstavila prvi sveženj predlogov za reformo skupnega evropskega azilnega sistema, ki so se nanašali na tri prednostne naloge, opredeljene v sporočilu: vzpostavitev trajnostnega in pravičnega dublinskega sistema za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošelj za azil³, okrepitev sistema Eurodac za boljše spremljanje sekundarnih gibanj in lažji boj proti neregularnim migracijam⁴ ter ustanovitev

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2016) 197 final.

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 272 final.

prave evropske agencije za azil, da se zagotovi dobro delovanje evropskega azilnega sistema⁵. Ti predlogi so bili prvi temelji za reformo strukture skupnega evropskega azilnega sistema.

Z drugim svežnjem Komisija dokončuje reformo skupnega evropskega azilnega sistema s sprejetjem štirih dodatnih predlogov: predloga, ki nadomešča direktivo o azilnih postopkih z uredbo⁶, s katero se harmonizirajo trenutno razhajajoče se postopkovne ureditve v vseh državah članicah in vzpostavlja resnično skupni postopek; predloga, ki nadomešča direktivo o pogojih⁷ z uredbo⁸, ki določa enotne standarde za priznavanje oseb, ki potrebujejo zaščito, in pravice, podeljene upravičencem do mednarodne zaščite, ter predloga, s katerim se revidira direktiva o pogojih za sprejem⁹ za nadaljnjo harmonizacijo pogojev za sprejem v EU, povečanje možnosti integracije prosilcev in zmanjšanje sekundarnih gibanj. Da bi Komisija, kot je napovedala 6. aprila 2016, izboljšala možnosti za zakonite poti v EU, prav tako predlaga strukturiran okvir Unije za preselitev, s čimer gre v smeri bolj upravljanega pristopa k mednarodni zaščiti v EU in pri čemer se zagotavljajo urejene in varne poti v EU za osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito, da se postopoma zmanjšajo spodbude za neregularne prihode¹⁰.

Ti predlogi so nepogrešljiv del celovite reforme skupnega evropskega azilnega sistema in so med seboj tesno povezani. S to drugo fazo zakonodajnih predlogov, s katerimi se reformira pravni red Unije na področju azila, se bodo proučili vsi elementi trdnega, doslednega in integriranega skupnega evropskega azilnega sistema, ki temelji na skupnih, učinkovitih harmoniziranih pravilih, ki zagotavljajo zaščito, kar je v celoti v skladu z Ženevsko konvencijo.

Skupni evropski azilni sistem, ki ga izpopolnjujemo, je učinkovit in hkrati zagotavlja zaščito ter je zasnovan tako, da zagotavlja polno konvergenco med nacionalnimi azilnimi sistemi, pri čemer zmanjšuje spodbude za sekundarna gibanja, krepi medsebojno zaupanje med državami članicami ter na splošno vodi k dobro delujočemu dublinskemu sistemu.

Zagotavlja enakopravno in ustrezno obravnavo prosilcev za azil, ne glede na to, kje v EU se nahajajo. Zagotavlja orodja, ki so potrebna za hitro ugotavljanje, katere osebe resnično potrebujejo mednarodno zaščito, in vračanje oseb, ki ne potrebujejo zaščite. Velikodušen je do najbolj ranljivih in strog do potencialnih zlorab, pri čemer se vedno spoštujejo temeljne pravice. Skupni sistem je tudi stroškovno učinkovit in dovolj prožen, da se lahko prilagodi zapletenim izzivom, s katerimi se soočajo države članice na tem področju.

• CILJI TEGA PREDLOGA

Cilj tega predloga je vzpostaviti resnično skupni postopek za mednarodno zaščito, ki je učinkovita, poštena in uravnotežena. Z izbiro oblike uredbe, ki se neposredno uporablja v vseh državah članicah, in z odstranitvijo elementov diskrecije ter tudi poenostavitvijo, racionalizacijo in okrepitvijo postopkovnih ureditev je cilj predloga doseči višjo stopnjo harmonizacije in večjo enotnost pri odločanju o azilnih postopkih v vseh državah članicah, s čimer bi odpravili spodbude za izbiranje najugodnejše azilne ureditve in sekundarna gibanja med državami članicami.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ UL L 180, 29.6.2013, str. 60.

⁷ UL L 337, 20.12.2011, str. 9.

⁸ UL L [...], [...], str. [...].

⁹ UL L [...], [...], str. [...].

¹⁰ UL L [...], [...], str. [...].

Predlog spodbuja cilj zagotavljanja hitrega in visokokakovostnega odločanja v vseh fazah postopka. Določa obveznost držav članic, da vlagajo v svoje azilne sisteme od upravnega postopka dalje, tako da pristojne organe oskrbijo s potrebnimi sredstvi za sprejemanje hitrih, vendar tehtnih odločitev, zato da osebe, ki potrebujejo zaščito, hitro pridobijo status, pri tistih, ki zaščite ne potrebujejo, pa hitro zagotovijo njihovo vrnitev. Hiter in učinkovit postopek odločanja je v interesu tako prosilcev, ki na ta način dobijo jasne odgovore glede svojega pravnega statusa, kot tudi držav članic, saj se znižajo stroški sprejema in upravni stroški.

Pošten in učinkovit skupni postopek, ki se uporablja v celotni Uniji, pomeni:

- **enostavnejše, jasnejše in krajše postopke**, ki bodo nadomestili trenutno razhajajoče se postopkovne ureditve v državah članicah. Ta predlog določa kratke, vendar razumne roke za prosilčev pristop k postopku ter za zaključek obravnave prošenj tako v upravnem kot tudi pritožbenem postopku. Ohranja se šestmesečni referenčni rok za odločanje na prvi stopnji, medtem ko so predvideni bistveno krajši roki za reševanje očitno neutemeljenih in nedopustnih prošenj. Države članice imajo tudi možnost, da katero koli prošnjo določijo kot prednostno in jo obravnavajo hitro. Roki za registracijo, vložitev in obravnavanje prošenj so določeni, vendar se lahko izjemoma podaljšajo, če države članice prejmejo nesorazmerno število istočasnih prošenj. Države članice bi morale biti na to pripravljene ter zato redno pregledovati in predvideti potrebe, da lahko zagotovijo ustrezna sredstva za učinkovito upravljanje azilnega sistema. Če je potrebno, se države članice za pomoč lahko obrnejo tudi na Agencijo Evropske unije za azil. Poleg tega je postala obvezna uporaba postopka ugotavljanja dopustnosti in pospešenega postopka obravnave, določbe o naknadnih prošnjah pa so pojasnjene ter opredeljene izjeme od tega, ali ima prosilec pravico ostati po zaključku upravnega postopka ali med njim;
- **procesna jamstva za zaščito pravic prosilcev**, da se zagotovi ustrezno obravnavanje prošenj za azil v okviru racionaliziranega in krajšega postopka. To je zagotovljeno s seznanjenjem vseh prosilcev na začetku postopka o njihovih pravicah, obveznostih in posledicah neizpolnjevanja obveznosti. Prosilci morajo imeti dejansko možnost, da sodelujejo in ustrezno komunicirajo z odgovornimi organi, zato da lahko predstavijo vsa razpoložljiva dejstva za utemeljitev svoje prošnje. Ta predlog zagotavlja prosilcem zadostna procesna jamstva, da lahko v vseh fazah postopka branijo svoj primer, zlasti pravico do zaslišanja v okviru osebnega razgovora, tolmačenja ter brezplačne pravne pomoči in zastopanja. Poleg tega imajo prosilci praviloma pravico ostati do zaključka postopka. Prosilci imajo pravico do ustrezne obvestitve o odločitvi ter dejanskih in pravnih razlogih za to odločitev, v primeru zavrnilne odločbe pa imajo pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem. Za prosilce s posebnimi postopkovnimi potrebami in mladoletnike brez spremstva so predvideni okrepljeni zaščitni ukrepi, kot so podrobnejša pravila o presoji, dokumentiranju in obravnavanju posebnih postopkovnih potreb prosilca;
- **strožja pravila za preprečevanje zlorabe sistema, sankcioniranje prošenj z očitnim namenom zlorabe in odpravljanje spodbud za sekundarna gibanja** z določitvijo jasnih obveznosti za prosilce, da sodelujejo z organi v celotnem postopku, in strogimi ukrepi za neizpolnjevanje obveznosti. V zvezi s tem je obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito pogojeno z vložitvijo prošnje, odvzemom prstnih odtisov ter zagotavljanjem potrebnih podatkov za obravnavanje prošnje ter tudi prisotnostjo in bivanjem v odgovorni državi članici. Neupoštevanje katere koli od teh zahtev lahko pripelje do tega, da se prošnja zavrže zaradi odstopa v skladu s postopkom za implicitni umik.

Trenutni neobvezni postopkovni instrumenti za sankcioniranje prosilčevih dejanj, katerih namen je zloraba, sekundarnih gibanj in očitno neutemeljenih prošenj so obvezni in dodatno okrepljeni. Tako so v predlogu navedeni jasni, izčrpni in obvezni sezname razlogov, na podlagi katerih je treba obravnavo pospešiti in na podlagi katerih je treba prošnjo zavrniti kot očitno neutemeljeno ali jo zavreči zaradi odstopa. Poleg tega je okrepljena možnost odziva na naknadne prošnje, katerih namen je zlorabljanje azilnega postopka, zlasti z omogočanjem odstranitve takšnih prosilcev z ozemelj držav članic pred in po sprejetju upravne odločbe o njihovi prošnji. Hkrati so vzpostavljena vsa jamstva, vključno s pravico do učinkovitega pravnega sredstva, da se prosilcem zagotovijo pravice;

- **harmonizirana pravila o varnih državah** so bistveni element učinkovitega skupnega postopka in ta predlog določa uskladitev postopkovnih posledic uporabe konceptov varne države. Kadar je očitno, da prosilci ne potrebujejo mednarodne zaščite, saj prihajajo iz varne izvorne države, je treba njihove prošnje hitro zavrniti in organizirati takojšnjo vrnitev. Če so prosilci že našli prvo državo azila, v kateri so upravičeni do zaščite, ali varno tretjo državo, ki lahko obravnava njihovo prošnjo, je treba njihovo prošnjo šteti za nedopustno. Komisija predlaga, da bi si na tem področju postopoma prizadevali za popolno harmonizacijo ter da bi se nacionalni sezname varnih držav nadomestili z evropskimi seznamami ali določitvami na ravni Unije, in sicer v petih letih od začetka veljavnosti te uredbe.
- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen s prvimi predlogi za reformo skupnega evropskega azilnega sistema, predstavljenimi 4. maja 2016 v povezavi z dublinsko uredbo, sistemom Eurodac in Agencijo Evropske unije za azil, ter tudi s predlogoma za uredbo o pogojih za azil in prenovljeno direktivo o pogojih za sprejem ter predlogom za strukturiran sistem Unije za preselitev.

Kar zadeva predlog za prenovitev dublinske uredbe, se ta predlog uporablja za prosilce, ki so v dublinskem postopku. Zlasti je ta predlog skladen s pravili iz predloga za prenovitev dublinske uredbe, ki so v tem predlogu podrobneje opredeljena, kot na primer glede presoje dopustnosti prošnje, pospešenega postopka obravnave, naknadnih prošenj ter jamstev za mladoletnike in posebnih jamstev za mladoletnike brez spremstva. Ta predlog je tudi v skladu s prenovitvijo uredbe Eurodac glede odvzema prstnih odtisov ali zagotavljanja podob obraza prosilcev in njihovega pomena pri prošnjah za mednarodno zaščito.

Glede predloga za Agencijo Evropske unije za azil ta predlog opozarja na pomen operativne in tehnične podpore, ki jo Agencija lahko nudi državam članicam za zagotovitev učinkovitega obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito, ter tudi zagotavljanja krepitve zmogljivosti Agencije v skladu z novim predlaganim mandatom Agencije.

Kar zadeva predlog za uredbo o pogojih za azil, se predloga med seboj dopolnjujeta do te mere, da predlog uredbe o pogojih za azil določa standarde glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status upravičencev do mednarodne zaščite, medtem ko ta predlog določa skupna postopkovna pravila za priznanje in odvzem mednarodne zaščite.

Ta predlog je prav tako tesno povezan s predlogom za prenovitev direktive o pogojih za sprejem. Da bi zagotovili pravočasno in učinkovito presojo prošenj za mednarodno zaščito, morajo prosilci izpolnjevati obveznosti javljanja, kot so določene v predlogu za prenovitev

direktive o pogojih za sprejem, ta predlog pa opredeljuje postopkovne posledice za tiste prosilce, ki ne izpolnjujejo navedenih obveznosti javljanja.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je v skladu s celovito dolgoročno politiko za boljše upravljanje migracij, kot jo je Komisija določila v evropski agendi o migracijah¹¹, s katero so se politične usmeritve predsednika Junckerja razvile v sklop skladnih pobud, ki temeljijo na štirih stebrih in se vzajemno krepijo. Navedeni stebri so zmanjšanje spodbude za neregularne migracije, varovanje zunanjih meja in reševanje življenj, močna azilna politika ter nova politika o zakonitih migracijah. Ta predlog, ki nadaljuje izvajanje evropske agende o migracijah v zvezi s ciljem krepitve azilne politike Unije, bi bilo treba obravnavati kot del širše politike na ravni EU za vzpostavitev trpežnega in učinkovitega v prihodnost naravnane sistema za trajnostno upravljanje migracij, ki bo pravičen za gostiteljsko družbo in državljane EU ter zadevne državljane tretjih držav in države izvora in tranzita.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za predlog je člen 78(2)(d) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki predvideva sprejetje ukrepov za skupne postopke za dodelitev ali odvzem enotnega statusa azila ali subsidiarne zaščite.

- **Subsidiarnost**

Cilj tega predloga je vzpostaviti skupni postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, ki nadomešča različne azilne postopke v državah članicah, da se zagotovi pravočasnost in učinkovitost postopka. Prošnje za mednarodno zaščito državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva bi bilo treba obravnavati v okviru postopka, za katerega veljajo enaka pravila ne glede na državo članico, v kateri je bila prošnja vložena, da se zagotovi pravičnost pri obravnavanju prošenj za mednarodno zaščito ter jasnost in pravna varnost za posameznega prosilca. Poleg tega države članice ne morejo vsaka zase vzpostaviti skupnih pravil, s katerimi bi zmanjšale spodbude za izbiranje najugodnejše azilne ureditve in sekundarna gibanja med državami članicami. Zato je potrebno ukrepanje na ravni Unije.

Tega cilja države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov te uredbe lažje doseže na ravni Unije. Unija lahko zato sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

- **Sorazmernost**

V skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje njenih ciljev.

Glede vzpostavitve skupnega postopka za priznanje in odvzem mednarodne zaščite so vsi elementi predloga omejeni na to, kar je potrebno za vzpostavitev in delovanje takega skupnega postopka, da se postopek racionalizira in poenostavi ter zagotovi enako obravnavanje prosilcev glede pravic in jamstev ter preprečijo neskladnosti v nacionalnih postopkih, ki imajo neželeno posledico spodbujanja sekundarnih gibanj.

¹¹ COM(2015) 240.

Uvedba rokov v vseh fazah postopka, tudi v pritožbenem postopku, in skrajšanje roka za upravni postopek so potrebne spremembe za racionalizacijo postopkov in povečanje njihove učinkovitosti. Predlagani roki v pritožbenem postopku omogočajo, da so spoštovani vsi ustrezni postopkovni zaščitni ukrepi, vključno s pravico do ustnega zaslišanja in spoštovanjem enakopravnosti strank v postopku. Komisija si je pri predlaganju teh rokov prizadevala najti ravnovesje med pravico prosilcev, da se o njihovi zadevi odloči v razumnem roku, ter njihovo pravico do učinkovitega pravnega sredstva in obrambe, vključno z zagotovitvijo brezplačne pravne pomoči in zastopanja.

- **Izbira instrumenta**

To je predlog za uredbo, s katero bi se razveljavila in nadomestila direktiva. Stopnja harmonizacije nacionalnih postopkov za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, ki je bila dosežena z Direktivo 2013/32/EU, se ni izkazala za zadostno za odpravo razlik glede vrst uporabljenih postopkov, rokov za postopke, prosilčevih pravic in procesnih jamstev, odstotkov priznanih statusov za azil in vrste priznane zaščite. Le z uredbo, ki vzpostavlja skupni azilni postopek v Uniji in katere določbe se neposredno uporabljajo, se lahko zagotovi obvezna stopnja enotnosti in učinkovitosti, ki je potrebna pri uporabi postopkovnih pravil iz zakonodaje Unije na področju azila.

3. POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Komisija je pri pripravi tega drugega svežnja predlogov organizirala ciljno usmerjena posvetovanja z državami članicami, Visokim komisarjem Združenih narodov za begunce in civilno družbo, pri katerih je sledila ciljem reforme skupnega evropskega azilnega sistema, predstavljenim v sporočilu Komisije z dne 6. aprila 2016. Komisija je skrbno proučila izražene argumente in si prizadevala upoštevati tiste, ki so v večji meri skupni vsem stranem, ki jih zadeva ta predlog. Junija 2016 je potekala neformalna izmenjava mnenj z Evropskim parlamentom o drugem svežnju predlogov.

- Dejstvo, da je Komisija kot instrument za nadomestitev trenutno veljavne direktive izbrala uredbo, je pozitivno sprejela večina držav članic, razen nekaterih, ki so izrazile pomisleke glede združljivosti z njihovim nacionalnim upravnopravnim sistemom. Nekatere so od razprave o predlogu direktive o azilnih postopkih dalje dosledno zagovarjale mnenje, da je uredba, katere določbe se neposredno uporabljajo, najučinkovitejši pravni instrument za zagotavljanje pravic prosilcev in enako obravnavanje v vseh državah članicah. Vendar so nekatere zainteresirane strani opozorile na tveganje zniževanja standardov zaščite, da bi dosegli skupni imenovalac, zlasti zato, ker je Unija glavni zgled na tem področju mednarodnega prava o beguncih.
- Večina držav članic se zaveda, da je treba trenutna postopkovna pravila poenostaviti in pojasniti, ter so izrazile podporo za nadaljnjo harmonizacijo azilnih postopkov v celotni Uniji. Države članice so priznale potrebo po pojasnitvi in poenostavitvi razlogov za dopustnost, uporabo postopkov na meji in pospešenih postopkov ter obravnavo naknadnih prošenj.

Države članice so na splošno podprle uvedbo najdaljših rokov v različnih fazah postopka, vključno v fazi pritožbe. Večina držav članic je bila zadovoljna z obstoječim časovnim načrtom za redni upravni postopek, vendar so priznale, da je treba določiti krajše roke, postopke pa racionalizirati. Vendar pa je več držav članic

izpostavilo potrebo po prožnosti v primerih množičnega prihoda migrantov in nesorazmernega števila istočasnih prošenj. Države članice so na splošno podprle uvedbo obveznih rokov v pritožbenem postopku, vendar so predlagale, da se roki razlikujejo glede na to, ali gre za pritožbe zoper odločitve, sprejete v rednih postopkih, ali odločitve, sprejete v pospešenih postopkih.

Večina zainteresiranih strani iz civilne družbe je pozvala k poenostavitvi veljavnih postopkovnih pravil. Vendar pa je bila ta skupina bolj skeptična glede učinkovitosti obveznih rokov v različnih fazah postopka. Nadalje so bili izraženi pomisleki o tem, kako zagotoviti, da so predlagani roki združljivi z učinkovitim uveljavljanjem procesnih jamstev.

- Večina držav članic meni, da so pospešeni postopek obravnave, postopek na meji in postopek ugotavljanja dopustnosti potrebna orodja za učinkovitejšo obravnavanje prošenj, ki so očitno goljufive, očitno neutemeljene ali nedopustne. Izražena so bila različna mnenja o obvezni uporabi konceptov prve države azila in varne tretje države za zavrženje prošnje kot nedopustne ter obvezni uporabi pospešenega postopka obravnave in postopka na meji. Večina držav članic meni, da je treba sprejeti ukrepe za večjo učinkovitost sistema, in se zavzema za vzpostavitev skupnih evropskih seznamov varnih izvornih držav in varnih tretjih držav, hkrati pa so izrazile tudi željo, da se ohrani možnost nacionalnih seznamov.

Več zainteresiranih strani je navedlo, da obvezna uporaba konceptov prve države azila in varne tretje države pri ugotavljanju dopustnosti prošenj, skupaj z uvedbo skupnih evropskih seznamov varnih tretjih držav, morda ne bo zadostovala za uresničitev zaželeno harmonizacije, če bi še vedno obstajala določena stopnja diskrecije pri uporabi konceptov v posameznih primerih. Nekatere zainteresirane strani so izrazile pomisleke zaradi možnega soobstoja evropskih in nacionalnih seznamov varnih izvornih držav in opozorile, da bi le Sodišče Evropske unije lahko imelo nadzor nad vključitvijo države na skupni evropski seznam varnih izvornih držav ali izključitvijo s tega seznama.

Večina predstavnikov civilne družbe je posvarila pred obvezno uporabo konceptov prve države azila in varne tretje države ter posebnih postopkov na splošno. Nekateri menijo, da bi bilo treba pospešene postopke uporabiti le pri prošnjah, ki so *prima facie* očitno neutemeljene ali pri katerih je jasen namen zlorabe.

V zvezi s tem je več zainteresiranih strani trdilo, da bi morali biti ranljivi prosilci, zlasti mladoletniki brez spremstva, izvzeti iz uporabe posebnih postopkov. Nekatere strani, s katerimi so potekala posvetovanja, so se zavzemale za močnejša jamstva za mladoletnike brez spremstva, zlasti kar zadeva takojšnje imenovanje usposobljenega skrbnika.

- Države članice so menile, da je treba v postopek vključiti ukrepe za odvrčanje od neutemeljenih prošenj in sekundarnih gibanj. Večina držav članic meni, da bi morale biti v predlogu določene tudi jasne odgovornosti prosilcev za mednarodno zaščito, zlasti obveznost sodelovanja z organi v vseh fazah postopka in zagotavljanja informacij, ki so potrebne za obravnavanje prošenj. Prosilci bi morali spoštovati tudi obveznost, da ne smejo zapustiti ozemlja države članice, ki obravnava prošnjo, v skladu z določbami predlagane reforme dublinske uredbe. Večina držav članic je podprla predlog, da se prošnje oseb, ki pobegnejo brez utemeljitve, obravnavajo v pospešenem postopku, pri čemer se v celoti spoštujejo ustrezna procesna jamstva.

Obenem pa so nekatere glavne zainteresirane strani iz civilne družbe poudarile, da se postopki ne bi smeli uporabljati kot sankcije in da se jim ne zdi upravičeno, da je uporaba pospešenega postopka povezana s pobegom.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Podatke o izvajanju direktive o azilnih postopkih je delno zbiral Evropski azilni podporni urad kot del procesa, katerega cilj je analizirati zakonodajo in prakse držav članic glede izvajanja instrumentov skupnega evropskega azilnega sistema.

Poleg tega je Komisija od sprejetja direktive o azilnih postopkih leta 2013 organizirala številna srečanja odbora za stike o navedeni direktivi, na katerih so Komisija in države članice obravnavale vprašanja, s katerimi se države članice soočajo pri izvajanju direktive. V tem predlogu so bile upoštevane ugotovitve iz obeh postopkov.

- **Temeljne pravice**

Ta predlog spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, ter tudi obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnega prava, zlasti iz Ženevske konvencije o statusu beguncev, Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, Konvencije Združenih narodov proti mučenju ter Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah.

Skupni postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite se izvaja ob polnem spoštovanju temeljnih pravic, kot so zapisane v Listini, vključno s pravico do človekovega dostojanstva (člen 1), prepovedjo mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (člen 4), pravico do varstva osebnih podatkov (člen 8), pravico do azila (člen 18), varstvom pred vračanjem (člen 19), prepovedjo diskriminacije (člen 21), enakostjo žensk in moških (člen 23), pravicami otroka (člen 24) in pravico do učinkovitega pravnega sredstva (člen 47). Ta predlog v celoti upošteva pravice otroka in posebne potrebe ranljivih oseb.

Predlog zagotavlja, da se posebne potrebe mladoletnikov, zlasti mladoletnikov brez spremstva, ustrezno upoštevajo, tako da so v vseh fazah postopka deležni usmerjanja in podpore. V predlogu so upoštevane tudi obveznosti držav članic, ki izhajajo iz Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija). Ob upoštevanju predlogov Komisije za sklepe Sveta o podpisu in sklenitvi Istanbulske konvencije ter da bi ženskam, ki potrebujejo mednarodno zaščito in so bile izpostavljene nasilju na podlagi spola, zagotovili ustrezno raven zaščite, bi bilo treba pri razlagi in uporabi te uredbe sprejeti pristop, ki upošteva vprašanja spolov.

Predlog dovoljuje shranjevanje podatkov, zbranih pri registraciji in vložitvi prošnje za mednarodno zaščito, kar vključuje osebne podatke in elemente, povezane s prošnjo, kot tudi v okviru osebnega razgovora, vključno s posnetkom ali dobesednim zapisom razgovora. Za zagotovitev, da se osebni podatki prosilcev hranijo le tako dolgo, kot je potrebno, predlog zagotavlja pravico do varstva osebnih podatkov z določitvijo najdaljšega obdobja hranjenja navedenih podatkov. Ob upoštevanju dejstva, da so navedeni podatki sestavni del prosilčevega spisa, je najdaljše obdobje hranjenja, ki se šteje za potrebno, deset let od končne odločitve. Navedeno obdobje hranjenja se šteje za potrebno, če mednarodna zaščita ni priznana, saj lahko državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva poskusijo zaprositi za mednarodno zaščito v drugi državi članici ali vložijo dodatne naknadne prošnje v isti ali drugi državi članici v prihodnjih letih. To isto obdobje hranjenja je treba upoštevati tudi pri tistih, ki se jim prizna mednarodna zaščita, da se lahko pregleda njihov status, zlasti v okviru rednega pregleda statusa iz predloga za uredbo o pogojih za azil, ter je prav tako nujno zaradi

obveznosti ponovnega sprejema, določene v predlogu za prenovitev dublinske uredbe v zvezi z upravičenci do mednarodne zaščite. Po navedenem obdobju bodo državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so v Uniji ostali več let, pridobili urejen status ali celo državljanstvo države članice. Podatki o osebi, ki je pridobila državljanstvo katere koli od držav članic pred iztekom obdobja desetih let, bi morali biti nemudoma izbrisani. V sistemu Eurodac se ti podatki izbrišejo iz centralnega sistema takoj, ko je izvorna država članica seznanjena, da je zadevna oseba pridobila tako državljanstvo, saj zanjo obveznost vključitve v sistem Eurodac več ne velja.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ta predlog ne pomeni finančne ali upravne obremenitve Unije. Zato ne vpliva na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Ureditve spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te uredbe v dveh letih po začetku njene veljavnosti in nato vsakih pet let. Od držav članic se zahteva, da pošljejo zadevne informacije za pripravo navedenega poročila Komisiji in Agenciji Evropske unije za azil. Agencija bo tudi spremljala, ali države članice izpolnjujejo obveznosti iz te uredbe, in sicer prek mehanizma za spremljanje, vzpostavitev katerega je Komisija predlagala v svoji reviziji mandata Agencije¹².

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Cilj tega predloga je zagotoviti hitro in učinkovito obravnavanje prošelj za mednarodno zaščito z vzpostavitvijo skupnega postopka za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, ki nadomešča različne postopke v državah članicah in ki velja za vse prošnje za mednarodno zaščito, ki so bile podane v državah članicah.

S tem predlogom so pojasnjena in racionalizirana postopkovna pravila, nacionalnim organom pa zagotovljena potrebna orodja za obravnavanje in odločanje o prošnjah na učinkovit način ter za boj proti zlorabam in sekundarnim gibanjem znotraj EU, pri čemer se spodbujajo potrebna procesna jamstva za posameznega prosilca, zaradi česar je postopek hitrejši in učinkovitejši.

- **Racionalizacija in poenostavitev postopka za mednarodno zaščito**

Predlog zagotavlja racionalizacijo in poenostavitev postopka, saj so z njim pojasnjeni različni koraki glede dostopa do postopka. Prošnja šteje za podano, čim državljan tretje države ali oseba brez državljanstva izrazi željo po mednarodni zaščiti države članice (člen 25(1)). Navedeno prošnjo je treba registrirati nemudoma ali najpozneje v treh delovnih dneh po tem, ko jo je nacionalni organ prejel (člen 27(1)). Navedeni rok ostaja v primerjavi z direktivo o azilnih postopkih nespremenjen. Posamezni prosilec mora imeti nato dejansko možnost, da vloži prošnjo, kar bi moral storiti v desetih delovnih dneh od datuma, ko je prošnja registrirana (člen 28(1)). Za mladoletnike brez spremstva začne navedeni rok teči šele od trenutka, ko je skrbnik imenovan in se je z otrokom srečal (člen 32(2)). Rok za vložitev prošnje je novost v primerjavi z direktivo o azilnih postopkih.

¹² COM(2016) 271 final.

Države članice bi morale redno pregledovati in predvideti potrebe, da lahko zagotovijo ustrezne vire za učinkovito upravljanje azilnega sistema, vključno s pripravo kontingentnih načrtov, kadar je to potrebno. Agencija Evropske unije za azil lahko državam članicam zagotavlja potrebno operativno in tehnično pomoč, da bodo te lahko spoštovale določene roke. Če države članice predvidijo, da ne bodo mogle izpolniti navedenih rokov, bi morale za pomoč zaprositi Agencijo Evropske unije za azil na podlagi določb novega predlaganega mandata Agencije. Če za pomoč ne zaprosijo in postane azilni sistem v državi članici zaradi nesorazmernega pritiska neučinkovit do te mere, da je ogroženo delovanje skupnega evropskega azilnega sistema, lahko Agencija na podlagi izvedbenega sklepa Komisije sprejme ukrepe v podporo tej državi članici.

Predlog predvideva racionalizacijo rokov za upravni postopek. Čeprav so bili roki določeni v direktivi o azilnih postopkih, so se ti do zdaj bistveno razlikovali med državami članicami, med aprilom 2015 in aprilom 2016 pa je bilo v Evropski uniji v povprečju 50 % primerov nerešenih že več kot šest mesecev. Rok za obravnavanje prošenj v okviru rednega postopka iz predloga je šest mesecev, ki se lahko podaljša enkrat za nadaljnje obdobje treh mesecev v primerih nesorazmernega pritiska ali zaradi zapletenosti primera (člen 34(2) in (3)). Enako kot v direktivi o azilnih postopkih ostaja možnost, da se obravnavanje prošnje začasno odloži zaradi spremembe okoliščin v izvorni državi. Vendar tudi v tem primeru rok za obravnavo prošnje ne bi smel biti daljši od 15 mesecev (člen 34(5)).

Novi roki so določeni za pospešeni postopek obravnave (člen 40(2)) in za obravnavanje prošenj, ki niso dopustne (člen 34(1)). Trenutno v direktivi o azilnih postopkih niso določeni roki za te postopke, zaradi česar se roki v državah članicah bistveno razlikujejo in se gibljejo od nekaj dni do nekaj mesecev. Ti postopki bi morali biti učinkoviti, zaradi česar je rok, predlagan za pospešeni postopek obravnave, dva meseca, za primere nedopustnosti pa en mesec. V primerih, ko je razlog za nedopustnost dejstvo, da prosilec prihaja iz prve države azila ali varne tretje države, je rok za preverjanje dopustnosti deset delovnih dni, da se zagotovi učinkovito izvajanje določb iz predlagane reforme dublinske uredbe, s katero se zahteva, da o dopustnosti prošnje presoja prva država članica, v kateri je bila vložena prošnja, preden se uporabijo merila za določanje odgovorne države članice (drugi odstavek člena 34(1)). Rok za postopek na meji ostaja štiri tedne, kot je določen v direktivi o azilnih postopkih (člen 41(2)).

Predlog obravnava celotni postopek za mednarodno zaščito, zaradi česar so v njem določeni tudi roki za vložitev pritožb in za odločitve o pritožbah na prvi stopnji. To je nujno za zagotavljanje pravičnosti in učinkovitosti postopka ter za uresničitev splošnega cilja večje usklajenosti postopka (člen 55).

Komisija se zaveda, da je državam članicam včasih težko spoštovati roke, določene v tem predlogu. Vendar je potreba po tem, da se za posameznega prosilca zagotovi pravna varnost glede njegovega položaja, glavna skrb. Komisija je pri pripravi predloga upoštevala predlog za znatno okrepitev mandata Agencije Evropske unije za azil in možnost, da se države članice za operativno in tehnično pomoč lahko obrnejo na Agencijo, druge države članice ali mednarodne organizacije.

- **Pravice in obveznosti prosilcev**

Predlog vsebuje jasne določbe o pravicah in obveznostih prosilcev za namene postopka za mednarodno zaščito. Zagotavlja potrebna jamstva za posameznega prosilca, da lahko ta učinkovito uveljavlja svoje pravice, ter hkrati določa številne obveznosti prosilca v prizadevanju, da se prosilec zaveda svojih odgovornosti skozi celoten postopek (člen 7).

V skladu s predlogom Komisije za reformo dublinske uredbe mora prosilec podati prošnjo v državi članici prvega vstopa ali v državi članici, v kateri se zakonito nahaja (člen 7(1)). Prosilci morajo sodelovati z odgovornimi organi, da ti lahko ugotovijo njihovo identiteto, vključno z zagotavljanjem svojih prstnih odtisov in podobe obraza. Prosilci morajo prav tako predložiti vse elemente, s katerimi razpolagajo in ki so potrebni za obravnavanje prošnje (člen 7(2)). Prosilec mora odgovorne organe obvestiti o svojem prebivališču in telefonski številki, kjer lahko navežejo stik z njim za namene postopka (člen 7(4)).

Prosilci morajo biti obveščeni o poteku postopka ter o svojih pravicah in obveznostih med postopkom, o posledicah v primeru, da teh obveznosti ne upoštevajo, izidu obravnave ter možnosti, da izpodbijajo zavrnilno odločbo (člen 8(2)). Obveznost držav članic, da prosilcu posredujejo vse potrebne informacije, postane še toliko bolj pomembna zaradi posledic, ki jih ima lahko neupoštevanje obveznosti za prosilca. Če prosilec na primer odkloni sodelovanje s tem, da ne zagotovi potrebnih podrobnosti za obravnavo prošnje in da ne zagotovi svojih prstnih odtisov in podobe obraza, lahko to privede do tega, da se prošnja zavrže zaradi odstopa v skladu s postopkom za implicitni umik prošnje (člen 7(3) in člen 39(1)(c)). Trenutno je odklanjanje odvzema prstnih odtisov razlog za pospešeni postopek obravnave. Ker pa gre za pomemben element pri ocenjevanju popolnosti prošnje, so bile v primeru, da prosilec te obveznosti ne izpolni, določene resnejše posledice.

Prosilci morajo ostati v državah članicah, v katerih se morajo nahajati v skladu z dublinsko uredbo (člen 7(5)), in morajo spoštovati vse morebitne obveznosti javljanja iz direktive o pogojih za sprejem (člen 7(6)). Neizpolnjevanje obveznosti javljanja lahko pripelje do tega, da se prošnja zavrže zaradi odstopa (člen 39(1)(f)), če pa prosilec ne ostane v državi članici, v kateri se mora nahajati, se njegova prošnja obravnava v pospešenem postopku (člen 40(1)(g)).

Prosilcu je treba v treh delovnih dneh od vložitve prošnje predložiti dokument, ki potrjuje, da je posameznik prosilec, in v katerem je navedeno, da ima pravico ostati na ozemlju države članice in da dokument ni veljavna potna listina (člen 29). Glavne določbe o dokumentih so vzete iz direktive o pogojih za sprejem in vključene v ta predlog kot prizadevanje za racionalizacijo postopka za mednarodno zaščito. Predlog določa vrsto informacij, ki jih je treba vključiti v navedeni dokument, in predvideva možnost, da se z izvedbenim aktom določi enotna oblika za navedene dokumente in tako zagotovi, da vsi prosilci v vseh državah članicah prejmejo enak dokument (člen 29(5)).

Prosilec ima pravico, da ostane na ozemlju države članice za namen in trajanje upravnega postopka. Ta pravica ne pomeni upravičenosti do dovoljenja za prebivanje in prosilcu ne daje pravice do potovanja v drugo državo članico brez dovoljenja. Enako kot v direktivi o azilnih postopkih so izjeme od tega, ali ima prosilec pravico ostati med upravnim postopkom, omejene in jasno opredeljene ter se nanašajo na naknadne prošnje in primere, ko je oseba predana ali izročena drugi državi članici na podlagi evropskega naloga za prijetje, tretji državi ali mednarodnemu kazenskemu sodišču (člen 9).

- **Procesna jamstva**

Racionalizacija postopka je potrebna za zagotovitev učinkovitosti postopka v državah članicah ob hkratnem zagotavljanju, da posamezni prosilec prejme odločitev, bodisi pozitivno bodisi negativno, v najkrajšem možnem času. To pa ne bi smelo imeti neželenih posledic in negativno vplivati na pravico posameznika, da se njegova prošnja obravnava na ustrezen in celovit način, ki prosilcu omogoča, da predloži vse elemente, ki so relevantni za utemeljitev prošnje v času njenega obravnavanja. Zaradi tega predlog vsebuje pomembna jamstva za zagotovitev, da ima prosilec ob upoštevanju omejenih izjem in v vseh fazah postopka pravico

do zaslišanja v okviru osebne razgovora, zagotovljeno pomoč s potrebnim tolmačenjem ter brezplačno pravno pomoč in zastopanje.

Predlog zagotavlja pravico prosilca do zaslišanja v okviru osebne razgovora o dopustnosti ali vsebini prošnje, ne glede na vrsto uporabljenega upravnega postopka (člen 12(1)). Da bi bila pravica do osebne razgovora učinkovita, mora prosilec imeti pomoč tolmača (člen 12(8)) in možnost, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo. Pomembno je, da ima prosilec dovolj časa, da se pripravi in posvetuje s svojim pravnim ali drugim svetovalcem, na samem razgovoru pa mu lahko pomaga pravni ali drug svetovalec. V vsebinskih razgovorih, izvedenih v povezavi z vsebinsko obravnavo prošnje, ima prosilec možnost, da predloži vse potrebne elemente za utemeljitev svoje prošnje in pojasni morebitne manjkajoče elemente ali nedoslednosti (člen 11(2)). V okviru postopka za ugotavljanje dopustnosti ima prosilec pravico do razgovora o dopustnosti, s katerim mu je dana možnost, da navede zadostne razloge, zakaj njegove prošnje ni mogoče zavreči kot nedopustne (člen 10(2)).

Osebni razgovor bi moral potekati v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost (člen 12(2)), izvajati pa bi ga moralo ustrezno izobraženo in usposobljeno osebje, po potrebi tudi osebje organov drugih držav članic ali strokovnjaki, ki jih zagotovi Agencija Evropske unije za azil (člen 12(3) in (7)). Osebni razgovor se lahko opusti le, kadar namerava organ za presojo izdati ugoditveno odločbo o prošnji ali meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi okoliščin, na katere prosilec ne more vplivati (člen 12(5)). Glede na to, da je osebni razgovor bistven del obravnavanja prošnje, bi bilo treba razgovor posneti, prosilcem in njihovim pravnim svetovalcem pa omogočiti dostop do posnetka ter tudi do zapisnika ali dobesednega zapisa o razgovoru, preden organ za presojo odloči, ali v primeru pospešenega postopka obravnave sočasno s sprejetjem odločitve (člen 13).

Na podlagi direktive o azilnih postopkih so prosilci upravičeni do brezplačnih pravnih in postopkovnih informacij v upravnem postopku ter bi morali pri pritožbi na prvi stopnji prejeti brezplačno pravno pomoč, če sami nimajo sredstev za plačilo tovrstne pravne pomoči. V tem predlogu se dostop do pravne pomoči in zastopanja šteje za nujen v vseh fazah postopka, da se prosilcem omogoči, da lahko v celoti uveljavljajo svoje pravice glede na strožje roke, ki veljajo za postopek. Zato ob upoštevanju omejenih izjem, določenih v predlogu, določa pravico, da lahko prosilci zaprosijo za brezplačno pravno pomoč in zastopanje v vseh fazah postopka (člen 15(1)). V skladu s tem pa se države članice lahko odločijo, da ne bodo zagotovile brezplačne pravne pomoči in zastopanja, če ima prosilec zadostna sredstva in če se za prošnjo ali pritožbo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh (člen 15(3)(a) in (b) ter (5)(a) in (b)). V upravnem postopku pa se države članice lahko tudi odločijo, da zavrnejo brezplačno pravno pomoč in zastopanje v primeru naknadnih prošenj (člen 15(3)(c)), v pritožbenem postopku pa lahko to storijo v zvezi s pritožbami na drugi ali višji stopnji (člen 15(5)(c)).

Komisija meni, da je potrebno in primerno razširiti to pravico na upravni postopek, pri čemer se upošteva praksa, ki je že uveljavljena v dvaindvajsetih državah članicah. To zahteva, da se za namen kakovosti odločanja med upravnim postopkom uporabijo ustrezni viri. Vendar pa praksa v državah članicah, ki že zagotavljajo to možnost, kaže, da je zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zastopanja koristno, saj zagotavlja kakovostno pomoč, kar vodi do kakovostnejših upravnih odločb in morda manj pritožb.

- **Mladolletniki brez spremstva in prosilci, ki potrebujejo posebna procesna jamstva**

Predlog ohranja visoko raven posebnih procesnih jamstev za ranljive kategorije prosilcev (člen 19), zlasti za mladolletnike brez spremstva (člena 21 in 22). Za zagotovitev poštenega postopka za te prosilce je treba čim bolj zgodaj v postopku ugotoviti njihove potrebe ter jim

zagotoviti ustrezno podporo in usmerjanje v vseh fazah postopka (člen 20(1)). Kadar take ustrezne podpore v okviru pospešenega postopka obravnave ali postopka na meji ni mogoče zagotoviti, se navedena postopka ne bi smela uporabljati (člen 19(3)).

Glede otrok na splošno pa mora biti največja korist otroka najpomembnejše vodilo kot prevladujoče načelo pri uporabi skupnega postopka. Vsi otroci, ne glede na starost in ne glede na to, ali imajo spremstvo ali ne, imajo prav tako pravico do osebnega razgovora, razen če to očitno ni v največjo korist otroka (člen 21(1) in (2)).

Kar zadeva mladoletnike brez spremstva, jim je treba dodeliti skrbnika v najkrajšem možnem času in najpozneje v petih delovnih dneh od trenutka, ko mladoletnik brez spremstva poda prošnjo (člen 22(1)). Razlike med različnimi sistemi skrbništva za mladoletnike brez spremstva v državah članicah lahko privedejo do nespoštovanja procesnih jamstev, do tega, da mladoletniki ne prejema ustrezne oskrbe ali so izpostavljeni tveganju ali negotovim razmeram, kar jih lahko privede do tega, da pobegnejo. Ta predlog ob upoštevanju študije o skrbništvu otrok, ki jo je izvedla Agencija za temeljne pravice¹³, stremi k standardizaciji skrbniških praks z namenom, da bo skrbništvo postalo hitro in učinkovito po vsej Uniji.

Vloga skrbnika je, da mladoletniku brez spremstva pomaga in ga zastopa, da bi v postopku za mednarodno zaščito zaščitil največjo korist otroka in njegovo splošno dobrobit. Po potrebi in v skladu z nacionalnim pravom lahko skrbnik za mladoletnika opravlja pravna dejanja (člen 4(2)(f)). Da bi zagotovili, da mladoletniki brez spremstva prejmejo ustrezno podporo, predlog določa, da skrbnik ne bi smel biti odgovoren za nesorazmerno število mladoletnikov (prvi odstavek člena 22(5)). Glede na naloge in odgovornosti skrbnika, vključno z roki za različne postopkovne korake iz te uredbe, mora biti vsakemu skrbniku dodeljeno razumno število primerov, predlog pa prav tako predvideva vzpostavitev ustreznega sistema za spremljanje opravljanja nalog vsakega skrbnika (drugi odstavek člena 22(4)).

• **Uporaba pospešenega postopka obravnave in postopka na meji**

S tem predlogom postane pospešeni postopek obravnave obvezen iz določenih omejenih razlogov, povezanih s prošnjami, ki so *prima facie* očitno neutemeljene, na primer, ko prosilec navaja očitno nedosledna ali lažna dejstva, zavaja organe z neresničnimi informacijami ali prihaja iz varne izvorne države. Podobno je treba prošnjo obravnavati v okviru pospešenega postopka, kadar gre za jasen namen zlorabe, kot na primer, če želi prosilec upočasniti ali onemogočiti izvršitev odločbe o vrnitvi ali če ni zaprosil za mednarodno zaščito v državi članici prvega neregularnega vstopa ali v državi članici, v kateri se zakonito nahaja, ali če je bil prosilec, čigar prošnja se obravnava in ki je podal prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje, ponovno sprejet v skladu z novimi pravili, ki jih predlaga Komisija z dublinsko uredbo, ne da bi dokazal, da je do neizpolnjevanja prišlo zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati (člen 40(1)).

Postopki na meji, ki običajno pomenijo pridržanje skozi celoten postopek, ostanejo neobvezni in se lahko uporabijo za presojo dopustnosti ali vsebine prošnje iz istih razlogov kot pri pospešenem postopku obravnave. Če odločitev ni sprejeta v štirih tednih, prosilec pridobi pravico, da vstopi in ostane na ozemlju države članice (člen 41).

Ob upoštevanju dejstva, da pospešeni postopek obravnave zdaj postane obvezen, da je pri uporabi postopka na meji v večini primerov vključeno pridržanje, da sta oba postopka hitra in

¹³ Poročilo Agencije za temeljne pravice o sistemih skrbništva za otroke brez starševske oskrbe v Evropski uniji: s posebnim poudarkom na njihovi vlogi pri odzivanju na trgovino z otroki (oktober 2015); [http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/Guardianship_for_children_deprived_of_parental_care].

da ni samodejnega odločilnega učinka po odločitvi, sprejeti v okviru katerega koli od teh postopkov, je treba za posameznega prosilca uporabiti vsa procesna jamstva, še posebej pravico do zaslišanja v okviru osebnega razgovora, tolmačenja ter brezplačne pravne pomoči in zastopanja (člen 40(1) in člen 41(1)). Uporaba teh postopkov je omejena glede mladoletnikov brez spremstva (člen 40(5) in člen 41(5)) ter ju ni mogoče uporabiti za prosilce, ki potrebujejo posebna procesna jamstva, razen če se tem prosilcem lahko zagotovi ustrezna podpora v okviru teh postopkov (člen 19(3)).

- **Dopustnost prošnj**

Splošno pravilo je, da bi bilo treba obravnavati vsebino prošnje za mednarodno zaščito, da se ugotovi, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil)¹⁴. Vsebine prošnje ni treba obravnavati, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem predlogom.

Ta predlog določa, da bi se morala prošnja v primeru razlogov za nedopustnost iz predloga zavreči kot nedopustna (člen 36(1)) ter da obravnavanje ne bi smelo trajati dlje kot en mesec (člen 34(1)). Preden se določi odgovorna država članica v skladu z novimi pravili, ki jih je predlagala Komisija z dublinsko uredbo, bi morala prva država članica, v kateri je bila vložena prošnja, presojati o dopustnosti navedene prošnje, ko se država, ki ni država članica, šteje za prvo državo azila ali varno tretjo državo za prosilca. Za zagotovitev učinkovitega delovanja dublinskega sistema predlog predvideva, da obravnavanje razlogov, ki se nanašajo na prvo državo azila ali varno tretjo državo, ne bi smelo trajati dlje kot deset delovnih dni (drugi odstavek člena 34(1)).

Prošnjo bi bilo treba šteti za nedopustno, če gre za naknadno prošnjo brez novih relevantnih elementov ali ugotovitev, ali če se ločena prošnja zakonca, partnerja ali mladoletnika brez spremstva ne šteje za utemeljeno (člen 36(1)(c) in (d)).

Razlogi, ki se nanašajo na prvo državo azila in varno tretjo državo, se ne bi smeli uporabljati za upravičence do subsidiarne zaščite, ki so preseljeni v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o preselitvi)¹⁵, v primeru da se odločijo zaprositi za status begunca, ko pridejo na ozemlje držav članic.

Primere, ki spadajo pod dublinsko uredbo, tudi kadar je druga država članica priznala mednarodno zaščito, kot je predvideno v predlagani reformi dublinske uredbe, bi bilo treba obravnavati v okviru dublinskega sistema (člen 36(2)).

Kadar je iz presoje *prima facie* razvidno, da se prošnja lahko zavrne kot očitno neutemeljena, se prošnja lahko zavrne iz tega razloga brez presoje dopustnosti.

Ob upoštevanju dejstva, da je postopek za ugotavljanje dopustnosti časovno zelo omejen in da v nekaterih primerih pritožba zoper sprejeto odločitev, na primer tako, sprejeto na podlagi razloga, ki se nanaša na prvo državo azila, nima samodejnega odločilnega učinka, je treba zagotoviti, da so posameznemu prosilcu na voljo vsa procesna jamstva, še posebej pravica do zaslišanja v okviru osebnega razgovora, tolmačenja in brezplačne pravne pomoči (člen 36(1)). Vendar v primeru naknadnih prošenj obstajajo izjeme od teh procesnih jamstev.

- **Obravnavanje naknadnih prošenj**

Ta predlog pojasnjuje in poenostavlja postopek glede obravnavanja naknadnih prošenj, pri čemer zagotavlja potrebna orodja za preprečevanje zlorab pri uporabi možnosti, ki izhajajo iz naknadnih prošenj. Naknadna prošnja je prošnja, ki jo je vložil isti prosilec v kateri koli

¹⁴ UL L [...], [...], str. [...].

¹⁵ UL L [...], [...], str. [...].

državi članici po zavrnitvi predhodne prošnje s končno odločitvijo (člen 42(1)). Naknadna prošnja je predmet predhodne obravnave, v kateri se ugotovi, ali je prosilec predložil nove relevantne elemente ali ugotovitve, ki bi lahko znatno povečali verjetnost, da bo prosilec izpolnjeval pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite (člen 42(2)). Če temu ni tako, se naknadna prošnja zavrže kot nedopustna ali zavrne kot očitno neutemeljena, kadar je prošnja tako jasno neutemeljena ali ima namen zlorabe, da ni dejanskih možnosti za uspeh (člen 42(5)).

Ta predlog določa, da se predhodna obravnava izvede na podlagi pisnih navedb in osebnega razgovora. Vendar se osebni razgovor lahko opusti v primerih, kadar je iz pisnih navedb jasno, da prošnja ne vsebuje novih relevantnih elementov ali ugotovitev oziroma da očitno ni utemeljena in ni dejanskih možnosti za uspeh (člen 42(3)). Poleg tega prosilcu na stopnji predhodne obravnave ne bo zagotovljena brezplačna pravna pomoč (člen 15(3)(c)).

V primeru naknadnih prošenj ni samodejnega odločilnega učinka in se lahko sprejmejo izjeme od posameznikove pravice, da ostane na ozemlju države članice, kadar je naknadna prošnja zavržena kot nedopustna ali zavrnjena kot očitno neutemeljena, ali v primeru druge ali nadaljnjih naknadnih prošenj, takoj ko je bila prošnja podana v kateri koli državi članici po končni odločitvi, s katero je bila predhodna naknadna prošnja zavržena kot nedopustna ali zavrnjena kot neutemeljena ali očitno neutemeljena (člen 43). Komisija meni, da je ta pristop upravičen glede na to, da je bila prošnja posameznega prosilca že obravnavana v upravnem postopku in tudi pred sodiščem, prosilec pa je bil upravičen do procesnih jamstev, vključno z osebnim razgovorom, tolmačenjem ter brezplačno pravno pomočjo in zastopanjem.

• **Koncepti varne države**

Komisija je v sporočilu z dne 6. aprila 2016 izrazila mnenje, da je ključni vidik skupnega pristopa uporaba mehanizmov „varne države“. Komisija je zlasti napovedala, da bo uskladila postopkovne posledice koncepta in odpravila diskrecijsko pravico glede njegove uporabe.

Pri uporabi konceptov prve države azila in varne tretje države se lahko nekatere prošnje štejejo za nedopustne, če bi prosilec zaščito lahko izkoristil v tretji državi (člen 36(1)(a) in (b)). Oba koncepta se lahko uporabita pri prosilcu po posamezni obravnavi, ki vključuje razgovor o dopustnosti.

Ta predlog pojasnjuje oba koncepta. Oba temeljita na obstoju zadostne zaščite, kakor je opredeljena v predlogu (člen 44 in člen 45). Glavna razlika med konceptoma se nanaša na posameznega prosilca. Medtem ko je bil prosilec na podlagi koncepta prve države azila deležen zaščite v skladu z Ženevsko konvencijo ali zadostne zaščite v navedeni tretji državi in lahko še vedno koristi to zaščito, pa ima na podlagi koncepta varne tretje države prosilec možnost zaščite v skladu z vsebinskimi standardi Ženevske konvencije ali zadostne zaščite v skladu s tem predlogom. Ta razlika je razlog, zakaj ta predlog v skladu z veljavnim zakonodajnim okvirom predvideva samodejni odločilni učinek pritožbe v povezavi z odločitvijo, ki temelji na konceptu varne tretje države, ne pa v povezavi z odločitvijo, ki temelji na konceptu prve države azila (člen 53(2)(b)). Šteje se, da obstaja večje tveganje za morebitno kršitev člena 3 Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP), kadar se uporablja koncept varne tretje države, zaradi česar je še vedno potreben odločilni učinek pritožbe, da se v skladu s členom 13 EKČP zagotovi učinkovito pravno sredstvo.

Glede koncepta varne tretje države je Komisija v sporočilu z dne 10. februarja 2016¹⁶ pozvala vse države članice, da v nacionalni zakonodaji predvidijo in določijo uporabo koncepta. V tem predlogu Komisija predlaga usklajeni pristop EU pri uporabi koncepta ob polnem spoštovanju mednarodnih obveznosti iz Listine, EKČP in Ženevske konvencije, zato da se

¹⁶ COM(2016) 85 final.

zagotovi, da se koncept uporablja na enak način v vseh državah članicah, in predlaga, da bi bilo treba varne tretje države določiti na ravni Unije v okviru prihodnjih sprememb te uredbe na podlagi pogojev, določenih v tej uredbi, in po izvedbi temeljite ocene na podlagi dokazov, ki vključuje vsebinsko raziskavo ter obsežno posvetovanje z državami članicami in relevantnimi zainteresiranimi stranmi (člen 46). Vendar se lahko koncept varne tretje države uporablja tudi v posameznih primerih neposredno na podlagi pogojev, določenih v tej uredbi.

Uporaba koncepta varne izvorne države državi članici omogoča, da prošnjo obravnava na podlagi izpodbojne pravne domneve, da je izvorna država prosilca varna. Uporaba tega koncepta omogoča, da se prošnje lahko obravnavajo v pospešenem postopku (člen 40(1)(e)), če pa je prošnja zavrnjena kot očitno neutemeljena na podlagi koncepta, pritožba nima samodejnega odločilnega učinka (člen 53(2)(a)).

Komisija je septembra 2015 predlagala sprejetje uredbe o vzpostavitvi skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav¹⁷, da bi bila omogočena hitra obdelava prošenj oseb iz teh držav¹⁸. Komisija meni, da bi moral biti skupni evropski seznam varnih izvornih držav sestavni del osnutka te uredbe. Zato ta predlog vključuje predlog Komisije za uredbo o vzpostavitvi skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav, vključno z enakim seznamom držav, ki temelji na enakih utemeljitvah kot seznam v navedenem predlogu, z manjšimi spremembami besedila zaradi upoštevanja tekoče razprave med sozakonodajalcema (člen 48). Ko bo dosežen dogovor med sozakonodajalcema o predlogu Komisije o vzpostavitvi skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav, bi bilo treba navedeni predlog sprejeti. Končno besedilo navedene nove uredbe bi bilo zatem treba vključiti v uredbo o azilnih postopkih, preden je slednja sprejeta, uredbo o vzpostavitvi skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav pa bi bilo treba razveljaviti.

Cilj je prehod na popolnoma harmonizirane določitve varnih izvornih držav in varnih tretjih držav na ravni Unije, ki temeljijo na predlogih Komisije, pri katerih ji pomaga Agencija Evropske unije za azil. Zato je primerno, da ta predlog vsebuje samoderogacijsko klavzulo, v skladu s katero lahko države članice ohranijo nacionalne določitve varnih izvornih držav in varnih tretjih držav samo za obdobje do petih let po začetku veljavnosti te uredbe (člen 50(1)).

• **Pravica do učinkovitega pravnega sredstva**

Kot splošno pravilo velja, da ima prosilec za uveljavljanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva pravico ostati do izteka roka za vložitev pritožbe na prvi stopnji, in če prosilec tako pravico v tem roku uveljavi, do zaključka postopka s pravnim sredstvom (člen 54(1)). Le v omejenem številu primerov pritožba lahko nima samodejnega odločilnega učinka in bi posamezni prosilec moral zaprositi sodišče, da zaustavi izvršitev odločitve o vrnitvi, ali pa bi sodišče v ta namen ravnalo po uradni dolžnosti. Kadar je z negativno odločitvijo prošnja zavrnjena kot očitno neutemeljena ali neutemeljena v primerih, ki so predmet pospešenega postopka obravnave ali postopka na meji, zavržena kot nedopustna, ker prosilec prihaja iz prve države azila ali ker je prošnja naknadna prošnja, ali je prošnja zavržena kot izrecno umaknjena ali zaradi odstopa, lahko sodišče prosilcu dovoli ostati bodisi na zahtevo prosilca bodisi po uradni dolžnosti, da zaustavi izvršitev odločbe o vrnitvi (člen 54(2)). Kadar prosilec vloži pravno sredstvo zoper prvo ali poznejšo odločitev v pritožbenem postopku, načeloma nima pravice ostati na ozemlju držav članic (člen 54(5)).

¹⁷ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav za namene Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite in o spremembi Direktive 2013/32/EU (COM(2015) 452 final).

¹⁸ Predlagani skupni evropski seznam varnih izvornih držav vključuje Albanijo, Bosno in Hercegovino, nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kosovo, Črno goro, Srbijo in Turčijo.

Kadar velja izjema od pravice do pravnega sredstva s samodejnim odložilnim učinkom, bi bilo treba zagotoviti ustrezno varstvo prosilčevih pravic, in sicer s potrebnim tolmačenjem in pravno pomočjo ter zadostnim časom za pripravo prošnje in njeno predložitev sodišču. Poleg tega, kakor je v takem okviru ugotovilo Evropsko sodišče za človekove pravice v zadevi M. S. S. proti Belgiji in Grčiji¹⁹, bi sodišče moralo imeti možnost, da prouči dejanske in pravne razloge za negativno odločitev organa za presojo. V teh primerih ob upoštevanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi I. M. proti Franciji²⁰ in Sodišča Evropske unije v zadevi Dörr²¹ in glede na stroge roke za vložitev pritožbe Komisija predlaga razširitev jamstev, ki so se v direktivi o azilnih postopkih uporabljala le v postopku na meji, na vse primere, ko mora prosilec vložiti ločeno prošnjo za začasno zaščito (člen 54(3)). Prosilec bi moral imeti možnost, da ostane na ozemlju do zaključka postopka, v katerem se odloča, ali lahko ostane. Vendar bi morala biti navedena odločitev sprejeta v enem mesecu od vložitve pritožbe (člen 54(4)).

- **Odvzem mednarodne zaščite**

Komisija v predlogu uredbe o pogojih za azil predlaga okrepitev pravil o pregledu statusa, da se preveri, ali so merila upravičenosti še vedno izpolnjena, z uvedbo sistematičnih in rednih pregledov. Takšne preglede je treba opraviti v primeru bistvenih sprememb v izvorni državi, ki so razvidne iz informacij o izvorni državi in skupne analize, ki jo na ravni Unije pripravi Agencija Evropske unije za azil, in kadar se prvič obnovijo dovoljenja za prebivanje za begunce ter pri prvi in drugi obnovitvi za upravičence do subsidiarne zaščite. Organi za presojo preklicajo, odvzamejo ali zavrnejo podaljšanje statusa, če ni več potrebe po zaščiti ali če se po priznanju zaščite ugotovijo razlogi za izključitev. Postopek za odvzem mednarodne zaščite v tem predlogu ostaja v glavnem nespremenjen v primerjavi z veljavnim zakonodajnim okvirom. Vendar se je ob upoštevanju predlaganega rednega pregleda statusa izkazalo, da je treba okrepiti posameznikova procesna jamstva in mu dati možnost, da svojo zadevo predloži v okviru osebne razgovora in ne le na podlagi pisnih navedb, kot je trenutno urejeno, ter da ima zagotovljeno potrebno tolmačenje (člen 52(1)(b) in člen 52(4)). Posameznik bo še naprej imel pravico do brezplačne pravne pomoči in zastopanja (člen 52(4)).

¹⁹ Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice (veliki senat) z dne 21. januarja 2011 v zadevi M. S. S. proti Belgiji in Grčiji (zadeva št. 30696/09).

²⁰ Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice (peti senat) z dne 2. februarja 2012 v zadevi I. M. proti Franciji (zadeva št. 9152/09).

²¹ Sodba Sodišča Evropske unije, Dörr, C-136/03.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi
Direktive 2013/32/EU**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 78(2)(d) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj te uredbe je racionalizirati, poenostaviti in harmonizirati postopkovne ureditve držav članic z vzpostavitvijo skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji. Za uresničitev navedenega cilja je treba izvesti več vsebinskih sprememb Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta²² ter navedeno direktivo razveljaviti in nadomestiti z uredbo. Sklicevanje na razveljavljeno direktivo bi se moralo šteti za sklicevanje na to uredbo.
- (2) Skupna azilna politika, vključno s skupnim evropskim azilnim sistemom, ki temelji na popolni in vključujoči uporabi Ženevske konvencije v zvezi s statusom beguncev z dne 28. julija 1951, kot je bila spremenjena s Protokolom o statusu beguncev z dne 31. januarja 1967 (Ženevska konvencija), je sestavni del cilja Evropske unije za postopno vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice, odprtega za tiste, ki po sili razmer zakonito iščejo zaščito v Uniji. Taka politika bi morala temeljiti na načelu solidarnosti in pravične delitve odgovornosti med državami članicami, vključno s finančnimi posledicami.
- (3) Skupni evropski azilni sistem temelji na skupnih standardih za azilne postopke, priznanje in zaščito na ravni Unije, pogojih za sprejem in sistemu za določitev države članice, odgovorne za prosilce za azil. Pri postopnem razvoju skupnega evropskega azilnega sistema je bil sicer dosežen napredek, vendar še vedno obstajajo znatne razlike med državami članicami glede vrste uporabljenih postopkov, odstotkov priznanih statusov za azil, vrste priznane zaščite, stopnje materialnih pogojev za sprejem ter ugodnosti, ki jih prejmejo prosilci in upravičenci do mednarodne zaščite. Ta razhajanja so pomembni povzročitelji sekundarnih gibanj in škodujejo cilju zagotavljanja, da so v okviru skupnega evropskega azilnega sistema vsi prosilci obravnavani enako povsod v Uniji.

²²

Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev) (UL L 180, 29.6.2013, str. 60).

- (4) Komisija je v sporočilu z dne 6. aprila 2016²³ navedla možnosti, ki jih ima za izboljšanje skupnega evropskega azilnega sistema, tj. za oblikovanje trajnostnega in pravičnega sistema za določitev držav članic, odgovornih za prosilce za azil, krepitev sistema Eurodac, doseganje večjega zблиževanja v azilnem sistemu EU, preprečitev sekundarnih gibanj v okviru Unije in za nov mandat Agencije Evropske unije za azil. Navedeno sporočilo je v skladu s pozivi Evropskega sveta z dne 18. in 19. februarja 2016²⁴ za doseganje napredka pri preoblikovanju obstoječega okvira EU, da se zagotovi humana in učinkovita azilna politika. V njem so predlagani tudi nadaljnji ukrepi v skladu s celovitim pristopom k migracijam, kot ga je Evropski parlament določil v poročilu na lastno pobudo z dne 12. aprila 2016.
- (5) Za dobro delovanje skupnega evropskega azilnega sistema mora biti dosežen precejšen napredek v zvezi z zблиževanjem nacionalnih azilnih sistemov. Obstoječe razhajajoče se azilne postopke v vseh državah članicah bi bilo treba nadomestiti s skupnim postopkom za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, veljavnim v vseh državah članicah v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX Evropskega parlamenta in Sveta (uredba o pogojih za azil)²⁵, da se zagotovi pravočasnost in učinkovitost postopka. Prošnje za mednarodno zaščito državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva bi bilo treba obravnavati v okviru postopka, za katerega veljajo enaka pravila ne glede na državo članico, v kateri je bila prošnja vložena, da se zagotovi pravičnost pri obravnavanju prošenj za mednarodno zaščito ter jasnost in pravna varnost za posameznega prosilca.
- (6) Skupni postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite bi moral omejiti sekundarna gibanja prosilcev za mednarodno zaščito med državami članicami v primerih, kadar takšna gibanja povzročajo razlike med pravnimi okviri, saj bodo z njim obstoječe diskrecijske določbe nadomeščene z usklajenimi pravili ter pojasnjene pravice in obveznosti prosilcev in posledice nespoštovanja teh obveznosti ter vzpostavljeni enaki pogoji za uporabo Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil) v državah članicah.
- (7) Ta uredba bi se morala uporabljati za vse prošnje za mednarodno zaščito, podane na ozemlju držav članic, vključno s tistimi, ki so bile podane na zunanji meji, v teritorialnih vodah ali tranzitnih območjih držav članic, ter za odvzem mednarodne zaščite. Osebe, ki prosijo za mednarodno zaščito in se nahajajo v teritorialnih vodah države članice, bi bilo treba izkrcati in njihove prošnje obravnavati v skladu s to uredbo.
- (8) Ta uredba bi se morala uporabljati za prošnje za mednarodno zaščito v postopku, s katerim se prouči, ali so prosilci upravičeni do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil). Države članice lahko poleg mednarodne zaščite v skladu s svojim nacionalnim pravom priznajo tudi druge nacionalne humanitarne statute tistim, ki ne izpolnjujejo pogojev za status begunca ali subsidiarne zaščite. Državam članicam bi bilo treba za racionalizacijo njihovih postopkov omogočiti, da to uredbo uporabljajo tudi za prošnje za kakršno koli drugo tovrstno zaščito.
- (9) Pri obravnavanju oseb, ki sodijo na področje uporabe te uredbe, države članice zavezujejo obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, katerih pogodbenice so.

²³ COM(2016) 197 final.

²⁴ EUCO 19.2.2016, SN 1/16.

²⁵ UL L [...], [...], str. [...].

- (10) Vire Sklada za azil, migracije in vključevanje bi bilo treba uporabiti, da se zagotovi ustrezna podpora prizadevanjem držav članic pri uporabi te uredbe, zlasti tistim državam članicam, ki se soočajo s posebnimi in nesorazmernimi pritiski na njihove azilne in sprejemne sisteme.
- (11) Agencija Evropske unije za azil bi morala državi članici zagotoviti potrebno operativno in tehnično pomoč pri uporabi te uredbe, zlasti z zagotavljanjem strokovnjakov, ki nacionalnim organom pomagajo pri prejemu, registraciji in obravnavi prošenj za mednarodno zaščito, ter z zagotavljanjem posodobljenih informacij o tretjih državah, vključno z informacijami o izvorni državi in smernicami o razmerah v posameznih izvornih državah. Države članice bi morale pri uporabi te uredbe upoštevati operativne standarde, kazalnike, smernice in dobre prakse, ki jih je razvila Agencija Evropske unije za azil.
- (12) Da bi lahko pravilno ugotovili, katere osebe potrebujejo zaščito kot begunci v smislu člena 1 Ženevske konvencije ali kot osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, bi moral imeti vsak prosilec učinkovit dostop do postopka, možnost sodelovati in ustrezno komunicirati z odgovornimi organi, kar naj mu omogoči, da predstavi vsa relevantna dejstva v zvezi s svojim primerom, ter zadostna procesna jamstva, da lahko v vseh fazah postopka brani svoj primer.
- (13) Prosilec bi moral imeti dejansko možnost, da organu za presojo predloži vse relevantne elemente, ki jih ima na razpolago. Zato bi prosilec ob upoštevanju omejenih izjem moral imeti pravico, da se v okviru osebne razgovora po potrebi izjasni o dopustnosti ali vsebini svoje prošnje. Da bi bila pravica do osebne razgovora učinkovita, bi moral prosilec imeti pomoč tolmača in možnost, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo. Prosilcu bi bilo treba dati dovolj časa, da se pripravi in posvetuje s svojim pravnim ali drugim svetovalcem, na samem razgovoru pa mu lahko pomaga pravni ali drug svetovalec. Osebni razgovor bi moral potekati v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost, izvajati pa bi ga moralo ustrezno izobraženo in usposobljeno osebje, po potrebi tudi osebje organov drugih držav članic ali strokovnjaki, ki jih zagotovi Agencija Evropske unije za azil. Osebni razgovor se lahko opusti le, kadar namerava organ za presojo izdati ugoditveno odločbo o prošnji ali meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi trajnih okoliščin, na katere prosilec ne more vplivati. Glede na to, da je osebni razgovor bistven del obravnavanja prošnje, bi bilo treba razgovor posneti, prosilcem in njihovim pravnim svetovalcem pa omogočiti dostop do posnetka ter tudi do zapisnika ali dobesednega zapisa o razgovoru, preden organ za presojo odloči ali v primeru pospešenega postopka obravnave sočasno s sprejetjem odločitve.
- (14) V interesu držav članic in tudi prosilcev je, da se zagotovi pravilno ugotavljanje potreb po mednarodni zaščiti že v upravnem postopku, in sicer z zagotavljanjem kakovostnih informacij in pravne podpore, kar vodi k učinkovitejšemu in bolj kakovostnemu odločanju. Zato bi moral biti dostop do pravne pomoči in zastopanja sestavni del skupnega postopka za mednarodno zaščito. Za zagotovitev učinkovitega varstva pravic prosilca, zlasti pravice do obrambe in načela pravičnosti, ter za zagotovitev ekonomičnosti postopka bi bilo treba prosilcem v upravnem in pritožbenem postopku na prošnjo ter ob upoštevanju pogojev iz te uredbe zagotoviti brezplačno pravno pomoč in zastopanje. Brezplačno pravno pomoč in zastopanje bi morale zagotavljati osebe, pristojne za zagotavljanje v skladu z nacionalnim pravom.
- (15) Določeni prosilci lahko potrebujejo posebna procesna jamstva, med drugim zaradi starosti, spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, invalidnosti, hude bolezni,

duševnih motenj ali posledic mučenja, posilstva ali drugih hudih oblik psihološkega, fizičnega, spolnega nasilja ali nasilja na podlagi spola. Treba je sistematično oceniti, ali posamezni prosilec potrebuje posebna procesna jamstva, in takšne prosilce, ko je prošnja za mednarodno zaščito podana, čim prej določiti, in sicer pred sprejetjem odločitve.

- (16) Za zagotovitev čim zgodnejšega ugotavljanja, kateri prosilci potrebujejo posebna procesna jamstva, mora biti osebje organov, odgovornih za prejem in registracijo prošenj, ustrezno usposobljeno za prepoznavanje znakov ranljivosti in v ta namen prejeti ustrezna navodila. Dodatni ukrepi v zvezi s prepoznavanjem in dokumentiranjem simptomov in znakov mučenja ali drugih hudih dejanj fizičnega ali psihološkega nasilja, vključno z dejanji spolnega nasilja, po postopkih iz te uredbe bi morali med drugim temeljiti na Priročniku o učinkovitem preiskovanju in dokumentiranju mučenja in drugih krutih, nečloveških ali poniževalnih kazni ali ravnanja (Istanbulski protokol).
- (17) Prosilcem, za katere je bilo ugotovljeno, da potrebujejo posebna procesna jamstva, bi bilo treba zagotoviti ustrezno podporo, vključno z zadostnim časom, da se vzpostavijo potrebni pogoji za njihov učinkovit dostop do postopkov in možnost predstavitve elementov, potrebnih za utemeljitev njihove prošnje za mednarodno zaščito. Kadar prosilcu, ki potrebuje posebna procesna jamstva, ni mogoče zagotoviti ustrezne podpore v pospešenem postopku obravnave ali postopku na meji, bi moral biti tak prosilec izvzet iz teh postopkov. Če so potrebna posebna procesna jamstva take narave, da bi lahko preprečila uporabo pospešenega postopka ali postopka na meji, bi se morala prosilcu zagotoviti tudi dodatna jamstva, kadar pritožba prosilca samodejno ne zadrži izvršitve, zato da bi bilo pravno sredstvo v posebnih okoliščinah prosilca učinkovito.
- (18) Zaradi zagotavljanja dejanske enakosti prosilcev ženskega in moškega spola bi morali postopki obravnavanja prošenj upoštevati razliko med spoloma. Zlasti osebne razgovore bi bilo treba organizirati na način, ki prosilkam in prosilcem omogoča, da spregovorijo o svojih izkušnjah v primerih preganjanja na podlagi spola. V ta namen bi morale ženske imeti dejansko možnost, da se osebni razgovor z njimi opravi ločeno od njihovega zakonca, partnerja ali drugih družinskih članov. Kadar je mogoče, bi morale osebne razgovore z ženskami in dekleti opraviti ženske, tolmačenje pa zagotavljati tolmačke. Zdravniške preglede žensk in deklet bi morale opraviti zdravnice, zlasti ob upoštevanju dejstva, da so prosilke morda bile žrtve nasilja na podlagi spola. Kompleksnost prošenj, povezanih s spolom prosilcev, bi bilo treba ustrezno upoštevati v postopkih na podlagi konceptov prve države azila, varne tretje države, varne izvorne države in naknadnih prošenj.
- (19) Kadar se v okviru obravnave prošnje prosilca preišče, bi morala to preiskavo opraviti oseba istega spola. To ne bi smelo posegati v preiskave, ki se v skladu z nacionalnim pravom opravijo iz varnostnih razlogov.
- (20) V skladu s členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 bi morala biti največja korist otroka najpomembnejše vodilo držav članic pri uporabi te uredbe. Pri ugotavljanju, kaj je največja korist otroka, bi morale države članice upoštevati predvsem dobrobit mladoletnika in njegov socialni razvoj, vključno z okoljem, iz katerega prihaja. Ob upoštevanju 12. člena Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah glede pravice otroka do zaslišanja organ za presojo mladoletniku zagotovi možnost osebnega razgovora, razen če to očitno ni v največjo korist mladoletnika.

- (21) S skupnim postopkom so racionalizirani roki za posameznikov pristop k postopku, za obravnavo prošnje s strani organa za presojo, pa tudi za obravnavo pritožb na prvi stopnji s strani pravosodnih organov. Ker lahko zaradi nesorazmernega števila istočasnih prošenj pride do zamud pri dostopu do postopka in obravnavi prošenj, bo navedene roke morda občasno treba izjemoma podaljšati. Za zagotovitev učinkovitosti postopka bi moralo biti podaljšanje navedenih rokov zadnja možnost, saj bi morale države članice za ohranitev učinkovitega azilnega sistema redno pregledovati svoje potrebe, vključno po potrebi s pripravo kontingentnih načrtov in upoštevanjem, da bi Agencija Evropske unije za azil morala državam članicam zagotavljati potrebno operativno in tehnično pomoč. Če države članice predvidijo, da ne bodo mogle izpolniti določenih rokov, bi morale za pomoč zaprositi Agencijo Evropske unije za azil. Če za pomoč ne zaprosijo in postane azilni sistem v državi članici zaradi nesorazmernega pritiska neučinkovit do te mere, da je ogroženo delovanje skupnega evropskega azilnega sistema, lahko Agencija na podlagi izvedbenega sklepa Komisije sprejme ukrepe v podporo tej državi članici.
- (22) Dostop do skupnega postopka bi moral temeljiti na tristopenjskem pristopu, ki vključuje podajanje, registracijo in vložitev prošnje. Podajanje prošnje je prvi korak, s katerim se sproži uporaba te uredbe. Za državljana tretje države ali osebo brez državljanstva se šteje, da je podal prošnjo, če je izrazil željo po mednarodni zaščiti države članice. Taka želja se lahko izrazi v kateri koli obliki in ni nujno, da posamezni prosilec uporabi specifične besede, kot so mednarodna zaščita, azil ali subsidiarna zaščita. Opredeljujoči element bi moral biti, da državljani tretje države ali oseba brez državljanstva izrazi strah pred preganjanjem ali resno škodo po vrnitvi v svojo izvorno državo, ali v primeru osebe brez državljanstva, v državo, v kateri je imela prej običajno prebivališče. V primeru dvoma, ali je določeno izjavo mogoče šteti za prošnjo za mednarodno zaščito, je treba državljana tretje države ali osebo brez državljanstva izrecno vprašati, ali želi prejeti mednarodno zaščito. Prosilec bi moral imeti možnost, da ko poda prošnjo, nemudoma uveljavlja pravice iz te uredbe in Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem)²⁶.
- (23) Prošnjo bi bilo treba registrirati, kakor hitro je podana. V tej fazi bi morali organi, odgovorni za prejem in registracijo prošenj, vključno z mejno policijo, policijo, organi, pristojnimi za priseljevanje, in organi, odgovornimi za centre za tujce, registrirati prošnjo skupaj z osebnimi podatki posameznega prosilca. Navedeni organi bi morali prosilca obvestiti o njegovih pravicah in obveznostih ter tudi posledicah, ki jih bo zanj imelo nespoštovanje navedenih obveznosti. Prosilcu bi bilo treba izročiti dokument, ki potrjuje, da je bila prošnja podana. Rok za vložitev prošnje začne teči od trenutka registracije prošnje.
- (24) Vložitev prošnje je dejanje, ki formalizira prošnjo za mednarodno zaščito. Prosilcu bi bilo treba dati vse potrebne informacije o tem, kako in kje lahko vloži svojo prošnjo, prav tako pa mu je treba zagotoviti dejansko možnost za vložitev prošnje. V tej fazi mora predložiti vse elemente, s katerimi razpolaga in ki so potrebni za utemeljitev prošnje in njeno popolnost. Rok za upravni postopek začne teči od trenutka, ko je prošnja vložena. Takrat bi moral prosilec prejeti dokument, ki potrjuje njegov status prosilca in ki bi moral veljati za čas trajanja njegove pravice, da ostane na ozemlju države članice, odgovorne za obravnavo prošnje.
- (25) Prosilec bi moral biti ustrezno in pravočasno obveščen o svojih pravicah in obveznostih, in sicer v jeziku, ki ga razume ali za katerega se razumno domneva, da ga

²⁶ UL L [...], [...], str. [...].

razume. Ob upoštevanju dejstva, da se prošnja lahko zavrže zaradi odstopa, če prosilec na primer odklanja sodelovanje z nacionalnimi organi, tako da ne predloži elementov, potrebnih za obravnavo prošnje, in ne zagotovi svojih prstnih odtisov ali podobe obraza, ali ne vloži svoje prošnje v predvidenem roku, je treba prosilca seznaniti s posledicami zaradi neizpolnjevanja navedenih obveznosti.

- (26) Da bi osebe organov, odgovornih za prejem in registracijo prošenj, lahko izpolnilo svoje obveznosti iz te uredbe, bi morale imeti ustrezno znanje in biti deležne potrebnega usposabljanja na področju mednarodne zaščite, vključno s podporo Agencije Evropske unije za azil. Prav tako bi morale imeti na razpolago ustrezna sredstva in navodila za učinkovito opravljanje svojih nalog.
- (27) Da bi povečali dostopnost postopka na mejnih prehodih in v centrih za tujce, bi bilo treba dati na voljo informacije o možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito. S tolmačenjem bi bilo treba zagotoviti osnovno komunikacijo, ki je potrebna, da bi pristojni organi lahko razumeli, kdaj osebe izrazijo željo po mednarodni zaščiti.
- (28) Ta uredba bi morala predvideti možnost, da prosilci vložijo prošnjo v imenu svojega zakonca, partnerja v stabilnem in trajnem razmerju, vzdrževane odrasle osebe in mladoletnika. Ta možnost dovoljuje skupno obravnavo takih prošenj. Pravica vsakega posameznika, da zaprosi za mednarodno zaščito, je zagotovljena z dejstvom, da če prosilec ne vloži prošnje v imenu zakonca, partnerja, vzdrževane odrasle osebe ali mladoletnika v roku za vložitev prošnje, lahko zakonec ali partner to še vedno stori v svojem imenu, vzdrževani odrasli osebi ali mladoletniku pa bi pri tem moral pomagati organ za presojo. Vendar bi bilo treba ločeno prošnjo šteti za nedopustno, če ni utemeljena.
- (29) Za zagotovitev, da bo mladoletnikom brez spremstva omogočen učinkovit dostop do postopka, bi jim bilo treba vedno imenovati skrbnika. Skrbnik bi moral biti oseba ali zastopnik organizacije, imenovane za pomoč in usmerjanje mladoletnika skozi postopek, da se zaščiti največja korist otroka in tudi njegova splošna dobrobit. Skrbnik bi moral po potrebi za mladoletnika opravljati pravna dejanja. Za zagotovitev učinkovite podpore mladoletnikom brez spremstva skrbniki ne bi smeli biti sočasno zadolženi za nesorazmerno število mladoletnikov brez spremstva. Države članice bi morale imenovati subjekte ali osebe, odgovorne za podporo, nadzor in spremljanje skrbnikov pri opravljanju njihovih nalog. Mladoletnik brez spremstva bi moral prošnjo vložiti v svojem imenu ali prek skrbnika. Za zaščito pravic in procesnih jamstev mladoletnika brez spremstva bi moral rok za vložitev prošnje začeti teči od datuma, ko je imenovan njegov skrbnik in se mladoletnik brez spremstva z njim sreča. Kadar skrbnik ne vloži prošnje v predpisanem roku, bi mladoletnik brez spremstva moral imeti možnost, da vloži prošnjo v svojem imenu s pomočjo organa za presojo. Dejstvo, da se mladoletnik brez spremstva odloči vložiti prošnjo v svojem imenu, ne bi smelo pomeniti, da mu pri tem ne sme pomagati skrbnik.
- (30) Za zagotavljanje pravic prosilcev bi bilo treba odločitve v zvezi z vsemi prošnjami za mednarodno zaščito sprejeti na podlagi dejstev, na objektivni in nepristranski način ter za vsak primer posebej po temeljiti obravnavi, v kateri se upoštevajo vsi elementi, ki jih je prosilec predložil, in osebne okoliščine prosilca. Za zagotovitev dosledne obravnave prošnje bi organ za presojo moral upoštevati ustrezne, točne in posodobljene informacije o položaju v izvorni državi prosilca, ki jih prejme iz Agencije Evropske unije za azil in drugih virov, kot je Visoki komisar Združenih narodov za begunce. Organ za presojo bi moral upoštevati tudi vse ustrezne skupne analize informacij o izvorni državi, ki jih je pripravila Agencija Evropske unije za azil.

Vsakršno podaljšanje zaključevanja postopka mora biti v celoti skladno z obveznostmi držav članic iz Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil) in s pravico do dobrega upravljanja, brez poseganja v učinkovitost in pravičnost postopkov iz te uredbe.

- (31) Za zagotavljanje pravic prosilca bi morala biti odločitev o njegovi prošnji podana v pisni obliki. Če z odločitvijo mednarodna zaščita ni priznana, bi bilo prosilcu treba navesti razloge za odločitev in ga seznaniti s posledicami odločitve ter tudi načinom, kako lahko odločitev izpodbija. Brez poseganja v pravico prosilca, da ostane, in načelo nevračanja taka odločitev lahko vključuje ali se lahko izda skupaj z odločbo o vrnitvi, izdano v skladu s členom 6 Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁷.
- (32) Odločitve v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito morajo obvezno sprejeti organi, katerih osebje ima ustrezno znanje in se je udeležilo potrebnega usposabljanja na področju mednarodne zaščite, pri opravljanju svojih nalog pa morajo spoštovati veljavna etična načela. To bi moralo veljati za osebje organov iz drugih držav članic in strokovnjake iz Agencije Evropske unije za azil, ki so bili napoteni, da pomagajo organu za presojo države članice pri obravnavi prošenj za mednarodno zaščito.
- (33) Brez poseganja v izvajanje ustrezne in celovite obravnave prošnje za mednarodno zaščito je v interesu držav članic in tudi prosilcev, da se odločitev sprejme kar se da hitro. Za racionalizacijo postopka za mednarodno zaščito bi bilo treba določiti najdaljše roke za trajanje upravnega postopka in tudi za pritožbe na prvi stopnji. Na ta način bi morali prosilci prejeti odločitve o svoji prošnji v najkrajšem možnem času v vseh državah članicah, s čimer bi bil zagotovljen hiter in učinkovit postopek.
- (34) Da bi se celotno trajanje postopka v določenih primerih skrajšalo, bi morale imeti države članice možnost, da v skladu s svojimi nacionalnimi potrebami dajo prednost kateri koli prošnji s tem, da jo obravnavajo pred drugo, prej podano prošnjo, pri čemer ne bi smele odstopati od procesnih rokov, načel in jamstev, ki se običajno uporabljajo.
- (35) Preden se določi odgovorna država članica v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX Evropskega parlamenta in Sveta (dubljinska uredba)²⁸, bi morala prva država članica, v kateri je bila vložena prošnja, presojati o dopustnosti navedene prošnje, ko se država, ki ni država članica, šteje za prvo državo azila ali varno tretjo državo za prosilca. Poleg tega bi bilo treba prošnjo šteti za nedopustno, če gre za naknadno prošnjo brez novih relevantnih elementov ali ugotovitev ali če se ločena prošnja zakonca, partnerja, vzdrževane odrasle osebe ali mladoletnika ne šteje za utemeljeno.
- (36) Koncept prve države azila bi bilo treba uporabiti kot razlog za nedopustnost, če je mogoče razumno domnevati, da bi druga država priznala zaščito v skladu z vsebinskimi standardi Ženevske konvencije oziroma bi prosilec dobil zadostno zaščito v tej državi. Predvsem pa države članice ne bi smele obravnavati vsebine prošnje, kadar je pred tem prva država azila prosilcu že priznala status begunca ali mu sicer zagotovila zadostno zaščito. Države članice bi morale na tej podlagi ukrepati le, kadar so prepričane, če je potrebno ali primerno tudi na podlagi zagotovil, pridobljenih iz zadevne tretje države, da je bil prosilec deležen in bo še naprej deležen zaščite v navedeni državi v skladu z Ženevsko konvencijo ali je bil kako drugače deležen in bo še naprej deležen zadostne zaščite, zlasti kar zadeva pravico do zakonitega prebivanja, ustreznega dostopa do trga dela, sprejemnih objektov, zdravstva in izobraževanja ter

²⁷ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

²⁸ UL L [...], [...], str. [...].

pravico do združitve družine v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic.

- (37) Koncept varne tretje države bi bilo treba uporabiti kot razlog za nedopustnost, če se zaradi povezave s tretjo državo, vključno s tisto, skozi katero poteka tranzit, lahko razumno pričakuje, da bo prosilec iskal zaščito v navedeni državi, in obstajajo razlogi za prepričanje, da bo prosilec sprejet ali ponovno sprejet v to državo. Države članice bi morale na tej podlagi ukrepati le, kadar so prepričane, če je potrebno ali primerno tudi na podlagi zagotovil, pridobljenih iz zadevne tretje države, da bo imel prosilec možnost zaščite v skladu z vsebinskimi standardi Ženevske konvencije ali bo deležen zadostne zaščite, zlasti kar zadeva pravico do zakonitega prebivanja, ustreznega dostopa do trga dela, sprejemnih objektov, zdravstva in izobraževanja ter pravico do združitve družine v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic.
- (38) Treba bi bilo obravnavati vsebino prošnje za mednarodno zaščito, da se ugotovi, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil). Vsebine prošnje ni treba obravnavati, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s to uredbo. Kadar pa je iz presoje *prima facie* razvidno, da se prošnja lahko zavrne kot očitno neutemeljena, se prošnja lahko zavrne iz tega razloga brez presoje dopustnosti.
- (39) Obravnavo prošnje bi bilo treba pospešiti in zaključiti v največ dveh mesecih, če je prošnja očitno neutemeljena, ker gre za prošnjo z namenom zlorabe, tudi če prosilec prihaja iz varne izvorne države ali prosilec podaja prošnjo samo zaradi tega, da bi upočasnil ali onemogočil izvršitev odločbe o odstranitvi, ali če obstajajo resni pomisleki glede nacionalne varnosti ali javnega reda, če prosilec ne zaprosi za mednarodno zaščito v prvi državi članici vstopa ali v državi članici zakonitega prebivanja ali če je prosilec, čigar prošnja se obravnava in ki je podal prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje, vrnjen v skladu z dublinsko uredbo. V slednjem primeru se prošnja ne bi smela obravnavati po pospešenem postopku, če prosilec lahko predloži utemeljeno obrazložitev za odhod v drugo državo članico brez dovoljenja, za podajanje prošnje v drugi državi članici ali za splošno nedosegljivost pristojnim organom, kot na primer, da ni bil ustrezno in pravočasno obveščen o svojih obveznostih. Poleg tega se lahko pospešeni postopek obravnave uporablja za mladoletnike brez spremstva le v omejenih okoliščinah, določenih v tej uredbi.
- (40) Številne prošnje za mednarodno zaščito so podane na meji ali v tranzitnem območju države članice, preden se odloči, ali se bo prosilcu dovolil vstop ali ne. Države članice bi morale biti zmožne zagotoviti, da izvajajo postopke presojanja dopustnosti ali vsebine, v katerih bi lahko v natančno določenih okoliščinah odločili o takih prošnjah na kraju samem. Postopek na meji ne bi smel trajati več kot štiri tedne, po izteku tega obdobja pa bi bilo treba prosilcem dovoliti vstop na ozemlje države članice. Postopek na meji se lahko uporablja na lokacijah v bližini meja ali tranzitnega območja, le če nesorazmerno število prosilcev vloži prošnjo na meji ali na tranzitnem območju. Postopek na meji se lahko uporablja za mladoletnike brez spremstva le v omejenih okoliščinah, določenih v tej uredbi.
- (41) Pojem javnega reda lahko med drugim zajema obsodbo za storitev hudega kaznivega dejanja.
- (42) Če lahko prosilec navede tehtne razloge, odsotnost dokumentov pri vstopu ali uporaba ponarejenih dokumentov sami po sebi ne bi smeli pomeniti samodejne uporabe pospešenega postopka obravnave ali postopka na meji.

- (43) Če prosilec izrecno umakne svojo prošnjo po lastni presoji ali ne izpolni obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe, Uredbe (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba) ali Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem), in s tem implicitno umakne svojo prošnjo, prošnje ni treba nadalje obravnavati, temveč jo zavreči, saj se šteje, da je prosilec prošnjo umaknil ali od nje odstopil, vsako prošnjo istega prosilca po tej odločitvi v državah članicah pa bi bilo treba šteti za naknadno prošnjo. Vendar implicitni umik ne bi smel biti samodejen, temveč bi prosilec moral imeti možnost, da poroča organu za presojo in dokaže, da je bilo nespoštovanje navedenih obveznosti posledica okoliščin, na katere ni mogel vplivati.
- (44) Če prosilec vloži naknadno prošnjo, ne da bi predložil nove dokaze ali ugotovitve, s katerimi bi se verjetnost izpolnjevanja pogojev za upravičenca do mednarodne zaščite bistveno povečala, ali ki se nanaša na razloge, na podlagi katerih je bila predhodna prošnja zavržena kot nedopustna, se za to naknadno prošnjo ne izvede nov celoten postopek obravnave. V teh primerih bi bilo treba prošnje po predhodni obravnavi zavreči kot nedopustne ali zavrniti kot očitno neutemeljene, če je prošnja tako jasno neutemeljena ali ima namen zlorabe, da v skladu z načelom pravnomočnosti nima dejanskih možnosti za uspeh. Predhodno obravnavo je treba izvesti na podlagi pisnih navedb in osebnega razgovora, vendar se osebni razgovor lahko opusti v primerih, kadar je iz pisnih navedb jasno, da prošnja ne vsebuje novih relevantnih elementov ali ugotovitev oziroma da očitno ni utemeljena in nima dejanskih možnosti za uspeh. V primeru naknadnih prošenj se lahko sprejmejo izjeme od posameznikove pravice, da ostane na ozemlju države članice, potem ko je bila naknadna prošnja zavržena kot nedopustna ali zavrnjena kot neutemeljena, ali v primeru druge ali nadaljnjih naknadnih prošenj, takoj ko je prošnja podana v kateri koli državi članici po končni odločitvi, s katero je bila predhodna naknadna prošnja zavržena kot nedopustna ali zavrnjena kot neutemeljena ali očitno neutemeljena.
- (45) Bistveno vodilo pri ocenjevanju utemeljenosti posamezne prošnje za mednarodno zaščito je varnost prosilca v njegovi izvorni državi. Ob upoštevanju dejstva, da je cilj Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil) doseči visoko raven konvergence pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva kot upravičenci do mednarodne zaščite, ta uredba določa skupna merila za določitev tretjih držav kot varnih izvornih držav in ob upoštevanju potrebe po okrepljeni uporabi koncepta varne izvorne države kot bistvenega orodja za podporo hitri obdelavi prošenj, ki najverjetneje niso utemeljene, ta uredba vzpostavlja skupni evropski seznam varnih izvornih držav.
- (46) Dejstvo, da je tretja država na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav, ne pomeni absolutnega zagotovila varnosti državljanov te države in zato ne odpravlja potrebe po ustrezni individualni obravnavi prošnje za mednarodno zaščito. Presoja, na kateri temelji takšna določitev, lahko že zaradi svoje narave upošteva le splošne državljanske, pravne in politične okoliščine v tej državi ter to, ali so v tej državi subjekti, spoznani za krive preganjanja, mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, dejansko podvrženi sankcijam. Zaradi tega se določitev zadevne države kot varne ne uporablja za prosilca, ki izkaže, da ob upoštevanju njegovih posebnih okoliščin obstajajo resni razlogi zoper štetje te države za varno.
- (47) Ta uredba določa pogoje za določitev tretjih držav kot varnih držav na ravni Unije. Tretje države bi morale biti določene kot varne tretje države na ravni Unije s spremembo te uredbe na podlagi pogojev, določenih v tej uredbi, in po izvedbi temeljite presoje na podlagi dokazov, ki vključuje vsebinsko raziskavo ter obsežno posvetovanje z državami članicami in relevantnimi zainteresiranimi stranmi.

- (48) Z vzpostavitvijo skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav in skupnega evropskega seznama za varne tretje države bi morala biti odpravljena nekatera obstoječa razhajanja med nacionalnimi seznamami varnih držav. Države članice bi sicer morale obdržati pravico do uporabe ali uvedbe zakonodaje, ki dopušča nacionalno določitev tretjih držav, ki niso določene kot varne tretje države na ravni Unije ali jih ni na skupnem evropskem seznamu, kot varnih izvornih držav, bi pa vzpostavitev take skupne določitve ali skupnega seznama morala zagotoviti, da se ta koncept enotno uporablja v vseh državah članicah v zvezi s prosilci, katerih izvirne države so na skupnem seznamu ali ki so povezani z varno tretjo državo. To bi moralo ustrezno povečati usklajenost pri uporabi postopkov in s tem tudi odvrčati prosilce za mednarodno zaščito od sekundarnih gibanj. Zato bi morala biti možnost uporabe nacionalnih seznamov ali določitev ukinjena v petih letih od začetka veljavnosti te uredbe.
- (49) Komisija, ki ji pomaga Agencija Evropske unije za azil, bi morala redno preverjati razmere v tretjih državah, ki so določene kot varne tretje države na ravni Unije ali ki so na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav. V primeru nenadnega poslabšanja razmer v taki tretji državi bi Komisija morala imeti možnost, da za omejeno obdobje začasno odstrani določitev te tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali vključitev te tretje države na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav, in sicer z delegiranim aktom v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Poleg tega bi Komisija v tem primeru morala predlagati spremembo, da tretja država ni več določena kot varna tretja država na ravni Unije ali da se to tretjo državo odstrani s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav v roku treh mesecev od sprejetja delegiranega akta o začasni odstranitvi te tretje države.
- (50) Komisija bi morala za namene te utemeljene presoje upoštevati različne vire informacij, ki so ji na voljo, vključno zlasti s svojimi letnimi poročili o napredku tretjih držav, ki jih je Evropski svet imenoval za države kandidatke, rednimi poročili Evropske službe za zunanje delovanje in informacijami držav članic, Agencije Evropske unije za azil, Visokega komisarja Združenih narodov za begunce, Sveta Evrope in drugih relevantnih mednarodnih organizacij. Komisija bi morala imeti možnost, da podaljša tako začasno odstranitev določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali vključitve tretje države na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav za obdobje šestih mesecev z možnostjo enkratnega podaljšanja tega podaljšanja. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da se zadevni dokumenti posredujejo Evropskemu parlamentu in Svetu sočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (51) Ko se izteče veljavnost delegiranega akta in njegovih podaljšanj, nov delegirani akt pa ni sprejet, določitev tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali vključitev na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav ne bi smela biti več začasno odstranjena. To ne posega v kakršne koli predlagane spremembe za odstranitev tretje države s seznamov.
- (52) Komisija bi morala s pomočjo Agencije Evropske unije za azil redno preverjati razmere v tretjih državah, ki so bile črtane s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav, tudi kadar država članica Komisijo opozori, da po njenem mnenju na podlagi utemeljene presoje zaradi spremembe razmer v tretji državi ta tretja država ponovno izpolnjuje pogoje iz te uredbe za določitev kot varna država. V takem primeru bi države članice navedeno tretjo državo lahko določile kot varno izvirno državo ali varno tretjo državo na nacionalni ravni, dokler Komisija tej določitvi ne bi

nasprotovala. Kadar Komisija meni, da so ti pogoji izpolnjeni, lahko predlaga spremembo določitve varnih tretjih držav na ravni Unije ali skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav, in sicer z vključitvijo tretje države.

- (53) Glede varnih izvornih držav je po sklepih Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 20. julija 2015 o varnih izvornih državah, s katerimi so se države članice dogovorile, da morajo vse države članice dati prednost presoji varnosti Zahodnega Balkana, Agencija Evropske unije za azil 2. septembra 2015 organizirala srečanje z državami članicami na ravni strokovnjakov, na katerem je bilo doseženo splošno soglasje, da bi bilo treba Albanijo, Bosno in Hercegovino, Kosovo^{*29}, nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Črno goro in Srbijo šteti za varne izvirne države v smislu te uredbe.
- (54) Na podlagi več virov informacij, vključno zlasti s poročanjem Evropske službe za zunanje delovanje in informacijami držav članic, Agencije Evropske unije za azil, Visokega komisarja Združenih narodov za begunce, Sveta Evrope in drugih relevantnih mednarodnih organizacij, je mogoče za več tretjih držav ugotoviti, da so varne izvirne države.
- (55) V Albaniji je pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 150 prijavah ugotovilo štiri kršitve. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 7,8 % (1 040) prošelj za azil, ki so jih vložili državljani Albanije. Vsaj osem držav članic je Albanijo določilo kot varno izvirno državo. Evropski svet je Albanijo določil za državo kandidatko. Ob določitvi je presodil, da Albanija izpolnjuje merila, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu 21. in 22. junija 1993 in ki se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin, Albanija pa bo morala še naprej izpolnjevati ta merila za članstvo v skladu s priporočili iz letnega poročila o napredku.
- (56) V Bosni in Hercegovini ustava zagotavlja podlago za delitev oblasti med konstitutivnimi narodi. Pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami je ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 1 196 prijavah ugotovilo pet kršitev. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase,

²⁹

* To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/99 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 4,6 % (330) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani Bosne in Hercegovine. Vsaj devet držav članic je Bosno in Hercegovino določilo kot varno izvorno državo.

- (57) V nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji je pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 502 prijavah ugotovilo šest kršitev. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 0,9 % (70) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani nekdanje jugoslovanske republike Makedonije. Vsaj sedem držav članic je nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo določilo kot varno izvorno državo. Evropski svet je nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo določil za državo kandidatko. Ob določitvi je presodil, da nekdanja jugoslovanska republika Makedonija izpolnjuje merila, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu 21. in 22. junija 1993 in ki se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin. Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija pa bo morala še naprej izpolnjevati navedena merila za članstvo v skladu s priporočili iz letnega poročila o napredku.
- (58) Na Kosovu* je pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo. Ker ni mednarodnega soglasja glede statusa Kosova* kot samostojne države, Kosovo* ni podpisnik zadevnih mednarodnih instrumentov na področju človekovih pravic, kot je na primer Evropska konvencija o človekovih pravicah. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 6,3 % (830) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani Kosova*. Vsaj šest držav članic je Kosovo* določilo kot varno izvorno državo.
- (59) Ta uredba ne posega v stališča držav članic Unije o statusu Kosova, o katerem bodo odločile v skladu s svojo nacionalno prakso in mednarodnim pravom. Poleg tega noben izraz, besedilo ali opredelitev iz te uredbe ne pomeni, da Unija priznava Kosovo kot neodvisno državo ali da posamezne države članice priznavajo Kosovo kot neodvisno državo, če tega niso predhodno storile. Zlasti uporaba izraza „države“ ne pomeni priznanja državnosti.

- (60) V Črni gori je pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 447 prijavah ugotovilo eno kršitev. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 3,0 % (40) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani Črne gore. Vsaj devet držav članic je Črno goro določilo kot varno izvorno državo. Evropski svet je Črno goro določil za državo kandidatko in pogajanja že potekajo. Ob določitvi je presodil, da Črna gora izpolnjuje merila, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu 21. in 22. junija 1993 in ki se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin. Črna gora pa bo morala še naprej izpolnjevati navedena merila za članstvo v skladu s priporočili iz letnega poročila o napredku.
- (61) V Srbiji ustava zagotavlja podlago za manjšinsko samoupravo na področju izobraževanja, rabe jezika, informacij in kulture. Pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami je ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 11 490 prijavah ugotovilo šestnajst kršitev. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 1,8 % (400) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani Srbije. Vsaj devet držav članic je Srbijo določilo kot varno izvorno državo. Evropski svet je Srbijo določil za državo kandidatko in pogajanja že potekajo. Ob določitvi je presodil, da Srbija izpolnjuje merila, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu 21. in 22. junija 1993 in ki se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin. Srbija pa bo morala še naprej izpolnjevati navedena merila za članstvo v skladu s priporočili iz letnega poročila o napredku.
- (62) V Turčiji je pravna podlaga za zaščito pred preganjanjem in zlorabami ustrezno zagotovljena z vsebinskimi in procesnimi človekovimi pravicami ter s protidiskriminacijsko zakonodajo, vključno s podpisom vseh pomembnejših mednarodnih pogodb o človekovih pravicah. V letu 2014 je Evropsko sodišče za človekove pravice v 2 899 prijavah ugotovilo 94 kršitev. Ni bilo opaziti nobenih incidentov izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase,

vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi. Države članice so ugotovile, da je bilo v letu 2014 utemeljenih 23,1 % (310) prošenj za azil, ki so jih vložili državljani Turčije. Ena država članica je Turčijo določila kot varno izvorno državo. Evropski svet je Turčijo določil za državo kandidatko in pogajanja že potekajo. Takrat je presodil, da Turčija zadovoljivo izpolnjuje politična merila, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu 21. in 22. junija 1993 in ki se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin, Turčija pa bo morala še naprej izpolnjevati navedena merila za članstvo v skladu s priporočili iz letnega poročila o napredku.

- (63) Glede odvzema statusa begunca ali subsidiarne zaščite in zlasti izvajanja rednega pregleda statusa, ki ga je treba izvajati na podlagi Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), bi morale države članice zagotoviti, da so osebe, ki uživajo mednarodno zaščito, ustrezno obveščene o možnosti ponovne proučitve njihovega statusa in da imajo možnost izraziti svoje stališče v razumnem roku s pisno izjavo in v okviru osebne razgovora, preden pristojni organi z obrazloženo odločbo odločijo o odvzemu njihovega statusa.
- (64) Zoper odločitve v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito, vključno z odločitvami glede izrecnega ali implicitnega umika prošnje in odločitvami o odvzemu statusa begunca ali subsidiarne zaščite, bi moralo biti na razpolago učinkovito pravno sredstvo pred sodiščem v skladu z vsemi zahtevami in pogoji iz člena 47 Listine. Da se zagotovi učinkovitost postopka, bi moral prosilec pritožbo vložiti v določenem roku. Da bi prosilec lahko upošteval navedene roke in z namenom, da se zagotovi učinkovit dostop do sodnega varstva, bi prosilec moral imeti možnost, da mu pomaga tolmač, ter tudi pravico do brezplačne pravne pomoči in zastopanja.
- (65) Da bi prosilec lahko uveljavljal svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva, bi mu bilo treba dovoliti ostati na ozemlju države članice do izteka roka za vložitev pritožbe na prvi stopnji, če prosilec tako pravico v tem roku uveljavi, pa do zaključka postopka s pravnim sredstvom. Le v omejenem številu primerov, določenih v tej uredbi, pritožba nima samodejnega odločilnega učinka in bi moral prosilec zaprositi sodišče, da zaustavi izvršitev odločbe o vrnitvi, ali pa bi sodišče v ta namen ravnalo po uradni dolžnosti. Kadar velja izjema od pravice do pravnega sredstva s samodejnim odločilnim učinkom, bi bilo treba prosilcu ustrezno zagotoviti pravico do obrambe, in sicer s potrebnim tolmačenjem in pravno pomočjo ter zadostnim časom za pripravo prošnje in njeno predložitev sodišču. Poleg tega bi moralo imeti sodišče v tem okviru možnost, da prouči dejanske in pravne razloge za odločitev o zavrnitvi priznanja mednarodne zaščite. Prosilec bi moral imeti možnost, da ostane na ozemlju do zaključka postopka, v katerem se odloča, ali lahko ostane. Vendar bi morala biti ta odločitev sprejeta v roku enega meseca.
- (66) Ob upoštevanju potrebe po pravičnosti pri obravnavanju prošenj in učinkovitosti skupnega postopka za mednarodno zaščito rokov ni treba določiti le za upravni postopek, temveč bi jih bilo treba določiti tudi za pritožbeni postopek, vsaj kar se tiče pritožbe na prvi stopnji. To ne bi smelo posegati v ustreznost in celovitost obravnave pritožbe, zaradi česar bi bilo treba v primerih, ki vključujejo zapletena dejanska ali pravna vprašanja, še vedno ohraniti možnost prilagodljivosti.

- (67) V skladu s členom 72 Pogodbe o delovanju Evropske unije ta uredba ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice v zvezi z vzdrževanjem javnega reda in miru ter varovanjem notranje varnosti.
- (68) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)³⁰ se uporablja za obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo države članice ob uporabi te uredbe.
- (69) Kakršna koli obdelava osebnih podatkov, ki jo v okviru te uredbe izvaja Agencija Evropske unije za azil, bi morala potekati v skladu z Uredbo (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta³¹ ter tudi Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil)³² ter predvsem temeljiti na načelih nujnosti in sorazmernosti.
- (70) Vse osebne podatke, zbrane ob registraciji ali vložitvi prošnje za mednarodno zaščito in v okviru osebnega razgovora, bi bilo treba šteti za del prosilčevega spisa in jih hraniti nekaj let, saj državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki zaprosijo za mednarodno zaščito v eni državi članici, lahko poskušajo zaprositi za mednarodno zaščito v drugi državi članici ali lahko vložijo dodatne naknadne prošnje v isti ali drugi državi članici v prihodnjih letih. Glede na to, da večina državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki ostanejo v Uniji več let, po desetih letih po priznanju mednarodne zaščite pridobi urejen status ali celo državljanstvo države članice, bi bilo treba navedeno obdobje šteti za potrebno obdobje za hranjenje osebnih podatkov, vključno s prstnimi odtisi in podobo obraza.
- (71) Da bi se zagotovili enotni pogoji za izvajanje te uredbe, zlasti glede zagotavljanja informacij, dokumentov prosilcem in ukrepov v zvezi s prosilci, ki potrebujejo posebna procesna jamstva, vključno z mladoletniki, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta³³ z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije.
- (72) Zaradi upoštevanja nenadnega poslabšanja razmer v tretji državi, ki je določena kot varna tretja država na ravni Unije ali je na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije glede začasne odstranitve določitve te tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali te tretje države s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav za obdobje šestih mesecev, če Komisija na podlagi utemeljene presoje ugotovi, da pogoji iz te uredbe niso več izpolnjeni. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s

³⁰ UL L 119, 4.5.2016, str. 1.

³¹ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 8, 12.1.2001, str. 1).

³² UL L [...], [...], str. [...].

³³ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (73) Ta uredba ne zadeva postopkov med državami članicami, ki jih ureja Uredba (EU) XXX/XXX (dublinska uredba).
- (74) Ta uredba bi se morala uporabljati za prosilce, za katere se uporablja Uredba (EU) XXX/XXX (dublinska uredba), hkrati z določbami navedene uredbe in brez poseganja vanje.
- (75) Uporabo te uredbe bi bilo treba ocenjevati v rednih časovnih presledkih.
- (76) Ker cilja te uredbe, namreč vzpostaviti skupni postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj zaradi obsega in učinkov te uredbe lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (77) [V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, sta obe državi članici podali uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.]

ALI

[V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ti dve državi članici ne sodelujeta pri sprejetju te uredbe, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njiju ne uporablja.]

ALI

[(XX) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Združeno kraljestvo ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njem ne uporablja.]

(XX) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska (s pismom z dne ...) podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.]

ALI

[(XX) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Združeno kraljestvo (s pismom z dne ...) podalo uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.]

(XX) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.]

- (78) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (79) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Namen te uredbe je zlasti zagotoviti dosledno spoštovanje človekovega dostojanstva in spodbujati uporabo členov 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 in 47 Listine –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa skupni postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite iz Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za vse prošnje za mednarodno zaščito, podane na ozemlju držav članic, tudi na zunanji meji, v teritorialnih vodah ali tranzitnih območjih držav članic, ter za odvzem mednarodne zaščite.
2. Ta uredba se ne uporablja za prošnje za mednarodno zaščito in prošnje za diplomatski ali teritorialni azil, ki so vložene na predstavništvih držav članic.

Člen 3

Razširitev področja uporabe

Države članice se lahko odločijo uporabiti to uredbo za prošnje za zaščito, za katere se ne uporablja Uredba (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

Člen 4

Opredelitev pojmov

1. V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov iz člena 2 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil):
 - (a) „Ženevska konvencija“;
 - (b) „begunec“;
 - (c) „upravičenec do subsidiarne zaščite“;
 - (d) „mednarodna zaščita“;
 - (e) „status begunca“;
 - (f) „status subsidiarne zaščite“;
 - (g) „mladoletnik“;
 - (h) „mladoletnik brez spremstva“.

2. Poleg odstavka 1 se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) „prošnja za mednarodno zaščito“ ali „prošnja“ pomeni prošnjo državljana tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani države članice, za katerega se lahko razume, da prosi za status begunca ali status subsidiarne zaščite;
- (b) „prosilec“ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je podala prošnjo za mednarodno zaščito, v zvezi s katero še ni bila sprejeta končna odločitev;
- (c) „prosilec, ki potrebuje posebna procesna jamstva“, pomeni prosilca, ki zaradi individualnih okoliščin ne more v celoti uživati pravic in izpolnjevati obveznosti, določenih v tej uredbi;
- (d) „končna odločitev“ pomeni odločitev o tem, ali se državljani tretje države ali osebi brez državljanstva na podlagi Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil) prizna status begunca ali status subsidiarne zaščite, vključno z odločitvijo, ki prošnjo zavrže kot nedopustno, ali odločitvijo, ki prošnjo zavrže kot izrecno umaknjeno ali zaradi odstopa, ta odločitev pa v državi članici ne more biti več predmet pritožbenega postopka;
- (e) „organ za presojo“ pomeni kateri koli organ, ki deluje kot sodišče, ali upravni organ v državi članici, ki je odgovoren za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito in je pristojen za odločanje na prvi stopnji;
- (f) „skrbnik“ pomeni osebo ali organizacijo, imenovano, da pomaga mladoletniku brez spremstva in ga zastopa ter s tem v postopkih iz te uredbe zavaruje največjo korist otroka in njegovo splošno dobrobit ter za mladoletnika po potrebi opravlja pravna dejanja;
- (g) „odvzem mednarodne zaščite“ pomeni odločitev organa za presojo za preklic, odpravo ali zavrnitev podaljšanja statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite osebe;
- (h) „ostati v državi članici“ pomeni ostati na ozemlju, tudi na meji ali tranzitnih območjih, države članice, v kateri je bila podana prošnja za mednarodno zaščito ali v kateri se ta prošnja obravnava;
- (i) „naknadna prošnja“ pomeni nadaljnjo prošnjo za mednarodno zaščito, podano po sprejetju končne odločitve v zvezi s predhodno prošnjo, vključno s primeri, ko je bila prošnja zavržena kot izrecno umaknjena ali zaradi odstopa po implicitnem umiku;
- (j) „odgovorna država članica“ pomeni državo članico, odgovorno za obravnavo prošnje v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba).

Člen 5

Odgovorni organi

- 1. Vsaka država članica imenuje organ za presojo. Organ za presojo ima naslednje naloge:
 - (a) prejem, registracija in obravnava prošenj za mednarodno zaščito;
 - (b) odločanje o prošnjah za mednarodno zaščito;

- (c) odločanje o preklicu, odpravi ali zavrnitvi podaljšanja statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite osebe, kot je navedeno v Uredbi (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).
2. Vsaka država članica da organu za presojo na voljo ustrezna sredstva, vključno z dovolj usposobljenega osebja, za izvedbo njegovih nalog v skladu s to uredbo. Zato vsaka država članica redno ocenjuje potrebe organa za presojo, da zagotovi, da je organ vedno sposoben učinkovito obravnavati prošnje za mednarodno zaščito, zlasti kadar prejema nesorazmerno število istočasnih prošenj.
3. Prejem in registracija prošenj za mednarodno zaščito ter obveščanje prosilcev, kje in kako lahko vložijo prošnjo za mednarodno zaščito, je naloga naslednjih organov:
- (a) mejni policisti;
 - (b) policija;
 - (c) organi za priseljevanje;
 - (d) organi, odgovorni za centre za tujce.
- Države članice lahko te naloge zaupajo tudi drugim organom.
4. Organu za presojo odgovorne države članice lahko pri prejemu, registraciji in obravnavi prošenj za mednarodno zaščito pomagajo:
- (a) organi druge države članice, ki jim je navedena država članica zaupala nalogo prejema, registracije in obravnave prošenj za mednarodno zaščito;
 - (b) strokovnjaki, ki jih je napotila Agencija Evropske unije za azil, v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil).
5. Države članice zagotovijo, da ima osebje organa za presojo ali katerega koli drugega organa, odgovornega za prejem in registracijo prošenj za mednarodno zaščito v skladu z odstavkom 3, ustrezno znanje in da se mu zagotovijo potrebno usposabljanje in navodila za izpolnjevanje njegovih obveznosti pri uporabi te uredbe.

Člen 6

Načelo zaupnosti

1. Organi, ki uporabljajo to uredbo, varujejo zaupnost vseh informacij, ki jih pridobijo med opravljanjem svojega dela.
2. Med celotnim postopkom za mednarodno zaščito in po sprejetju končne odločitve organi:
- (a) domnevnim subjektom preganjanja ali resne škode ne razkrijejo informacij o posamezni prošnji za mednarodno zaščito ali dejstva, da je bila prošnja podana;
 - (b) od domnevnih subjektov preganjanja ali resne škode ne pridobivajo informacij tako, da bi bili ti subjekti neposredno obveščeni, da je zadevni prosilec podal prošnjo, kar bi ogrozilo telesno celovitost prosilca ali oseb, ki jih vzdržuje, ali svobodo in varnost njegovih družinskih članov, ki še vedno živijo v izvorni državi.

POGLAVJE II
TEMELJNA NAČELA IN JAMSTVA
ODDELEK I

PRAVICE IN OBVEZNOSTI PROSILCEV

Člen 7

Obveznosti prosilcev

1. Prosilec poda prošnjo v državi članici prvega vstopa ali v državi članici, v kateri se zakonito nahaja, kot je določeno v členu 4 Uredbe (EU) XXX/XXX (dublinska uredba).
2. Prosilec sodeluje z odgovornimi organi pri ugotavljanju njegove identitete in registraciji ter omogoča vložitev in obravnavo prošnje s tem, da:
 - (a) zagotovi podatke iz točk (a) in (b) drugega odstavka člena 27(1);
 - (b) zagotovi prstne odtise in podobo obraza, kot je navedeno v Uredbi (EU) XXX/XXX (uredba Eurodac);³⁴
 - (c) v določenem roku vloži prošnjo v skladu s členom 28 in predloži vse elemente, s katerimi razpolaga in ki so potrebni za utemeljitev prošnje;
 - (d) izroči dokumente, ki jih ima v posesti in ki so relevantni za obravnavo prošnje.
3. Če prosilec odklanja sodelovanje in ne zagotovi potrebnih podrobnosti za obravnavo prošnje ter svojih prstnih odtisov in podobe obraza, odgovorni organi pa so navedeno osebo ustrezno obvestili o njenih obveznostih ter zagotovili, da je imela dejansko možnost navedene obveznosti izpolniti, se prošnja zavrže zaradi odstopa v skladu s postopkom iz člena 39.
4. Prosilec obvesti organ za presojo države članice, v kateri se mora nahajati, o svojem prebivališču ali kraju bivanja ali telefonski številki, kjer lahko organ za presojo ali drugi odgovorni organi navežejo stik z njim. Prosilec obvesti navedeni organ za presojo o kakršnih koli spremembah. Prosilec prejme vsa sporočila na najnovejšem prebivališču ali kraju bivanja, ki ga je sporočil, zlasti kadar vloži prošnjo v skladu s členom 28.
5. Prosilec ostane na ozemlju države članice, v kateri se mora nahajati v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dublinska uredba).
6. Prosilec izpolnjuje obveznosti, da se pristojnim organom redno javlja ali se pri njih nemudoma ali ob določenem času osebno zglaš ali se zadržuje na določenem območju njenega ozemlja v skladu z Direktivo XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem), kakor določi država članica, v kateri se mora nahajati v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dublinska uredba).
7. Kadar je za namene obravnave prošnje potrebno, lahko odgovorni organi zahtevajo preiskavo prosilca ali njegovih predmetov. Brez poseganja v kakršne koli preiskave, ki se opravijo iz varnostnih razlogov, preiskavo prosilca na podlagi te uredbe opravi

³⁴ UL L [...], [...], str. [...].

oseba istega spola, pri čemer se dosledno spoštujejo načela človekovega dostojanstva ter telesne in duševne celovitosti.

Člen 8

Splošna jamstva za prosilce

1. Med upravnim postopkom iz poglavja III prosilci uživajo jamstva iz odstavkov 2–8 tega člena.
2. Organ za presojo prosilce v jeziku, ki ga razumejo ali za katerega se razumno domneva, da ga razumejo, obvesti o naslednjem:
 - (a) pravici do vložitve individualne prošnje;
 - (b) poteku postopka;
 - (c) njihovih pravicah in obveznostih med postopkom, vključno z obveznostjo, da se zadržujejo na ozemlju države članice, v kateri se morajo nahajati v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba);
 - (d) možnih posledicah neizpolnjevanja obveznosti in nesodelovanja z organi;
 - (e) časovnem okviru postopka;
 - (f) sredstvih, s katerimi razpolagajo, za izpolnitev njihove obveznosti predložitve elementov iz člena 4 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil);
 - (g) posledicah izrecnega ali implicitnega umika prošnje;
 - (h) rezultatih odločanja organa za presojo, razlogih za navedeno odločitev ter posledicah odločitve o zavrnitvi priznanja mednarodne zaščite ter pravnih sredstvih zoper to odločitev.

Informacije iz prvega odstavka se prosilcem sporočijo pravočasno, da se jim omogoči izvrševanje pravic, ki jih zagotavlja ta uredba, in da lahko ustrezno izpolnijo obveznosti iz člena 7.

3. Organ za presojo prosilcem zagotavlja storitve tolmača za predložitev njihovega primera organu za presojo in sodiščem vedno, kadar ustrezne komunikacije ni mogoče zagotoviti brez teh storitev. Storitve tolmačenja se plačujejo iz javnih sredstev.
4. Organ za presojo prosilcem omogoči komuniciranje z Visokim komisarjem Združenih narodov za begunce ali s katero koli drugo organizacijo, ki prosilcem zagotavlja pravno ali drugačno svetovanje v skladu z nacionalnim pravom.
5. Organ za presojo prosilcem in po potrebi njihovim skrbnikom in pravnim ali drugim svetovalcem zagotovi dostop do informacij iz člena 33(2)(e), potrebnih za obravnavo prošnje, in informacij, ki jih dajo strokovnjaki iz člena 33(3), kadar je organ za presojo navedene informacije upošteval pri odločanju o njihovi prošnji.
6. Organ za presojo prosilce v razumnem času obvesti o odločitvi glede njihove prošnje. Če prosilca pravno zastopa skrbnik ali pravni ali drug svetovalec, lahko organ za presojo o odločitvi namesto prosilca obvesti tega skrbnika ali pravnega ali drugega svetovalca.

Člen 9

Pravica ostati do zaključka obravnave prošnje

1. Prosilci imajo pravico ostati v odgovorni državi članici izključno za namene postopka, dokler organ za presojo ne odloči v upravnem postopku iz poglavja III.
2. Pravica ostati ne pomeni upravičenosti do dovoljenja za prebivanje in prosilcu ne daje pravice do potovanja na ozemlje druge države članice brez dovoljenja, kot je določeno v členu 6 Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem).
3. Odgovorni organi države članice lahko prosilcu med upravnim postopkom odvzamejo pravico ostati na ozemlju navedene države članice, kadar:
 - (a) oseba poda naknadno prošnjo v skladu s členom 42 in pogoji iz člena 43;
 - (b) je oseba predana ali izročena drugi državi članici na podlagi obveznosti v zvezi z evropskim nalogom za prijetje³⁵ ali tretji državi ali mednarodnim kazenskim sodiščem.
4. Država članica lahko izroči prosilca tretji državi v skladu z odstavkom 3(b) le, če je organ za presojo prepričan, da odločba o izročitvi ne bo povzročila neposrednega ali posrednega vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti in obveznosti Unije navedene države članice.

ODDELEK II

OSEBNI RAZGOVORI

Člen 10

Razgovor o dopustnosti

1. Preden organ za presojo odloči o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, ima prosilec možnost za razgovor o dopustnosti njegove prošnje.
2. V razgovoru o dopustnosti ima prosilec možnost navesti zadostne razloge, zakaj razlogi za dopustnost iz člena 36(1) ne veljajo za njegove posebne okoliščine.

Člen 11

Vsebinski razgovor

1. Preden organ za presojo odloči o vsebini prošnje za mednarodno zaščito, ima prosilec možnost za vsebinski razgovor o svoji prošnji.
2. Med vsebinskim razgovorom ima prosilec ustrezne možnosti, da predstavi elemente, ki so potrebni za utemeljitev njegove prošnje, v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), in čim bolj popolno navede vse elemente, s katerimi razpolaga. Prosilec ima možnost podati pojasnilo glede elementov, ki morda manjkajo, ali morebitnih neskladnosti ali nasprotij v svojih izjavah.
3. Oseba, ki vodi vsebinski razgovor glede prošnje, ne nosi vojaške ali policijske uniforme.

Člen 12

Zahteve v zvezi z osebnimi razgovori

³⁵ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18.7.2002, str. 1).

1. Prosilec dobi možnost za osebni razgovor o svoji prošnji v skladu s pogoji iz te uredbe.
2. Osebni razgovori potekajo v razmerah, ki omogočajo ustrezno zaupnost in ki prosilcem omogočajo, da celovito predstavijo razloge za svojo prošnjo.
3. Osebne razgovore vodi osebje organa za presojo, ki mu lahko pomaga osebje organov drugih držav članic iz člena 5(4)(a) ali strokovnjaki, ki jih je napotila Agencija Evropske unije za azil, iz člena 5(4)(b).
4. Kadar ima organ za presojo zaradi istočasnih prošenj za mednarodno zaščito nesorazmernega števila državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva praktične težave s pravočasnim izvajanjem osebnih razgovorov z vsakim prosilcem, lahko organu za presojo pri izvajanju teh razgovorov pomaga osebje organov drugih držav članic iz člena 5(4)(a) in strokovnjaki, ki jih je napotila Agencija Evropske unije za azil, iz člena 5(4)(b).
5. Osebni razgovor se lahko opusti v naslednjih primerih, in sicer kadar:
 - (a) lahko organ za presojo na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, izda ugoditveno odločbo glede statusa begunca ali odločbo, ki prošnjo razglašja za dopustno; ali
 - (b) organ za presojo meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi trajnih okoliščin, na katere prosilec ne more vplivati.

Če se osebni razgovor v skladu s točko (b) ne opravi, to ne vpliva negativno na odločitev organa za presojo. Navedeni organ da prosilcu dejansko možnost, da predloži dodatne informacije. V primeru dvoma glede stanja prosilca se organ za presojo posvetuje z zdravstvenim delavcem, da ugotovi, ali je stanje, zaradi katerega je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti, začasno ali trajno.
6. Oseba, ki vodi razgovor, je usposobljena, da upošteva osebne in splošne okoliščine prošnje, vključno s kulturnim poreklom, starostjo, spolom, spolno usmerjenostjo, spolno identiteto in ranljivostjo prosilca. Osebje, ki vodi razgovor s prosilci, se tudi na splošno seznani s problemi, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost prosilca za razgovor, kot so znaki, da je bil prosilec v preteklosti morda mučen.
7. Osebje, ki vodi razgovor s prosilci, vključno s strokovnjaki, ki jih je napotila Agencija Evropske unije za azil, je predhodno ustrezno usposobljeno, kar vključuje elemente, navedene v členu 7(5) Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil), tudi kar zadeva mednarodno pravo o človekovih pravicah, azilno pravo Unije in pravila o dostopu do postopka za mednarodno zaščito, tudi za osebe, ki bi lahko potrebovale posebna procesna jamstva.
8. Za osebni razgovor se zagotovi tolmač, ki je sposoben zagotoviti ustrezno komunikacijo med prosilcem in osebo, ki vodi razgovor. Komunikacija poteka v jeziku, ki ga izbere prosilec, razen če obstaja drug jezik, ki ga prosilec razume in se v njem lahko jasno sporazumeva.

Na zahtevo prosilca organ za presojo zagotovi, da so izpraševalci in tolmači istega spola kot prosilec, če je to mogoče in razen če organ za presojo meni, da taka zahteva temelji na razlogih, ki niso povezani s težavami prosilca, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo.
9. Če se osebni razgovor ne opravi, to organu za presojo ne prepreči odločiti o prošnji za mednarodno zaščito.

Člen 13

Zapisnik o osebnem razgovoru in njegovo snemanje

1. Organ za presojo ali kateri koli drug organ ali strokovnjaki, ki mu pomagajo ali ki izvajajo osebni razgovor, pripravijo podroben zapisnik o dejanskem stanju, ki vključuje vse bistvene elemente ali dobesedni zapis vsakega osebnega razgovora.
2. Osebni razgovor se posname s sredstvi za zvočno ali avdiovizualno snemanje. Prosilec je o takem snemanju vnaprej obveščen.
3. Prosilec ima ob koncu osebnega razgovora ali v določenem roku, preden organ za presojo odloči, možnost, da ustno ali pisno izrazi pripombe ali zagotovi pojasnila glede morebitnih napačnih prevodov ali nesporazumov v zapisniku ali dobesednem zapisu. Zato je prosilec v celoti seznanjen z vsebino zapisnika ali bistvenimi elementi dobesednega zapisa, po potrebi s pomočjo tolmača. Od prosilca se potem zahteva, da potrdi, da vsebina zapisnika ali dobesedni zapis razgovora pravilno odraža osebni razgovor.
4. Kadar prosilec odkloni potrditev, da vsebina zapisnika ali dobesedni zapis razgovora pravilno odraža osebni razgovor, se razlogi za odklonitev zabeležijo v njegovem spisu. Taka odklonitev organu za presojo ne prepreči odločiti o prošnji.
5. Prosilci in njihovi pravni ali drugi svetovalci imajo dostop do zapisnika ali dobesednega zapisa razgovora in posnetka, preden organ za presojo odloči.
6. Kadar se prošnja obravnava v skladu s pospešenim postopkom obravnave, lahko organ za presojo hkrati s sprejetjem odločitve dovoli dostop do zapisnika ali dobesednega zapisa posnetka.
7. Odgovorni organi hranijo posnetek ali dobesedni zapis deset let od datuma končne odločitve. Posnetek se briše po izteku navedenega obdobja ali kadar se nanaša na osebo, ki je pred iztekom navedenega obdobja pridobila državljanstvo katere koli države članice, takoj, ko država članica ugotovi, da je zadevna oseba pridobila tako državljanstvo.

ODDELEK III

ZAGOTAVLJANJE PRAVNE POMOČI IN ZASTOPANJA

Člen 14

Pravica do pravne pomoči in zastopanja

1. Prosilci imajo v vseh fazah postopka pravico do dejanskega posvetovanja s pravnim ali drugim svetovalcem, ki ga kot takšnega dopušča ali dovoljuje nacionalno pravo, o zadevah v zvezi z njihovimi prošnjami.
2. Brez poseganja v pravico prosilca, da na lastne stroške izbere svojega pravnega ali drugega svetovalca, lahko prosilec v vseh fazah postopka v skladu s členi 15–17 zaprosi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje. Prosilec je obveščen o svoji pravici, da lahko v vseh fazah postopka zaprosi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje.

Člen 15

Brezplačna pravna pomoč in zastopanje

1. Države članice prosilcem na prošnjo zagotovijo brezplačno pravno pomoč in zastopanje v upravnem postopku iz poglavja III ter v pritožbenem postopku iz poglavja V.
2. Za namene upravnega postopka brezplačna pravna pomoč in zastopanje vključujeta vsaj:
 - (a) zagotavljanje informacij o postopku glede na individualne okoliščine prosilca;
 - (b) pomoč pri pripravi prošnje in na osebni razgovor, vključno s sodelovanjem pri osebni razgovoru, če je to potrebno;
 - (c) razlago razlogov za zavrnitveno odločbo glede priznanja mednarodne zaščite in posledic te odločbe ter informacije o načinu izpodbijanja navedene odločbe.
3. Zagotovitev brezplačne pravne pomoči in zastopanja v upravnem postopku se lahko zavrne, kadar:
 - (a) ima prosilec dovolj sredstev;
 - (b) se za prošnjo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh;
 - (c) je prošnja naknadna prošnja.
4. Za namene pritožbenega postopka brezplačna pravna pomoč in zastopanje vključujeta vsaj pripravo zahtevanih postopkovnih dokumentov, pripravo pritožbe in sodelovanje pri zaslišanju pred sodiščem v imenu prosilca.
5. Zagotovitev brezplačne pravne pomoči in zastopanja v pritožbenem postopku se lahko zavrne, kadar:
 - (a) ima prosilec dovolj sredstev;
 - (b) se za pritožbo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh;
 - (c) je pritožba ali preizkus na drugi ali višji stopnji, kot je določeno v nacionalnem pravu, vključno s ponovnimi zaslišanji ali preizkusi pritožbe.

Kadar odločitev, da se brezplačna pravna pomoč in zastopanje ne dodelita, sprejme organ, ki ni sodišče, in ta odločitev temelji na tem, da se za pritožbo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh, ima prosilec pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper navedeno odločitev pred sodiščem, za navedeni namen pa je upravičen zaprositi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje.

Člen 16

Obseg pravne pomoči in zastopanja

1. Pravni ali drug svetovalci, ki ga kot takšnega dopušča ali dovoljuje nacionalno pravo in ki v skladu z nacionalnim pravom pomaga prosilcu ali ga zastopa, ima dostop do informacij iz prosilčevega spisa, na katerih temelji ali bo temeljila odločitev.
2. Organ za presojo lahko zavrne dostop do informacij iz prosilčevega spisa, kadar bi razkritje informacij ali virov ogrozilo nacionalno varnost, varnost organizacij ali oseb, ki informacije posredujejo, ali varnost oseb, ki jih te informacije zadevajo, ali kadar bi bili ogroženi interesi preiskave v zvezi z obravnavo prošelj za mednarodno zaščito s strani pristojnih organov držav članic ali bi to poslabšalo mednarodne odnose držav članic. V navedenih primerih organ za presojo:

- (a) v pritožbenem postopku sodiščem omogoči dostop do takih informacij ali virov; ter
- (b) zagotovi spoštovanje pravice prosilca do obrambe.

V zvezi s točko (b) organ za presojo zlasti omogoči dostop do informacij ali virov pravnemu ali drugemu svetovalcu, ki je opravil varnostno preverjanje, če so informacije relevantne za obravnavo prošnje ali odločanje o odvzemu mednarodne zaščite.

- 3. Pravni ali drug svetovalec, ki pomaga prosilcu ali ga zastopa, ima v skladu z Direktivo XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem) dostop do zaprtih območij, kot so centri za tujce in tranzitna območja, za posvetovanje z navedenim prosilcem.
- 4. Prosilec sme na osebni razgovor pripeljati pravnega ali drugega svetovalca, ki ga kot takšnega dopušča ali dovoljuje nacionalno pravo. Pravni ali drug svetovalec sme sodelovati v osebni razgovoru.
- 5. Organ za presojo lahko zahteva prisotnost prosilca na osebni razgovoru tudi, če ga v skladu z nacionalnim pravom zastopa pravni ali drug svetovalec, in lahko zahteva, da prosilec osebno odgovarja na zastavljena vprašanja.
- 6. Brez poseganja v člen 22(5) odsotnost pravnega ali drugega svetovalca organu za presojo ne preprečuje opraviti osebnega razgovora s prosilcem.

Člen 17

Pogoji za zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zastopanja

- 1. Brezplačna pravna pomoč in zastopanje se zagotovita s pravnimi in drugimi svetovalci, ki jih kot take dovoljuje nacionalno pravo in ki naj pomagajo prosilcem ali jih zastopajo, ali nevladnimi organizacijami, ki jih za zagotavljanje svetovalnih storitev in zastopanje pooblašča nacionalno pravo.
- 2. Države članice določijo posebna postopkovna pravila v zvezi z načinom podajanja in obdelave prošenj za brezplačno pravno pomoč in zastopanje v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito ali uporabijo obstoječa pravila za podobne domače prošnje pod pogojem, da navedena pravila ne onemogočajo ali čezmerno otežujejo dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja.
- 3. Države članice lahko določijo tudi denarne ali časovne omejitve za brezplačno pravno pomoč in zastopanje, če z njimi ne omejujejo samovoljno dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja. V zvezi s honorarji in drugimi stroški se prosilci ne obravnavajo manj ugodno kot na splošno njihovi državljani v zadevah, ki se nanašajo na pravno pomoč.
- 4. Države članice lahko zahtevajo, da se jim v celoti ali delno povrnejo vsi stroški, če in kadar se finančni položaj prosilca znatno izboljša ali če je bila odločitev o odobritvi takšnih stroškov sprejeta na podlagi neresničnih informacij, ki jih je predložil prosilec.

Člen 18

Vloga Visokega komisarja Združenih narodov za begunce

- 1. Države članice Visokemu komisarju Združenih narodov za begunce omogočijo:

- (a) dostop do prosilcev, vključno s tistimi v azilnih domovih, pridržanih, na meji ali tranzitnih območjih;
 - (b) dostop do informacij o posameznih prošnjah za mednarodno zaščito, o poteku postopka in o sprejetih odločitvah, če prosilec s tem soglaša;
 - (c) da v okviru izvajanja svojih nadzornih nalog po 35. členu Ženevske konvencije v kateri koli fazi postopka predstavi svoje mnenje v zvezi s posameznimi prošnjami za mednarodno zaščito kateremu koli pristojnemu organu.
2. Odstavek 1 se uporablja tudi za organizacijo, ki v imenu Visokega komisarja Združenih narodov za begunce na podlagi sporazuma z državo članico deluje na ozemlju zadevne države članice.

ODDELEK IV

POSEBNA JAMSTVA

Člen 19

Prosilci, ki potrebujejo posebna procesna jamstva

1. Organ za presojo sistematično presodi, ali posamezni prosilec potrebuje posebna procesna jamstva. Navedena presoja se lahko vključi v obstoječe nacionalne postopke ali v presojo iz člena 21 Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem) ter zanj ni potrebno, da poteka v obliki upravnega postopka.

Za namene navedene presoje organ za presojo spoštuje splošna načela za presojo posebnih postopkovnih potreb iz člena 20.
2. Prosilcem, za katere je bilo ugotovljeno, da so prosilci, ki potrebujejo posebna procesna jamstva, se zagotovi ustrezna podpora, da bi lahko izkoristili pravice in izpolnjevali obveznosti iz te uredbe med celotnim trajanjem postopka za mednarodno zaščito.
3. Kadar navedene ustrezne podpore ni mogoče zagotoviti v okviru pospešenega postopka obravnave iz člena 40 ali postopka na meji iz člena 41, zlasti če organ za presojo meni, da prosilec potrebuje posebna procesna jamstva zaradi mučenja, posilstva ali drugih hudih oblik psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja ali nasilja na podlagi spola, organ za presojo za zadevnega prosilca ne uporabi navedenih postopkov ali ju preneha uporabljati.
4. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi podrobnosti in posebne ukrepe za presojo in obravnavo posebnih postopkovnih potreb prosilcev, vključno z mladoletniki brez spremstva. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 58.

Člen 20

Splošna načela za presojo posebnih postopkovnih potreb

1. Organi, odgovorni za prejem in registracijo prošenj, postopek določanja prosilcev s posebnimi postopkovnimi potrebami začnejo takoj, ko je bila prošnja podana, organ za presojo pa ga nadaljuje, ko je prošnja vložena.
2. Osebe organov, odgovornih za prejem in registracijo prošenj, pri registraciji prošnje navede, ali prosilec kaže prve znake ranljivosti, ki bi lahko zahtevali posebna

procesna jamstva in na katere je mogoče sklepati iz fizičnih znakov ali prosilčevih izjav ali vedenja.

Informacija, da prosilec kaže prve znake ranljivosti, se vključi v prosilčev spis hkrati z opisom znakov ranljivosti, ki jih prosilec kaže in ki bi lahko zahtevali posebna procesna jamstva.

Države članice zagotovijo, da je osebje organov iz člena 5 usposobljeno za zaznavanje prvih znakov ranljivosti pri prosilcih, ki bi lahko zahtevali posebna procesna jamstva, in da v ta namen prejme navodila.

3. Če obstajajo znaki, da so bili prosilci morda žrtve mučenja, posilstva ali drugih hudih oblik psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja ali nasilja na podlagi spola in da bi to lahko negativno vplivalo na njihovo sposobnost za učinkovito sodelovanje v postopku, organ za presojo zadevne prosilce napoti k zdravniku ali psihologu za nadaljnjo presojo njihovega fizičnega in psihičnega stanja.

Organ za presojo upošteva rezultate navedenega pregleda pri odločanju o vrsti posebne postopkovne podpore, ki se lahko zagotovi prosilcu.

Navedeni pregled se opravi ne glede na zdravniški pregled iz členov 23 in 24.

4. Odgovorni organi obravnavajo potrebo po posebnih procesnih jamstvih iz tega člena tudi, kadar navedena potreba postane očitna v kasnejši fazi postopka, ne da bi bilo treba ponovno začeti postopek za mednarodno zaščito.

Člen 21

Jamstva za mladoletnike

1. Pri uporabi te uredbe je najpomembnejše vodilo držav članic največja korist otroka.
2. Organ za presojo mladoletniku zagotovi možnost za osebni razgovor, tudi takrat, kadar je v skladu s členom 31(6) in členom 32(1) prošnja podana v njegovem imenu, razen če to očitno ni v največjo korist otroka. V navedenem primeru organ za presojo navede razloge za odločitev, da mladoletniku ne zagotovi možnosti za osebni razgovor.

Vse take osebne razgovore izvede oseba, ki ima potrebno znanje o pravicah in posebnih potrebah mladoletnikov, ter se opravi na otroku in okoliščinam primeren način.

3. Odločitev o prošnji mladoletnika pripravi osebje organa za presojo, ki ima potrebno znanje o pravicah in posebnih potrebah mladoletnikov.

Člen 22

Posebna jamstva za mladoletnike brez spremstva

1. Odgovorni organi čim prej in ne pozneje kot pet delovnih dni od trenutka, ko mladoletnik brez spremstva poda prošnjo, imenujejo osebo ali organizacijo za skrbnika.

Kadar je za zastopnika imenovana organizacija, ta določi osebo, odgovorno za izvajanje dolžnosti skrbnika.

Organ za presojo mladoletnika brez spremstva nemudoma obvesti o imenovanju skrbnika.

2. Organ za presojo skrbnika obvesti o vseh relevantnih dejstvih, postopkovnih korakih in rokih, ki se nanašajo na zadevnega mladoletnika brez spremstva.
3. Skrbnik z namenom zaščite največje koristi otroka in splošne dobrobiti mladoletnika brez spremstva:
 - (a) mladoletnika brez spremstva zastopa in mu pomaga med postopkom iz te uredbe ter
 - (b) mladoletniku brez spremstva omogoči izkoriščanje pravic in izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe.
4. Skrbnik svoje dolžnosti opravlja v skladu z načelom največje koristi otroka, ima za to potrebno strokovno znanje in nima preverjene zgodovine kaznivih dejanj ali prekrškov, povezanih z otroki.

Oseba v vlogi skrbnika se zamenja le, kadar odgovorni organi menijo, da neustrezno opravlja naloge skrbnika. Organizacij ali posameznikov, katerih interesi so ali bi morda lahko bili v nasprotju z interesi mladoletnika brez spremstva, se ne imenuje za skrbnika.
5. Odgovorni organi skrbniku istočasno ne naložijo nesorazmernega števila mladoletnikov brez spremstva, zaradi česar ne bi mogel učinkovito opravljati svojih nalog.

Države članice imenujejo subjekte ali osebe, odgovorne za izvajanje nalog skrbnika in za redni nadzor ter spremljanje, ali skrbniki svoje naloge opravljajo zadovoljivo. Navedeni subjekti ali osebe pregledajo pritožbe, ki jih mladoletniki brez spremstva vložijo zoper svoje skrbnike.
6. Skrbnik mladoletnika brez spremstva obvesti o pomenu in možnih posledicah osebne razgovora ter ga po potrebi obvesti tudi, kako naj se pripravi na osebni razgovor. Skrbnik in po potrebi pravni ali drug svetovalec, ki ga kot takšnega dopušča ali dovoljuje nacionalno pravo, je prisoten pri razgovoru ter ima možnost postavljati vprašanja ali podajati pripombe v okviru, ki ga določi oseba, ki vodi razgovor. Organ za presojo lahko zahteva prisotnost mladoletnika brez spremstva na osebem razgovoru, četudi je njegov skrbnik prisoten.

ODDELEK V

ZDRAVNIŠKI PREGLEDI

Člen 23

Zdravniški pregled

1. Organ za presojo, kadar je mnenja, da je to relevantno za presojo prošnje za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), in s privolitvijo prosilca, poskrbi za zdravniški pregled prosilca glede znakov in simptomov, ki bi lahko kazali na preganjanje ali resno škodo v preteklosti.
2. Zdravniški pregled izvedejo usposobljeni zdravstveni delavci. Države članice lahko določijo zdravstvene delavce, ki lahko opravljajo take zdravniške preglede. Navedeni zdravniški pregledi se plačujejo iz javnih sredstev.
3. Če se ne opravi noben zdravniški pregled v skladu z odstavkom 1, organ za presojo prosilce obvesti, da lahko na svojo pobudo in na svoje stroške poskrbijo za

zdravniški pregled glede znakov in simptomov, ki bi lahko kazali na preganjanje ali resno škodo v preteklosti.

4. Rezultati zdravniškega pregleda se čim prej predložijo organu za presojo in organ za presojo jih presodi skupaj z drugimi elementi prošnje.
5. Če prosilec odkloni zdravniški pregled, to organu za presojo ne prepreči odločiti o prošnji za mednarodno zaščito.

Člen 24

Zdravniški pregled mladoletnikov brez spremstva

1. Zdravniški pregledi se lahko uporabijo za določitev starosti mladoletnikov brez spremstva v okviru obravnavanja prošnje, če obstajajo po izjavah prosilca ali na podlagi drugih relevantnih znakov, vključno s psihosocialno oceno, dvomi glede tega, ali je prosilec mladoleten ali polnoleten. Kadar rezultati zdravniškega pregleda niso prepričljivi ali vključujejo razpon starosti pod 18 leti, države članice domnevajo, da je prosilec mladoleten.
2. Zdravniški pregled za določanje starosti mladoletnikov brez spremstva se ne izvede brez njihove privolitve ali privolitve njihovih skrbnikov.
3. Vsi zdravniški pregledi se izvedejo ob doslednem spoštovanju posameznikovega dostojanstva, so čim manj invazivni, opravijo pa jih usposobljeni zdravstveni delavci, s čimer se zagotovi karseda zanesljiv rezultat.
4. Kadar se zdravniški pregledi uporabijo za določanje starosti mladoletnikov brez spremstva, organ za presojo zagotovi, da so mladoletniki brez spremstva pred obravnavo prošnje za mednarodno zaščito obveščeni o možnosti določanja starosti z zdravniškim pregledom, in sicer v jeziku, ki ga razumejo ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razumejo. Obvestilo vključuje informacije o metodah pregleda in morebitnih posledicah rezultata zdravniškega pregleda za obravnavo prošnje ter o možnosti, da mladoletnik brez spremstva ali njegov skrbnik ta zdravniški pregled odkloni, in posledicah odklonitve.
5. Odklonitev zdravniškega pregleda s strani mladoletnika brez spremstva ali njegovega skrbnika se lahko šteje le kot izpodbojna pravna domneva, da prosilec ni mladoleten, in organu za presojo ne prepreči odločiti o prošnji za mednarodno zaščito.
6. Država članica prizna odločitve o določitvi starosti, ki jih na podlagi zdravniškega pregleda, opravljenega v skladu s tem členom in z uporabo metod, ki jih priznava njihovo nacionalno pravo, sprejmejo druge države članice.

POGLAVJE III

UPRAVNI POSTOPEK

ODDELEK I

DOSTOP DO POSTOPKA

Člen 25

Podajanje prošnje za mednarodno zaščito

1. Prošnja za mednarodno zaščito je podana, kadar državljani tretje države ali oseba brez državljanstva pri uradnikih organa za presojo ali drugih organov iz člena 5(3) in (4) izrazi željo za mednarodno zaščito.

Kadar navedeni uradniki niso prepričani, ali se lahko določena izjava šteje kot prošnja, zadevno osebo izrecno vprašajo, ali želi pridobiti mednarodno zaščito.
2. Kadar državljani tretje države ali oseba brez državljanstva poda prošnjo za mednarodno zaščito, se šteje za prosilca za mednarodno zaščito do sprejetja končne odločitve o navedeni prošnji.

Člen 26

Naloge odgovornih organov, kadar je prošnja podana

1. Organi, odgovorni za prejem in registracijo prošenj:
 - (a) prosilce obvestijo o njihovih pravicah in obveznostih, določenih zlasti v členih 27, 28 in 31 v zvezi z registracijo in vlaganjem prošenj, členu 7 v zvezi z obveznostmi prosilcev in posledicami neizpolnjevanja teh obveznosti, členu 9 v zvezi s pravico prosilcev, da ostanejo na ozemlju odgovorne države članice, in členu 8 v zvezi s splošnimi jamstvi za prosilce;
 - (b) registrirajo prošnjo v skladu s členom 27;
 - (c) ob registraciji prosilca obvestijo, kje in kako se vloži prošnja za mednarodno zaščito;
 - (d) organe, odgovorne za pogoje za sprejem v skladu z Direktivo XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem), obvestijo o prošnji.
2. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi vsebino informacij, ki se zagotovijo prosilcem ob podajanju prošnje. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 58.

Člen 27

Registracija prošenj za mednarodno zaščito

1. Organi, odgovorni za prejem in registracijo prošenj za mednarodno zaščito, registrirajo prošnje nemudoma in ne pozneje kot tri delovne dni od takrat, ko je prošnja podana. Registrirajo tudi naslednje informacije:
 - (a) ime, datum rojstva, spol, državljanstvo in druge osebne podatke o prosilcu;
 - (b) vrsto in številko osebnega dokumenta ali potne listine prosilca;
 - (c) datum prošnje, kraj, kjer je bila prošnja podana, in organ, pred katerim je bila prošnja podana.
Kadar je podatke iz točk (a) in (b) država članica pridobila, še preden je bila prošnja podana, jih ne zahteva še enkrat.
2. Kadar informacije zbere organ za presojo ali drug organ, ki mu pomaga, za namene obravnave prošnje, se lahko dodatni podatki, potrebni za obravnavo prošnje, zberejo tudi ob registraciji.
3. Kadar istočasne prošnje za mednarodno zaščito nesorazmernega števila državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva v praksi otežujejo registracijo prošenj v treh

delovnih dneh od podajanja prošnje, lahko organi države članice navedeni rok podaljšajo na deset delovnih dni.

4. Odgovorni organi vse sklope podatkov iz odstavka 1 in vse ostale relevantne podatke, zbrane na podlagi odstavka 2, hranijo deset let od datuma končne odločitve. Podatki se izbrišejo po izteku navedenega obdobja ali kadar se nanašajo na osebo, ki je pred iztekom navedenega obdobja pridobila državljanstvo katere koli države članice, takoj, ko država članica ugotovi, da je zadevna oseba pridobila tako državljanstvo.

Člen 28

Vložitev prošnje za mednarodno zaščito

1. Prosilec vloži prošnjo v desetih delovnih dneh od datuma, ko je prošnja registrirana, če je imel dejansko možnost to storiti v navedenem roku.
2. Organ, odgovoren za prejem in registracijo prošenj za mednarodno zaščito, da prosilcu dejansko možnost, da vloži prošnjo v roku iz odstavka 1.
3. Kadar nesorazmerno število državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva istočasno zaprosi za mednarodno zaščito, kar v praksi otežuje omogočanje vložitev prošnje v roku iz odstavka 1, odgovorni organ da prosilcu dejansko možnost, da svojo prošnjo vloži najpozneje v enem mesecu od datuma, ko je prošnja registrirana.
4. Ob vložitvi prošnje morajo prosilci predložiti vse elemente iz člena 4(1) Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), potrebne za utemeljitev njihove prošnje. Po vložitvi prošnje lahko prosilci predložijo kakršne koli dodatne elemente, relevantne za obravnavo prošnje, dokler ni v okviru upravnega postopka o prošnji odločeno.

Organ, odgovoren za prejem in registracijo prošenj za mednarodno zaščito, prosilca obvesti, da lahko po sprejetju odločitve o prošnji predloži samo nove elemente, ki so relevantni za obravnavo prošnje in za katere v zgodnejši fazi ni mogel vedeti ali ki se nanašajo na spremembe njegovega položaja.

5. Prošnje za mednarodno zaščito se vložijo osebno in na določenem mestu. V ta namen je prosilcu ob registraciji prošnje določen sestanek z organi, pristojnimi za vložitev prošnje.
6. Odgovorni organi hranijo podatke iz odstavka 4 deset let od datuma končne odločitve. Podatki se izbrišejo po izteku navedenega obdobja ali kadar se nanašajo na osebo, ki je pred iztekom navedenega obdobja pridobila državljanstvo katere koli države članice, takoj, ko država članica ugotovi, da je zadevna oseba pridobila tako državljanstvo.

Člen 29

Dokumenti za prosilca

1. Organi države članice, v kateri je podana prošnja za mednarodno zaščito, ob registraciji prosilcu izdajo dokument, ki potrjuje zlasti, da je bila prošnja podana, in navaja, da lahko prosilec ostane na ozemlju navedene države članice za namene vložitve svoje prošnje, kot je določeno v tej uredbi.
2. Organi države članice, v kateri je vložena prošnja, v treh delovnih dneh od vložitve prošnje prosilcu izdajo dokument na njegovo ime:

- (a) z navedbo identitete prosilca, pri čemer so vključeni vsaj podatki iz člena 27(1)(a) in (b), po potrebi preverjeni in posodobljeni, ter podobo obraza prosilca, podpisom, trenutnim prebivališčem in datumom vložitve prošnje;
 - (b) z navedbo organa izdajatelja, datuma in kraja izdaje ter obdobja veljavnosti dokumenta;
 - (c) s potrditvijo statusa prosilca;
 - (d) z navedbo pravice prosilca, da ostane na ozemlju navedene države članice, ter tega, ali se lahko prosilec prosto giblje na celotnem ozemlju države članice ali le na njegovem delu;
 - (e) z navedbo, da dokument ni veljavna potna listina ter da prosilec brez dovoljenja ne sme potovati na ozemlje drugih držav članic, dokler ni zaključen postopek za določitev države članice, odgovorne za obravnavo prošnje, v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dublinska uredba);
 - (f) z navedbo, ali ima prosilec dovoljenje za opravljanje pridobitvene dejavnosti.
3. Kadar je po postopku za določitev v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dublinska uredba) določena kot odgovorna za obravnavo prošnje druga država članica, organi navedene države članice prosilcu v treh delovnih dneh od premestitve prosilca v navedeno državo članico izdajo dokument iz odstavka 2.
4. Dokument iz odstavka 2 je veljaven za obdobje šestih mesecev, ki se ustrezno podaljša, da se zagotovi, da veljavnost navedenega dokumenta zajema obdobje, v katerem ima prosilec pravico ostati na ozemlju odgovorne države članice.
- Obdobje veljavnosti, navedeno na dokumentu, ne pomeni pravice ostati, če je bila ta pravica trajno ali začasno odvzeta.
5. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi obliko in vsebino dokumentov, ki se prosilcem izdajo ob registraciji in vložitvi prošnje. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 58.

Člen 30

Dostop do postopka v centrih za tujce in na mejnih prehodih

1. Kadar je mogoče sklepati, da državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so pridržani v centrih za tujce ali se nahajajo na mejnih prehodih, vključno s tranzitnimi območji, na zunanjih mejah, morda potrebujejo mednarodno zaščito, jih odgovorni organi obvestijo o možnosti, da zaprosijo za mednarodno zaščito, zlasti kadar:
- (a) je verjetno, da je zadevna oseba mladoletnik brez spremstva;
 - (b) obstajajo jasni znaki, da zadevna oseba trpi zaradi duševnih ali drugih motenj, zaradi katerih ni sposobna ugotoviti, da potrebuje mednarodno zaščito;
 - (c) je zadevna oseba prispela iz določene izvirne države in je verjetno, da mednarodno zaščito potrebuje zaradi splošno znanih razmer v navedeni tretji državi.
2. Odgovorni organi uredijo vse potrebno, da so na voljo storitve tolmačenja, da bi olajšali dostop do postopka za mednarodno zaščito.

3. Organizacije in osebe, ki zagotavljajo nasvete in svetovanje, imajo dejanski dostop do državljanov tretjih držav, ki so pridržani v centrih za tujce ali se nahajajo na mejnih prehodih, vključno s tranzitnimi območji, na zunanjih mejah.

Države članice lahko takšen dostop omejijo, kadar je to po nacionalnem pravu potrebno zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega vodenja mejnega prehoda ali centra za tujce pod pogojem, da dostop ni resno oviran ali onemogočen.

Člen 31

Prošnje v imenu zakonca, partnerja, mladoletnika ali vzdrževane odrasle osebe

1. Prosilec lahko vloži prošnjo v imenu svojega zakonca ali partnerja v stabilnem in trajnem razmerju, mladoletnikov ali vzdrževanih odraslih oseb brez poslovne sposobnosti.
2. Zakonec ali partner iz odstavka 1 je zaupno obveščen o ustreznih postopkovnih posledicah vložitve prošnje v njegovem imenu in o njegovi pravici, da poda ločeno prošnjo za mednarodno zaščito. Kadar se zakonec ali partner ne strinja z vložitvijo prošnje v njegovem imenu, ima možnost vložiti prošnjo v svojem imenu.
3. Če prosilec ne vloži prošnje v imenu svojega zakonca ali partnerja iz odstavka 1 v desetih delovnih dneh iz člena 28(1), se da zakoncu ali partnerju možnost, da vloži prošnjo v svojem imenu v nadaljnjih desetih delovnih dneh, začnši z iztekom prvih desetih delovnih dni. Če zakonec ali partner še vedno ne vloži svoje prošnje v teh nadaljnjih desetih delovnih dneh, se prošnja zavrže zaradi odstopa v skladu s postopkom iz člena 39.
4. Če prosilec ne vloži prošnje v imenu vzdrževane odrasle osebe iz odstavka 1 v desetih delovnih dneh iz člena 28(1), prošnjo v imenu navedene vzdrževane odrasle osebe vloži organ za presojo, če na podlagi posamične presoje njenega osebnega položaja meni, da bi zadevna vzdrževana odrasla oseba lahko potrebovala mednarodno zaščito.
5. Če je oseba vložila prošnjo v imenu svojega zakonca ali partnerja v stabilnem in trajnem razmerju ali vzdrževanih odraslih oseb brez poslovne sposobnosti, dobi vsaka od navedenih oseb možnost za osebni razgovor.
6. Mladoletnik ima pravico vložiti prošnjo v svojem imenu, če je procesno sposoben po nacionalnem pravu zadevne države članice, ali prek odrasle osebe, ki je zanj odgovorna po pravu ali praksi zadevne države članice, vključno s starši ali drugim skrbnikom po pravu ali dejanskim skrbnikom, ali odraslih družinskih članov v primeru mladoletnika s spremstvom ali prek skrbnika v primeru mladoletnika brez spremstva.
7. Če v primeru mladoletnika s spremstvom prošnjo vloži zanj odgovorna odrasla oseba, kot je navedeno v odstavku 6, se šteje, kot da je prošnja za mednarodno zaščito vložena v imenu mladoletnika.
8. Kadar odrasla oseba, odgovorna za mladoletnika s spremstvom, zase ne poda prošnje, se mladoletnika s spremstvom jasno obvesti o možnosti, da ob podajanju prošnje vloži prošnjo v svojem imenu, ter o ustreznem postopku.
9. Kadar odrasla oseba, odgovorna za mladoletnika s spremstvom, ne vloži prošnje v imenu zadevnega mladoletnika v desetih delovnih dneh iz člena 28(1), se mladoletnika obvesti o možnosti, da prošnjo vloži v svojem imenu, in se mu da

možnost, da to stori v nadaljnjih desetih delovnih dneh, začnši z iztekom prvih desetih delovnih dni, če je procesno sposoben po nacionalnem pravu zadevne države članice. Če mladoletnik v teh nadaljnjih desetih delovnih dneh ne vloži prošnje v svojem imenu, se prošnja zavrže zaradi odstopa v skladu s postopkom iz člena 39.

10. Za namene odločanja o dopustnosti prošnje v primeru ločene prošnje zakonca, partnerja ali mladoletnika v skladu s členom 36(1)(d) je prošnja za mednarodno zaščito predmet prve obravnave, ali obstajajo dejstva v zvezi s položajem zakonca, partnerja ali mladoletnika, ki utemeljujejo ločeno prošnjo.

Kadar obstajajo dejstva v zvezi s položajem zakonca, partnerja ali mladoletnika, ki utemeljujejo ločeno prošnjo, se navedena ločena prošnja nadalje obravnava za odločanje o vsebini. V nasprotnem primeru se navedena ločena prošnja zavrže kot nedopustna brez poseganja v pravilno obravnavanje kakršne koli prošnje, vložene v imenu zakonca, partnerja ali mladoletnika.

Člen 32

Prošnje mladoletnikov brez spremstva

1. Mladoletnik brez spremstva vloži prošnjo v svojem imenu, če je po nacionalnem pravu zadevne države članice procesno sposoben, ali pa jo v njegovem imenu vloži njegov skrbnik. Skrbnik mladoletniku brez spremstva pomaga in ga ustrezno obvesti o tem, kako in kje se vloži prošnja.
2. V primeru mladoletnika brez spremstva začne rok desetih delovnih dni za vložitev prošnje iz člena 28(1) teči od trenutka, ko je za mladoletnika brez spremstva imenovan skrbnik in se je z njim srečal. Če skrbnik v desetih delovnih dneh ne vloži prošnje v imenu mladoletnika brez spremstva, prošnjo v imenu navedenega mladoletnika brez spremstva vloži organ za presojo, če na podlagi posamične presoje njegovega osebnega položaja meni, da bi zadevni mladoletnik lahko potreboval mednarodno zaščito.
3. Organi iz odstavka 10 Direktive 2008/115/ES imajo pravico vložiti prošnjo za mednarodno zaščito v imenu mladoletnika brez spremstva, če ti organi na podlagi posamične presoje njegovega osebnega položaja menijo, da bi mladoletnik lahko potreboval mednarodno zaščito.

ODDELEK II

POSTOPEK OBRAVNAVE

Člen 33

Obravnava prošenj

1. Države članice obravnavajo prošnje za mednarodno zaščito v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II.
2. Organ za presojo o prošnjah za mednarodno zaščito odloča po ustrezni obravnavi prošnje glede njene dopustnosti ali vsebine. Organ za presojo prošnje obravnava objektivno, nepristransko in posamično. Za namene obravnave prošnje upošteva naslednje:

- (a) relevantne izjave in dokumentacijo, ki jih predloži prosilec, vključno z informacijami o tem, ali je bil ali bi lahko bil prosilec podvržen preganjanju oziroma resni škodi;
 - (b) vse relevantne, točne in posodobljene informacije o razmerah v izvorni državi prosilca ob odločanju o prošnji, vključno z zakoni in predpisi izvirne države in načinom njihove uporabe, ter vse ostale relevantne informacije, ki jih prejme od Agencije Evropske unije za azil, Visokega komisarja Združenih narodov za begunce in relevantnih mednarodnih organizacij za človekove pravice ali iz drugih virov;
 - (c) skupno analizo informacij o izvorni državi iz člena 10 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil);
 - (d) individualni položaj in osebne okoliščine prosilca, vključno z dejavniki, kot so poreklo, spol, starost, spolna usmerjenost in spolna identiteta, za presojo, ali bi na podlagi prosilčevih osebnih okoliščin dejanja, ki jim je bil ali bi jim lahko bil prosilec izpostavljen, pomenila preganjanje ali resno škodo;
 - (e) ali so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvirne države izključni ali poglavitni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za prošnjo za mednarodno zaščito, z namenom presoje, ali bi bil prosilec ob vrnitvi v navedeno državo zaradi teh dejavnosti izpostavljen preganjanju ali resni škodi;
 - (f) ali se od prosilca lahko razumno pričakuje, da bo izkoristil zaščito druge države, v kateri bi lahko uveljavljal državljanstvo.
3. Osebe, ki obravnava prošnje in odloča, ustrezno pozna relevantne standarde, ki se uporabljajo na področju azilnega in begunskega prava. Ima možnost, da se po potrebi o posameznih vprašanjih, kot so vprašanja, povezana z zdravjem, kulturo, vero, otroki ali spolom, posvetuje s strokovnjaki. Po potrebi lahko vprašanja naslovi na Agencijo Evropske unije za azil v skladu s členom 9(2)(b) Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil).
4. Dokumenti, relevantni za obravnavo prošenj s strani organa za presojo, se za takšno obravnavo po potrebi prevedejo.
5. Prošnja za mednarodno zaščito se lahko obravnava prednostno v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II, zlasti kadar:
- (a) je verjetno, da je prošnja utemeljena;
 - (b) ima prosilec posebne potrebe glede sprejema v smislu člena 20 Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem) ali potrebuje posebna procesna jamstva, zlasti kadar je mladoletnik brez spremstva.

Člen 34

Trajanje postopka obravnave

1. Obravnava za ugotavljanje dopustnosti prošnje v skladu s členom 36(1) ne traja dlje kot en mesec od vložitve prošnje.
- Rok za takšno obravnavo je deset delovnih dni, kadar v skladu s členom 3(3)(a) Uredbe (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba) država članica, v kateri je bila najprej vložena prošnja, uporabi koncept prve države azila ali varne tretje države iz člena 36(1)(a) in (b).

2. Organ za presojo zagotovi, da se postopek vsebinske obravnave zaključi čim prej in ne pozneje kot šest mesecev od vložitve prošnje, brez poseganja v ustrezno in celovito obravnavo.
3. Organ za presojo lahko navedeni šestmesečni rok podaljša za obdobje, ki ni daljše od treh mesecev, kadar:
 - (a) nesorazmerno število državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva hkrati zaprosi za mednarodno zaščito, zaradi česar je postopek v praksi težko zaključiti v šestmesečnem roku;
 - (b) primer vključuje zapletena dejanska ali pravna vprašanja.
4. Kadar se prošnja obravnava po postopku, določenem v Uredbi (EU) XXX/XXX (dublinska uredba), rok iz odstavka 2 začne teči v trenutku, ko se v skladu z navedeno uredbo določi odgovorna država članica, prosilec pa je na ozemlju navedene države članice in pod njenim nadzorom v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dublinska uredba).
5. Organ za presojo lahko odloži zaključek postopka obravnave, kadar se zaradi negotovih razmer v izvorni državi, za katere se predvideva, da sočasne, ne more razumno pričakovati, da bo odločeno v rokih iz odstavka 2 in člena 40(4) glede pospešenega postopka obravnave. V takšnih primerih organ za presojo:
 - (a) vsaj vsaka dva meseca pregleda razmere v zadevni izvorni državi;
 - (b) zadevne prosilce v razumnem roku obvesti o razlogih za odlog.

Država članica Komisijo in Agencijo Evropske unije za azil v razumnem času obvesti o odlogu postopkov za navedeno izvorno državo. Organ za presojo postopek obravnave v vsakem primeru zaključi v 15 mesecih od vložitve prošnje.

ODDELEK III

ODLOČANJE O PROŠNJAH

Člen 35

Odločitve organa za presojo

1. Odločitev o prošnji za mednarodno zaščito se izda pisno, prosilca pa se o njej obvesti brez nepotrebnega odlašanja, in sicer v jeziku, ki ga razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume.
2. Kadar se prošnja zavrže kot nedopustna, zavrne kot neutemeljena v zvezi s statusom begunca ali statusom subsidiarne zaščite ali zavrže kot izrecno umaknjena ali zaradi odstopa, se v odločitvi navedejo dejanski in pravni razlogi. Informacije o postopku izpodbijanja odločitve o zavrnitvi priznanja mednarodne zaščite se priskrbijo v pisni obliki, razen če so bile prosilcu že zagotovljene na drug način.
3. V primeru prošenj v imenu zakoncev, partnerjev, mladoletnikov ali vzdrževanih odraslih oseb brez poslovne sposobnosti in vedno, kadar prošnja temelji na isti podlagi, lahko organ za presojo sprejme enotno odločitev, ki zajema vse prosilce, razen če bi bile s tem razkrite posebne okoliščine prosilca, kar bi lahko ogrozilo njegove interese, zlasti v primerih preganjanja na podlagi spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete ali starosti. V takih primerih se za zadevno osebo sprejme ločena odločitev.

Odločitev o dopustnosti prošnje

1. Organ za presojo presodi dopustnost prošnje v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II in zavrže prošnjo kot nedopustno, če je izpolnjen kateri od naslednjih razlogov:
 - (a) država, ki ni država članica, se šteje za prvo državo azila za prosilca v skladu s členom 44, razen če je jasno, da prosilec v navedeno državo ne bo sprejet ali ponovno sprejet;
 - (b) država, ki ni država članica, se šteje za varno tretjo državo za prosilca v skladu s členom 45, razen če je jasno, da prosilec v navedeno državo ne bo sprejet ali ponovno sprejet;
 - (c) prošnja je naknadna prošnja, pri kateri se niso pojavili novi relevantni elementi ali ugotovitve v zvezi z vprašanjem, ali prosilec izpolnjuje pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), ali v zvezi z razlogom za nedopustnost, ki je bil uporabljen prej, ali jih prosilec ni predstavil;
 - (d) zakonec ali partner ali mladoletnik s spremstvom vloži prošnjo po tem, ko je privolil v to, da se prošnja vloži v njegovem imenu, in ne obstajajo dejstva v zvezi s položajem zakonca, partnerja ali mladoletnika, ki bi utemeljevala ločeno prošnjo.
2. Vsebina prošnje se ne obravnava v primerih, ko se prošnja ne obravnava v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba), tudi kadar je druga država članica prosilcu priznala mednarodno zaščito, ali kadar se prošnja zavrže kot nedopustna v skladu z odstavkom 1.
3. Odstavek 1(a) in (b) se ne uporablja za upravičence do subsidiarne zaščite, ki so bili preseljeni po hitrem postopku v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o preselitvi)³⁶.
4. Kadar po obravnavi prošnje v skladu s členom 3(3)(a) Uredbe (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba) prva država članica, v kateri je vložena prošnja, meni, da je prošnja dopustna, odgovorni državi članici ni treba ponovno uporabiti določb iz odstavka 1(a) in (b).
5. Kadar organ za presojo *prima facie* meni, da se prošnja lahko zavrne kot očitno neutemeljena, mu ni treba odločati o dopustnosti prošnje.

Odločitev o vsebini prošnje

1. Pri vsebinski obravnavi prošnje organ za presojo odloči o tem, ali prosilec izpolnjuje pogoje za status begunca; če prosilec teh pogojev ne izpolnjuje, organ za presojo ugotovi, ali je prosilec upravičen do subsidiarne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).
2. Organ za presojo zavrne prošnjo kot neutemeljeno, kadar je ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito na podlagi Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

³⁶ UL L [...], [...], str. [...].

3. Organ za presojo neutemeljeno prošnjo šteje za očitno neutemeljeno v primerih iz člena 40(1)(a), (b), (c), (d) in (e).

Člen 38

Izrecen umik prošnje

1. Prosilec lahko svojo prošnjo po lastni presoji umakne kadar koli med postopkom.
2. Kadar prosilec prošnjo izrecno umakne, organ za presojo odloči, da se prošnja zavrže kot izrecno umaknjena ali neutemeljena, če je organ za presojo že pred fazo postopka, v kateri je prošnja izrecno umaknjena, ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

Člen 39

Impliciten umik prošnje

1. Organ za presojo zavrže prošnjo zaradi odstopa, če:
 - (a) prosilec ni vložil svoje prošnje v skladu s členom 28, čeprav je imel dejansko možnost za to;
 - (b) zakonec, partner ali mladoletnik ni vložil svoje prošnje po tem, ko je v njegovem imenu ni vložil prosilec, kot je navedeno v členu 31(3) in (8);
 - (c) prosilec odkloni sodelovanje s tem, da ne zagotovi potrebnih podrobnosti za obravnavo prošnje in da ne zagotovi svojih prstnih odtisov in podobe obraza v skladu s členom 7(3);
 - (d) se prosilec ne prikaže na osebni razgovoru, čeprav bi se v skladu s členi 10–12 moral;
 - (e) prosilec zapusti svoje prebivališče, ne da bi o tem obvestil pristojne organe ali brez dovoljenja v skladu s členom 7(4);
 - (f) prosilec večkrat ni izpolnil obveznosti javljanja, ki so mu bile naložene na podlagi člena 7(5).
2. V primerih iz odstavka 1 organ za presojo prekine obravnavo prošnje in prosilcu na prebivališče ali kraj bivanja iz člena 7(4) pošlje pisno obvestilo, v katerem ga obvesti, da je bila obravnava njegove prošnje prekinjena in da bo prošnja dokončno zavržena zaradi odstopa, če se prosilec ne javi organu za presojo v obdobju enega meseca od datuma, ko je bilo pisno obvestilo poslano.
3. Kadar se prosilec v navedenem enomesečnem obdobju javi organu za presojo in dokaže, da svojih obveznosti ni izpolnil zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati, organ za presojo nadaljuje z obravnavo prošnje.
4. Kadar se prosilec v navedenem enomesečnem obdobju ne javi organu za presojo in ne dokaže, da svojih obveznosti ni izpolnil zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati, organ za presojo šteje, da je bila prošnja implicitno umaknjena.
5. Kadar je prošnja implicitno umaknjena, organ za presojo sprejme odločitev, s katero prošnjo zavrže zaradi odstopa ali kot neutemeljeno, če je organ za presojo že pred fazo postopka, v kateri je prošnja implicitno umaknjena, ugotovil, da prosilec ne

izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

ODDELEK IV

POSEBNI POSTOPKI

Člen 40

Pospešeni postopek obravnave

1. Organ za presojo v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II pospeši vsebinsko obravnavo prošnje za mednarodno zaščito v primerih, ko:
 - (a) je prosilec pri vložitvi svoje prošnje in navajanju dejstev omenil samo vprašanja, ki niso relevantna za obravnavo vprašanja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil);
 - (b) so prosilčeve navedbe očitno nedosledne in protislovne, očitno lažne ali očitno malo verjetne ter v nasprotju z dovolj preverjenimi informacijami o izvorni državi, zaradi česar je njegova prošnja očitno neprepričljiva glede vprašanja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil);
 - (c) je prosilec zavajal organe z navedbo neresničnih informacij ali dokumentov ali s tem, da je zamolčal relevantne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, ki bi lahko negativno vplivali na odločitev;
 - (d) prosilec poda prošnjo samo zato, da bi zadržal ali onemogočil izvršitev predhodne ali skorajšnje odločbe o odstranitvi z ozemlja države članice;
 - (e) se lahko tretja država šteje za varno izvorno državo za prosilca v smislu te uredbe;
 - (f) se lahko prosilec zaradi resnih razlogov šteje za grožnjo nacionalni varnosti ali javnemu redu držav članic;
 - (g) prosilec ne izpolnjuje obveznosti iz člena 4(1) in člena 20(3) Uredbe (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba), razen če dokaže, da je do neizpolnjevanja prišlo zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati;
 - (h) je prošnja naknadna prošnja, in sicer tako očitno neutemeljena ali z namenom zlorabe, da nima dejanskih možnosti za uspeh.
2. Organ za presojo pospešeni postopek obravnave zaključi v dveh mesecih od vložitve prošnje. Izjemoma organ za presojo v primerih iz odstavka (1)(d) pospešeni postopek obravnave zaključi v osmih delovnih dneh.
3. Kadar se prošnja obravnava po postopku, določenem v Uredbi (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba), roki iz odstavka 2 začnejo teči od trenutka, ko se v skladu z navedeno uredbo določi odgovorna država članica, prosilec pa je na ozemlju navedene države članice in pod njenim nadzorom v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (dubljinska uredba).
4. Kadar organ za presojo meni, da obravnava prošnje vključuje dejanska ali pravna vprašanja, ki so preveč zapletena za obravnavo v pospešenem postopku obravnave, lahko nadaljuje vsebinsko obravnavo v skladu s členoma 34 in 37. V tem primeru ali

kadar se ne more v rokih iz odstavka 2 odločiti iz drugih razlogov, se zadevnega prosilca obvesti o spremembi postopka.

5. Pospešeni postopek obravnave se lahko za mladoletnike brez spremstva uporabi le, če:
 - (a) prosilec prihaja iz tretje države, ki se v skladu s pogoji iz člena 47 šteje za varno izvorno državo;
 - (b) se lahko prosilec zaradi resnih razlogov šteje za grožnjo nacionalni varnosti ali javnemu redu države članice ali je bil prosilec prisilno izgnan zaradi resnih razlogov nacionalne varnosti ali javnega reda na podlagi nacionalnega prava.

Člen 41

Postopek na meji

1. Organ za presojo lahko v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II odloči o prošnji na meji ali tranzitnih območjih države članice glede:
 - (a) dopustnosti prošnje, podane na takih krajih, v skladu s členom 36(1); ali
 - (b) vsebine prošnje v primerih, ki so predmet pospešenega postopka obravnave iz člena 40.
2. Odločitev iz odstavka 1 se sprejme čim prej, a brez poseganja v ustrezno in celovito obravnavo prošnje in ne pozneje kot štiri tedne od vložitve prošnje.
3. Če končna odločitev ni sprejeta v štirih tednih iz odstavka 2, se prosilca preneha zadrževati na mejnih ali tranzitnih območjih ter se mu dovoli vstop na ozemlje države članice, da bi se njegova prošnja obdelala v skladu z ostalimi določbami te uredbe.
4. V primeru prihodov, pri katerih gre za nesorazmerno število državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki vložijo prošnje za mednarodno zaščito na meji ali tranzitnem območju, zaradi česar se določbe iz odstavka 1 v praksi težko izvajajo, se lahko postopek na meji uporablja tudi v bližini meje ali tranzitnega območja.
5. Postopek na meji se lahko v skladu s členi 8–11 Direktive XXX/XXX/EU (direktiva o pogojih za sprejem) uporabi za mladoletnike brez spremstva le, kadar:
 - (a) prosilec prihaja iz tretje države, ki se v skladu s pogoji iz člena 47 šteje za varno izvorno državo;
 - (b) se lahko prosilec zaradi resnih razlogov šteje za grožnjo nacionalni varnosti ali javnemu redu države članice ali je bil prosilec prisilno izgnan zaradi resnih razlogov nacionalne varnosti ali javnega reda na podlagi nacionalnega prava;
 - (c) obstajajo utemeljeni razlogi, da se tretja država šteje za varno tretjo državo za prosilca v skladu s pogoji iz člena 45;
 - (d) je prosilec zavajal organe z navedbo neresničnih informacij ali dokumentov ali s tem, da je zamolčal relevantne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, ki bi lahko negativno vplivali na odločitev.

Točka (d) se uporabi le, kadar obstajajo resni razlogi, da se šteje, da poskuša prosilec prikriti relevantne elemente, zaradi katerih bi bila verjetno sprejeta odločitev o zavrnitvi priznanja mednarodne zaščite, ter pod pogojem, da je imel prosilec dejansko možnost, da utemeljeno pojasni svoja dejanja.

Člen 42

Naknadne prošnje

1. Po zavrnitvi predhodne prošnje s končno odločitvijo odgovorna država članica vsako nadaljnjo prošnjo istega prosilca v kateri koli državi članici šteje za naknadno prošnjo.
2. Naknadna prošnja je predmet predhodne obravnave, v kateri organ za presojo ugotovi, ali so se pojavili ali bili s strani prosilca predstavljeni novi relevantni elementi ali ugotovitve, ki znatno povečujejo verjetnost, da bo prosilec izpolnjeval pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), ali ki so v zvezi z razlogi, da je bila predhodna prošnja zavržena kot nedopustna.
3. Predhodna obravnava se izvede na podlagi pisnih navedb in osebnega razgovora v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II. Osebni razgovor se lahko opusti v primerih, kadar je iz pisnih navedb jasno, da prošnja ne vsebuje novih relevantnih elementov ali ugotovitev ali da očitno ni utemeljena in nima dejanskih možnosti za uspeh.
4. Nov postopek za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito se začne, kadar:
 - (a) so se pojavili novi relevantni elementi ali ugotovitve iz odstavka 2 ali jih je predstavil prosilec;
 - (b) prosilec brez lastne krivde navedenih elementov ali ugotovitev ni mogel predstaviti med postopkom v okviru predhodne prošnje, razen če se šteje, da navedenih elementov ali ugotovitev ne bi bilo razumno prezreti.
5. Kadar pogoji za začetek novega postopka iz odstavka 4 niso izpolnjeni, organ za presojo zavrže prošnjo kot nedopustno ali očitno neutemeljeno, če je prošnja tako jasno neutemeljena ali z namenom zlorabe, da nima dejanskih možnosti za uspeh.

Člen 43

Izjema glede pravice ostati v državi članici v primeru naknadnih prošenj

Brez poseganja v načelo nevračanja lahko države članice določijo izjemo glede pravice ostati na njihovem ozemlju ter odstopajo od člena 54(1), kadar:

- (a) je organ za presojo zavrnil naknadno prošnjo kot nedopustno ali očitno neutemeljeno;
- (b) je v kateri koli državi članici podana druga ali nadaljnja naknadna prošnja po tem, ko je bila že sprejeta končna odločitev, s katero je bila predhodna naknadna prošnja zavržena kot nedopustna, neutemeljena ali očitno neutemeljena.

ODDELEK V

KONCEPTI VARNE DRŽAVE

Člen 44

Koncept prve države azila

1. Tretja država se za posameznega prosilca šteje za prvo državo azila, če:

- (a) je bil prosilec pred potovanjem v Unijo v navedeni državi deležen zaščite v skladu z Ženevsko konvencijo in lahko navedeno zaščito še vedno koristi ali
 - (b) je bil prosilec pred potovanjem v Unijo v navedeni državi deležen zadostne zaščite in lahko navedeno zaščito še vedno koristi.
2. Organ za presojo šteje, da je prosilec deležen zadostne zaščite v smislu odstavka 1(b), če je prepričan, da:
- (a) življenje in svoboda nista ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja;
 - (b) ne obstaja nevarnost resne škode, kot je opredeljena v Uredbi (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil);
 - (c) se v skladu z Ženevsko konvencijo spoštuje načelo nevračanja;
 - (d) se spoštuje prepoved odstranitve, ki bi kršila prepoved mučenja ter krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja, kakor je določena v mednarodnem pravu;
 - (e) obstaja pravica do zakonitega prebivanja;
 - (f) obstaja ustrezen dostop do trga dela, sprejemnih objektov, zdravstva in izobraževanja ter
 - (g) obstaja pravica do združitve družine v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic.
3. Preden se prošnja lahko zavrže kot nedopustna na podlagi člena 36(1)(a), se prosilcu dovoli izpodbijanje uporabe koncepta prve države azila glede na njegove posebne okoliščine ob vložitvi prošnje in med razgovorom o dopustnosti.
4. V zvezi z mladoletniki brez spremstva se lahko koncept prve države azila uporabi le, če so organi držav članic od organov zadevne tretje države najprej pridobili zagotovilo, da bodo navedeni organi mladoletnika brez spremstva sprejeli v nadzor ter da bo mladoletnik brez spremstva nemudoma deležen ene izmed vrst zaščite iz odstavka 1.
5. Kadar se prošnja zavrže kot nedopustna zaradi uporabe koncepta prve države azila, organ za presojo:
- (a) prosilca obvesti o tem;
 - (b) prosilcu zagotovi dokument, s katerim organom tretje države v jeziku navedene države sporoča, da prošnja zaradi uporabe koncepta prve države azila vsebinsko ni bila obravnavana.
6. Kadar zadevna tretja država prosilca ne sprejme ali ne sprejme ponovno na svoje ozemlje, organ za presojo prekliče odločitev, s katero se prošnja zavrže kot nedopustna, in omogoči dostop do postopka v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II in oddelka I poglavja III.
7. Države članice Komisijo in Agencijo Evropske unije za azil vsako leto obvestijo o državah, za katere se uporablja koncept prve države azila.

Člen 45

Koncept varne tretje države

1. Tretja država se določi kot varna tretja država, če:
 - (a) življenje in svoboda nista ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja;
 - (b) ne obstaja nevarnost resne škode, kot je opredeljena v Uredbi (EU) XXX/XXX;
 - (c) se v skladu z Ženevsko konvencijo spoštuje načelo nevračanja;
 - (d) se spoštuje prepoved odstranitve, ki bi kršila prepoved mučenja ter krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja, kakor je določena v mednarodnem pravu;
 - (e) obstaja možnost zaščite v skladu z vsebinskimi standardi Ženevske konvencije ali zadostne zaščite iz člena 44(2), kar je primerno.

Presoja, ali se tretja država lahko določi kot varna tretja država v skladu s to uredbo, temelji na vrsti virov informacij, vključno zlasti z informacijami držav članic, Agencije Evropske unije za azil, Evropske službe za zunanje delovanje, Visokega komisarja Združenih narodov za begunce, Sveta Evrope in drugih relevantnih organizacij.

2. Koncept varne tretje države se uporablja:
 - (a) kadar je tretja država določena kot varna tretja država v skladu s členom 50;
 - (b) kadar je tretja država določena kot varna tretja država na ravni Unije ali
 - (c) v posameznih primerih za posameznega prosilca.
3. Organ za presojo šteje tretjo državo za varno tretjo državo za posameznega prosilca po individualni obravnavi prošnje le, če je prepričan, da je zadevna tretja država varna za posameznega prosilca v skladu z merili iz odstavka 1, in če je ugotovil, da:
 - (a) obstaja povezava med prosilcem in zadevno tretjo državo, na podlagi katere bi bilo razumno, da gre navedena oseba v navedeno državo, tudi ker je bil prosilec v tranzitu čez navedeno tretjo državo, ki je zemljepisno blizu izvorni državi prosilca;
 - (b) prosilec ni predložil resnih razlogov za mnenje, da država v njegovih posebnih okoliščinah ne bi bila varna tretja država.
4. Preden se prošnja lahko zavrže kot nedopustna na podlagi člena 36(1)(b), se prosilcu dovoli izpodbijanje uporabe koncepta varne tretje države glede na njegove posebne okoliščine ob vložitvi prošnje in med razgovorom o dopustnosti.
5. V zvezi z mladoletniki brez spremstva se lahko koncept varne tretje države uporabi le, če so organi držav članic od organov zadevne tretje države najprej pridobili zagotovilo, da bodo mladoletnika brez spremstva sprejeli v nadzor ter da bo mladoletnik brez spremstva nemudoma deležen ene izmed vrst zaščite iz odstavka 1(e).
6. Kadar se prošnja zavrže kot nedopustna zaradi uporabe koncepta varne tretje države, organ za presojo:
 - (a) prosilca obvesti o tem ter
 - (b) prosilcu zagotovi dokument, s katerim organom tretje države v jeziku navedene države sporoča, da prošnja zaradi uporabe koncepta varne tretje države vsebinsko ni bila obravnavana.

7. Kadar zadevna tretja država prosilca ne sprejme ali ne sprejme ponovno na svoje ozemlje, organ za presojo prekliče odločitev, s katero se prošnja zavirje kot nedopustna, in omogoči dostop do postopka v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II in oddelka I poglavja III.

Člen 46

Določitev varnih tretjih držav na ravni Unije

1. Tretje države se na ravni Unije določijo kot varne tretje države v skladu s pogoji iz člena 45(1).
2. Komisija s pomočjo Agencije Evropske unije za azil in na osnovi drugih virov informacij iz drugega odstavka člena 45(1) redno pregleduje razmere v tretjih državah, ki so na ravni Unije določene kot varne tretje države.
3. Komisija je pooblaščenca za sprejemanje delegiranih aktov za začasno odstranitev določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije pod pogoji iz člena 49.

Člen 47

Koncept varne izvorne države

1. Tretja država se lahko v skladu s to uredbo določi kot varna izvorna država, če se na podlagi pravnega položaja, uporabe prava v okviru demokratičnega sistema in splošnih političnih okoliščin lahko sklepa, da na splošno ni preganjanja, kakor je opredeljeno v členu 9 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ni ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.
2. Presoja, ali se tretja država lahko določi kot varna izvorna država v skladu s to uredbo, temelji na vrsti virov informacij, vključno zlasti z informacijami držav članic, Agencije Evropske unije za azil, Evropske službe za zunanje delovanje, Visokega komisarja Združenih narodov za begunce, Sveta Evrope in drugih relevantnih organizacij, ter upošteva skupno analizo informacij o izvorni državi iz člena 10 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil).
3. Pri presoji se med drugim upošteva tudi obseg zaščite pred preganjanjem ali zlorabami, ki ga zagotavljajo:
 - (a) ustrezni zakoni in predpisi države ter način, na katerega se ti uporabljajo;
 - (b) spoštovanje pravic in svoboščin, določenih v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah ali v Konvenciji Združenih narodov proti mučenju, zlasti pa pravic, od katerih v skladu s členom 15(2) navedene Evropske konvencije ni mogoče odstopati;
 - (c) odsotnost izгона, odstranitve ali izročitve lastnih državljanov tretjim državam, v katerih med drugim obstaja resna nevarnost, da bi bili podvrženi smrtni kazni, mučenju, preganjanju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, ali v katerih bi bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, spolne usmerjenosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja ali v katerih obstaja resna nevarnost izгона, odstranitve ali izročitve drugi tretji državi;
 - (d) sistem učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve teh pravic in svoboščin.

4. Tretja država, ki je bila v skladu s to uredbo določena kot varna izvorna država, se lahko po individualni obravnavi prošnje šteje za določenega prosilca za varno izvorno državo le, če:
 - (a) ima prosilec državljanstvo navedene države ali
 - (b) je prosilec oseba brez državljanstva in je imel prej običajno prebivališče v navedeni državi ter
 - (c) prosilec ni predložil resnih razlogov za mnenje, da država v njegovih posebnih okoliščinah ne bi bila varna izvorna država.

Člen 48

Določitev varnih izvornih držav na ravni Unije

1. Tretje države, ki so navedene v Prilogi 1 k tej uredbi, so na ravni Unije določene kot varne izvorne države v skladu s pogoji iz člena 47.
2. Komisija s pomočjo Agencije Evropske unije za azil in na osnovi drugih virov informacij iz člena 45(2) redno pregleduje razmere v tretjih državah, ki so navedene na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav.
3. Komisija lahko v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o Agenciji EU za azil) od Agencije Evropske unije za azil zahteva informacije o določenih tretjih državah, ki bi se lahko vključile na skupni evropski seznam varnih izvornih držav.
4. Komisija je pooblaščen za sprejemanje delegiranih aktov za začasno odstranitev tretje države s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav pod pogoji iz člena 49.

Člen 49

Začasna in trajna odstranitev določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav

1. V primeru nenadne spremembe razmer v tretji državi, ki je na ravni Unije določena kot varna tretja država ali se nahaja na skupnem evropskem seznamu varnih izvornih držav, Komisija izvede utemeljeno presojo, ali navedena država izpolnjuje pogoje iz člena 45 oziroma člena 47, in če Komisija meni, da ti pogoji niso več izpolnjeni, sprejme delegirani akt o začasni odstranitvi določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav za šest mesecev.
2. Komisija redno pregleduje razmere v navedeni tretji državi in pri tem med drugim upošteva informacije držav članic o naknadnih spremembah razmer v navedeni državi.
3. Kadar Komisija v skladu z odstavkom 1 sprejme delegirani akt o začasni odstranitvi določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav, v treh mesecih po datumu sprejetja navedenega delegiranega akta v skladu z rednim zakonodajnim postopkom predloži predlog za spremembo te uredbe, da bi se navedena tretja država odstranila iz določitve varnih tretjih držav na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav.

4. Kadar Komisija v treh mesecih od sprejetja delegiranega akta iz odstavka 2 ne predloži takega predloga, delegirani akt o začasni odstranitvi določitve tretje države kot varne tretje države na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama varnih izvornih držav preneha učinkovati. Kadar Komisija v treh mesecih tak predlog predloži, je pooblaščen, da na podlagi utemeljene presoje podaljša veljavnost navedenega delegiranega akta za šest mesecev z možnostjo enkratnega podaljšanja tega podaljšanja.

Člen 50

Določitev tretjih držav kot varnih tretjih držav ali varnih izvornih držav na nacionalni ravni

1. V obdobju petih let od začetka veljavnosti te uredbe lahko države članice ohranijo ali sprejmejo zakonodajo, ki omogoča nacionalno določitev varnih tretjih držav in varnih izvornih držav poleg tistih, ki so tako določene na ravni Unije ali so na skupnem evropskem seznamu iz Priloge 1, za namene obravnave prošenj za mednarodno zaščito.
2. Kadar je tretja država začasno odstranjena iz določitve kot varna tretja država na ravni Unije ali s skupnega evropskega seznama iz Priloge 1 k tej uredbi v skladu s členom 49(1), države članice navedene države ne določijo kot varne tretje države ali varne izvorne države na nacionalni ravni in zanjo *ad hoc* ne uporabijo koncepta varne tretje države glede posameznega prosilca.
3. Kadar tretja država ni več določena kot varna tretja država na ravni Unije ali kadar je tretja država odstranjena s skupnega evropskega seznama iz Priloge 1 k Uredbi v skladu z rednim zakonodajnim postopkom, lahko država članica Komisijo obvesti, da meni, da navedena država po spremembah v razmerah v njej spet izpolnjuje pogoje iz člena 45(1) in člena 47.

Obvestilo vsebuje utemeljeno presojo izpolnjevanja pogojev iz člena 45(1) in člena 47 s strani navedene države, vključno z razlago posameznih spremenjenih razmer v zadevni tretji državi, zaradi katerih le-ta spet izpolnjuje navedene pogoje.

Država članica, ki obvešča, lahko navedeno tretjo državo določi kot varno tretjo državo ali varno izvorno državo na nacionalni ravni, če Komisija tej določitvi ne nasprotuje.
4. Države članice Komisijo in Agencijo Evropske unije za azil obvestijo o tretjih državah, ki so na nacionalni ravni določene kot varne tretje države ali varne izvorne države, in sicer takoj po taki določitvi. Države članice Komisijo in Agencijo enkrat na leto obvestijo o drugih varnih tretjih državah, za katere se navedeni koncept uporablja *ad hoc* za posamezne prosilce.

POGLAVJE IV

POSTOPKI ZA ODVZEM MEDNARODNE ZAŠČITE

Člen 51

Odvzem mednarodne zaščite

Organ za presojo začne obravnavo za odvzem mednarodne zaščite določeni osebi, ko se pojavijo novi elementi ali ugotovitve, ki kažejo, da obstajajo razlogi za ponovno proučitev

veljavnosti njene mednarodne zaščite, in zlasti v primerih iz členov 15 in 21 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).

Člen 52

Postopkovna pravila

1. Kadar pristojni organ proučuje možnost odvzema mednarodne zaščite državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, tudi v okviru rednega pregleda statusa iz členov 15 in 21 Uredbe (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil), je zadevna oseba deležna naslednjih jamstev, zlasti:
 - (a) se pisno obvesti, da pristojni organ ponovno proučuje, ali izpolnjuje pogoje za upravičenca do mednarodne zaščite, in o razlogih za takšno ponovno proučevanje ter
 - (b) ji je dana možnost v razumnem roku in v obliki pisne izjave ali v okviru osebnega razgovora predložiti razloge, zakaj ji mednarodna zaščita ne bi smela biti odvzeta.
2. Za namene odstavka 1 države članice zagotovijo, da:
 - (a) lahko pristojni organ iz različnih virov, kot sta na primer Agencija Evropske unije za azil in Visoki komisar Združenih narodov za begunce, kakor je ustrezno, pridobi točne in posodobljene informacije o splošnih razmerah, ki prevladujejo v izvornih državah zadevnih oseb, ter
 - (b) pri zbiranju informacij o posameznem primeru za namene ponovne proučitve mednarodne zaščite se informacije od subjektov preganjanja ali resne škode ne pridobivajo tako, da bi bili ti subjekti neposredno obveščeni, da je zadevna oseba upravičenec do mednarodne zaščite, katere status se ponovno proučuje, kar bi ogrozilo telesno celovitost te osebe ali oseb, ki jih vzdržuje, ali svobodo in varnost njenih družinskih članov, ki še vedno živijo v izvorni državi.
3. Odločitev pristojnega organa o odvzemu mednarodne zaščite se izda v pisni obliki. Odločitev vsebuje obrazložitev dejanskih in pravnih razlogov zanjo ter pisni pouk o tem, kako jo je mogoče izpodbijati.
4. Kadar organ za presojo sprejme odločitev o odvzemu mednarodne zaščite, se uporabljajo določbe iz člena 8(3) in členov 15–18.
5. Z odstopanjem od odstavkov 1–4 tega člena mednarodna zaščita držav članic preneha, kadar se je upravičenec do mednarodne zaščite nedvoumno odpovedal temu, da se ga prizna kot takega. Mednarodna zaščita preneha tudi, če upravičenec do mednarodne zaščite postane državljan države članice, ki je priznala mednarodno zaščito.

POGLAVJE V

PRITOŽBENI POSTOPEK

Člen 53

Pravica do učinkovitega pravnega sredstva

1. Prosilci imajo pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II zoper naslednje:

- (a) odločitev, izdano v zvezi z njihovo prošnjo za mednarodno zaščito, vključno z odločitvijo:
 - (i) ki prošnjo zavrže kot nedopustno, kot je navedeno v členu 36(1);
 - (ii) ki prošnjo zavrže kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno v zvezi s statusom begunca ali statusom subsidiarne zaščite iz člena 37(2) in (3) ali člena 42(4);
 - (iii) ki prošnjo zavrže kot izrecno umaknjeno ali zaradi odstopa, kot je navedeno v členih 38 in 39;
 - (iv) ki je bila izdana po postopku na meji iz člena 41;
 - (b) odločitvijo o odvzemu mednarodne zaščite v skladu s členom 52.
2. Osebe, priznane kot upravičene do subsidiarne zaščite, imajo pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper odločitev o neutemeljenosti prošnje v zvezi s statusom begunca.
 3. Učinkovito pravno sredstvo v smislu odstavka 1 zagotavlja popolno in *ex nunc* obravnavo dejstev in pravnih vprašanj, po potrebi vključno s presojo potreb po mednarodni zaščiti v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX (uredba o pogojih za azil).
 Prosilec lahko predstavi samo nove elemente, ki so relevantni za obravnavo njegove prošnje in za katere v zgodnejši fazi ni mogel vedeti ali ki se nanašajo na spremembe njegovega položaja.
 4. Sodišča imajo prek organa za presojo, prosilca ali drugače dostop do splošnih informacij iz člena 33(2)(b) in (c).
 5. Dokumenti, relevantni za obravnavo prošenj na sodiščih v pritožbenem postopku, se po potrebi prevedejo, če še niso bili prevedeni v skladu s členom 33(4).
 6. Prosilci vložijo pritožbe zoper katero koli odločitev iz odstavka 1:
 - (a) v enem tednu v primeru odločitve, ki naknadno prošnjo zavrže kot nedopustno ali očitno neutemeljeno;
 - (b) v dveh tednih v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot nedopustno, ali v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot izrecno umaknjeno ali zaradi odstopa, ali v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno, v zvezi s statusom begunca ali subsidiarne zaščite po pospešenem postopku obravnave ali postopku na meji ali ko je prosilec pridržan;
 - (c) v enem mesecu v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot neutemeljeno v zvezi s statusom begunca ali subsidiarne zaščite, če obravnava ni pospešena, ali v primeru odločitve o odvzemu mednarodne zaščite.

Za namene točke (b) lahko države članice določijo pregled odločitev, sprejetih po postopku na meji, po uradni dolžnosti.

Roki iz tega odstavka začnejo teči od datuma, ko je prosilec obveščen o odločitvi organa za presojo, ali od trenutka, ko je imenovan pravni ali drug svetovalec, če je prosilec zaprosil za brezplačno pravno pomoč in zastopanje.

Člen 54

Odložilni učinek pritožbe

1. Odgovorna država članica prosilcem dovoli, da ostanejo na njenem ozemlju do izteka roka, v katerem lahko uveljavljajo svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva, in če so tako pravico v tem roku uveljavljali, do zaključka postopka s pravnim sredstvom.
2. Sodišče je pooblaščen, da bodisi na zahtevo prosilca bodisi po uradni dolžnosti odloči, ali lahko prosilec ostane na ozemlju odgovorne države članice, kadar pravica prosilca, da ostane v državi članici, preneha kot posledica katere koli od naslednjih vrst odločitve:
 - (a) odločitve, ki šteje, da je prošnja očitno neutemeljena, ali prošnjo zavrže kot neutemeljeno v zvezi s statusom begunca ali subsidiarne zaščite v primerih, ki so predmet pospešenega postopka obravnave ali postopka na meji;
 - (b) odločitve, ki prošnjo zavrže kot nedopustno v skladu s členom 36(1)(a) in (c);
 - (c) odločitve, ki prošnjo zavrže kot izrecno umaknjeno ali zaradi odstopa v skladu s členom 38 oziroma 39.
3. Sodišče je pooblaščen, da odloči, ali lahko prosilec ostane na ozemlju odgovorne države članice, pod pogojem, da:
 - (a) ima prosilec na voljo potrebno tolmačenje, pravno pomoč in dovolj časa, da pripravi prošnjo in sodišču predloži razloge za priznanje pravice ostati na ozemlju do zaključka postopka s pravnim sredstvom, ter
 - (b) v okviru obravnave prošnje, da ostane na ozemlju odgovorne države članice, sodišče prouči dejanske in pravne razloge za odločitev o zavrnitvi priznanja mednarodne zaščite.
4. Države članice prosilcu dovolijo, da ostane na njihovem ozemlju do zaključka postopka, v katerem se odloča, ali lahko ostane na njihovem ozemlju. Navedena odločitev se sprejme v enem mesecu od vložitve pritožbe.
5. Prosilec, ki vloži nadaljnjo pritožbo zoper prvo ali poznejšo odločbo v pritožbenem postopku, nima pravice ostati na ozemlju države članice, razen če sodišče na zahtevo prosilca ali po uradni dolžnosti ne odloči drugače. Navedena odločitev se sprejme v enem mesecu od vložitve nadaljnje pritožbe.

Člen 55

Trajanje pritožbenega postopka na prvi stopnji

1. Brez poseganja v ustrezno in celovito obravnavo prošnje sodišča v pritožbenem postopku na prvi stopnji odločijo v naslednjih rokih od datuma vložitve pritožbe:
 - (a) v šestih mesecih v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot neutemeljeno v zvezi s statusom begunca ali subsidiarne zaščite, če obravnava ni pospešena, ali v primeru odločitve o odvzemu mednarodne zaščite;
 - (b) v dveh mesecih v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot nedopustno, ali v primeru odločitve, ki prošnjo zavrže kot izrecno umaknjeno ali zaradi odstopa ali kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno v zvezi s statusom begunca ali subsidiarne zaščite, po pospešenem postopku obravnave ali postopku na meji ali ko je prosilec pridržan;

- (c) v enem mesecu v primeru odločitve, ki naknadno prošnjo zavrže kot nedopustno ali očitno neutemeljeno.
2. V primerih, ki vključujejo zapletena dejanska ali pravna vprašanja, se roki iz odstavka 1 lahko podaljšajo za dodatne tri mesece.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 56

Izpodbijanje s strani javnih organov

Ta uredba ne vpliva na možnost, da javni organi v skladu z nacionalno zakonodajo izpodbijajo upravne ali sodne odločbe.

Člen 57

Sodelovanje

1. Vsaka država članica imenuje nacionalno kontaktno točko in sporoči njen naslov Komisiji. Komisija navedene informacije posreduje ostalim državam članicam.
2. Države članice v povezavi s Komisijo sprejmejo vse potrebne ukrepe za vzpostavitev neposrednega sodelovanja in izmenjave informacij med odgovornimi organi.
3. Če se države članice odločijo za ukrepe iz členov 27(3), 28(3) in 34(3), o tem obvestijo Komisijo in Agencijo Evropske unije za azil takoj, ko prenehajo razlogi za uporabo teh izrednih ukrepov, in vsaj enkrat letno. Kadar je mogoče, navedene informacije vključujejo podatke o deležu prošelj, pri katerih so bila uporabljena odstopanja, glede na skupno število prošelj, obdelanih v navedenem obdobju.

Člen 58

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011³⁷.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 59

Delegirani akti

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz odstavka 1 se na Komisijo prenese za obdobje petih let od datuma začetka veljavnosti te uredbe. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

³⁷ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

3. Evropski parlament ali Svet lahko kadar koli prekliče prenos pooblastila. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je v njem naveden. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt in njegova podaljšanja začnejo veljati le, če jim niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku enega meseca od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o navedenem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala.

Člen 60

Spremljanje in ocenjevanje

Komisija do [dve leti po začetku veljavnosti te uredbe] in nato vsakih pet let poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te uredbe v državah članicah in po potrebi predlaga spremembe.

Države članice Komisiji na njeno zahtevo pošljejo informacije, potrebne za pripravo poročila, najpozneje devet mesecev pred iztekom navedenega roka.

Člen 61

Razveljavitev

Direktiva 2013/32/EU se razveljavi.

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo kot sklicevanja na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge 2.

Člen 62

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se začne uporabljati [šest mesecev po začetku veljavnosti].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik